

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta

Centrum školského managementu

Bakalářská práce

**Právní vědomí řídicích pracovníků základních škol
v Moravskoslezském kraji a jejich orientace
v základních právních předpisech v oblasti školství**

**Legal knowledge of the top managers of Primary
schools in Moravia-Silesian region and their
direction in basic statutes of school system**

Ing. Lukáš Smutný

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Jindřich Kitzberger

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Školský management

2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Úroveň právního vědomí řídicích pracovníků škol a školských zařízení vypracoval pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

29. dubna 2013

.....
autor

Rád bych touto cestou vyjádřil poděkování panu RNDr. Jindřichu Kitzbergerovi za jeho cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce.

.....
autor

NÁZEV:

Právní vědomí řídicích pracovníků základních škol v Moravskoslezském kraji a jejich orientace v základních právních předpisech v oblasti školství

AUTOR:

Ing. Lukáš Smutný

KATEDRA (ÚSTAV):

Centrum školského managementu

VEDOUCÍ PRÁCE:

RNDr. Jindřich Kitzberger

ABSTRAKT:

Bakalářská práce na téma Právní vědomí řídicích pracovníků základních škol v Moravskoslezském kraji a jejich orientace v základních právních předpisech v oblasti školství zkoumá úroveň právního vědomí ředitelů základních škol, a to ověřením jejich orientace ve školském zákoně a zákoně o pedagogických pracovnících. Teoretická část shrnuje základní teoretické informace, ze kterých následně vychází praktická část práce, jejíž cíl vyúsťuje ve výzkumné problematice dvou hypotéz, zda je úroveň právního vědomí řídicích pracovníků základních škol závislá na délce řídicí praxe či kvantitě absolvovaných vzdělávacích seminářů-kurzů v oblasti legislativy a srovnání této úrovně s ohledem na úplnost řízené školy. Práce analyzuje systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, mapuje nejvýraznější instituce v této oblasti v Moravskoslezském kraji a navrhuje ekvivalentní model dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Těžištěm praktické části jsou výsledky dotazníkového šetření, průzkumu, anonymních testů v podobě uzavřených a otevřených otázek zaměřených na oblast aplikace legislativy.

KLÍČOVÁ SLOVA:

úroveň; právo; právní vědomí; ředitel; málotřídní školy; úplné školy; DVPP

TITLE:

Legal knowledge of the top managers of Primary schools in Moravia-Silesian region and their direction in basic statutes of school system

AUTHOR:

Ing. Lukáš Smutný

DEPARTMENT:

Education Management Centre

SUPERVISOR:

RNDr. Jindřich Kitzberger

ABSTRACT:

This bachelor project "Legal knowledge of the top managers of Primary schools in Moravia-Silesian region and their direction in basic statutes of school system" investigates level of legal knowledge of headmasters of Primary schools by checking their orientation in school law and law about schoolmasters. Theoretical part resumes theoretical information. Subsequently practical part starts from it. The object of practical part results in research problems of two hypotheses. The first one is if level of legal knowledge of the top managers of Primary schools depends on duration of guide practise and the second hypothesis is if it depends on quantity of graduating educational courses in legislation region and comparison of this level in respect of controlled school and its completeness. This project analyses system of additional education of schoolmasters, it indicates the most considerable institutions in Moravia-Silesian region and suggest equivalent model of schoolmasters and their additional education. The questionnaires, research and anonymous tests are focus of practical part. Anonymous tests contain closed and opened questions which are aimed at sphere of application in legislation.

KEYWORDS:

level; law; legal mind; headmaster; small schools; bigger schools; next education for pedagogical staff

Obsah

Úvod.....	8
Teoretická část práce	10
1 Právní povědomí	10
2 Ředitel školy	11
2.1 Předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy.....	11
2.2 Ředitel z pohledu současné legislativy	12
2.3 Právní standart a kompetence ředitele školy.....	15
3 Hypotéza první.....	17
3.1 Délka řídicí praxe.....	17
3.2 Systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.....	18
3.3 Co je DVPP?.....	18
3.3.1 Kvalifikační vzdělávání	22
3.3.2 Normativní školení (kurzy).....	22
3.4 Vývoj DVPP	23
3.5 Kde se realizuje další vzdělávání pedagogických pracovníků?.....	25
3.6 Akreditace	25
3.7 Vzdělávací instituce v Moravskoslezském kraji s akreditovanými programy v systému DVPP	26
3.7.1 Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace (KVIC).....	27
3.7.2 Národní institut pro další vzdělávání, NIDV (Krajské pracoviště Ostrava).....	28
3.7.3 Mgr. Antonín Pavera – PARIS	29
3.8 Model profesního vzdělávání pedagogických pracovníků	30

4	Hypotéza druhá	32
4.1	Úplná škola	33
4.2	Neúplná (málotřídní) škola	33
	Závěr teoretické části	34
	Praktická (empirická) část	35
5	Výzkumný projekt	35
5.1	Cílová skupina empirického výzkumu (základní a výběrový soubor)	35
5.2	Cíl výzkumu	37
5.3	Metodika šetření	37
5.4	Stanovení hypotéz	37
5.5	Metody výzkumu	38
5.6	Statistické zpracování dat	39
	Výsledky výzkumu a interpretace dat	40
5.7	Detailní analýza právního vědomí ředitelů škol a jejich dalšího vzdělávání	40
5.8	Závěr empirického šetření	74
	Závěr	79
	Požitá literatura	82
	Seznam tabulek	86
	Seznam grafů	86
	Přílohy	88

Úvod

V dnešní době jsou nejen základní školy již samostatnými právními subjekty s jistou „suverenitou“ a na ředitele/manažera jsou kladeny vyšší požadavky na znalosti problematiky řízení a obecně závazných právních předpisů, a to nejen z oblasti školství. Od jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele školy až přes další úspěšné počínání v pozici vedoucího pracovníka je jedním z mnoha předpokladů dobré právní vědomí, a to v podobě znalostí právních předpisů a orientace v nich.

Hlavním cílem bakalářské práce je zjistit úroveň právního vědomí řídicích pracovníků základních škol Moravskoslezského kraje, a to ověřením jejich orientace v základních právních předpisech v oblasti školství – v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále také „školský zákon“), a v zákoně č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o pedagogických pracovnících“ nebo „zákon č. 563/2004 Sb.“).

Pojem právní vědomí je zúžen na znalost platných právních předpisů (právní vědomí de lege lata) u ředitelů základních škol, což je dále vysvětleno v teoretické části práce.

Vzhledem k tomu, že seznam obecných právních předpisů, které řídicí pracovníci ve své praxi uplatňují je velmi rozsáhlý, byly pro ověření znalosti právních předpisů vybrány dva základní právní předpisy v oblasti školství - školský zákon a zákon o pedagogických pracovnících. Předmětem výzkumu byli ředitelé základních škol, kteří tvoří nejpočetnější uživatelskou skupinou školské legislativy. Protože působím v oblasti školství v Moravskoslezském kraji, zaměřil jsem se právě na ředitele základních škol právě v tomto regionu.

Bakalářská práce je členěna na dvě hlavní části, na teoretickou část a praktickou (empirickou) část. Teoretická část práce shrnuje penzum teoretických informací, faktů, poznatků z pohledu současně platné legislativy, vysvětluje stanovené hypotézy, mapuje vzdělávací instituce pro dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a navrhuje ekvivalentní model profesního vzdělávání pedagogických pracovníků. Tyto informace a poznatky jsou podstatné nejen pro samotnou metodologii výzkumu, ale především také z nich následně čerpá a vychází praktická část práce.

Těžištěm praktické části je empirický výzkum, který ověřuje prostřednictvím online dotazníků rozeslaným ředitelům základních škol v Moravskoslezském kraji znalost výše uvedených právních předpisů a jeho podrobné vyhodnocení formou komentářů a grafů. Výzkum rovněž sleduje cíl potvrdit nebo vyvrátit následující hypotézy, prostřednictvím kterých je nahlíženo na základní výzkumnou problematiku:

- 1. Hypotéza (H1): Úroveň právního vědomí řídicích pracovníků základních škol je závislá na délce řídicí praxe a současně je kvantitativním odrazem počtu absolvovaných vzdělávacích seminářů-kurzů v oblasti legislativy, a to v rámci systému DVPP.*
- 2. Hypotéza (H2): Řídicí pracovníci základní školy neúplné (málotřídní) jsou na srovnatelné úrovni právního vědomí s řídicími pracovníky škol úplných.*

Závěr práce shrnuje především zjištění vyplývající z výzkumu, vyhodnocuje stanovené hypotézy a zjištěné poznatky uvádí do současného kontextu jako je aktuální problematika konkurzních řízení a kariérního systému.

Teoretická část práce

V následujících odstavcích teoretické části bakalářské práce bych se chtěl zabývat vymezením teoretické základny v podobě základních pojmů, faktů a informací nejen z pohledu současně platné legislativy, rozбором stanovených hypotéz, zmapováním institucí pro další vzdělávání pedagogických pracovníků v Moravskoslezském kraji a navrhnout vzdělávací instituce pro dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a navrhuje ekvivalentní model profesního vzdělávání pedagogických pracovníků.

1 Právní povědomí

V odborné literatuře je pojem právní vědomí interpretován různě a je předmětem polemik. V. Knapp definuje právní vědomí jako všeobecné znalosti o právu, představy o jeho platnosti a oprávněnosti. Jeho základem je představa o tom, co je „po právu“, tedy idea práva či spravedlnosti, která může být od platného práva i značně odlišná.¹

Podle A. Gerlocha je právní vědomí odrazem pozitivního práva ve vědomí člověka (individuální právní vědomí), skupiny (skupinové právní vědomí) nebo celé společnosti. Prezentací právního vědomí navenek jsou názory, postoje a chování lidí ve vztahu k platnému právu.²

Právní vědomí lze rozlišit dle Gerlocha na právní vědomí de lege lata, tj. podle platného zákona, které odráží platné právo ve vědomí lidí, a právní vědomí de lege ferenda, tj. právní vědomí o tom, jaké by právo mělo být, tedy právně-sociologické vědomí, hodnocení práva z hlediska správnosti a spravedlnosti.

Právní vědomí de lege lata je jedním z předpokladů toho, aby platné právní normy účinně ovlivňovaly lidské chování, které upravují. Právní vědomí de lege ferenda hodnotí, co a jak by mělo či nemělo být regulováno pomocí práva, jaké zájmy a hodnoty by právo mělo zajišťovat či potlačovat.

Právní vědomí, jak uvádí A. Gerloch, lze chápat v rovině aplikační, kdy aplikujeme (užíváme) platné zákony a v rovině legislativní, která zahrnuje tvorbu zákonů. Právní vědomí lze chápat v rovině aplikační, kdy aplikujeme (užíváme) platné zákony a v rovině legislativní, která zahrnuje tvorbu zákonů.

---

¹ Viktor Knapp: Teorie práva. C. H. Beck, 1995, ISBN 80-7179-028-1.

² Aleš Gerloch: Teorie práva. Aleš Čeněk, 2009, ISBN 978-80-7380-233-2.

Pojem právní vědomí v této práci je zúžen na právní vědomí de lege lata, tedy znalost platných právních předpisů řídicími pracovníky škol, a současně je vnímán v rovině aplikační, kdy ředitelé škol aplikují v praxi platné právo, přestože řada ředitelů škol se podílí také na tvorbě zákonů formou připomínkového řízení, působením v odborných komisích apod.

2 Ředitel školy

2.1 Předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy

Předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy definuje § 5 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, kdy ředitelem školy může být fyzická osoba, která splňuje předpoklady podle § 3 a získala praxi spočívající ve výkonu přímé pedagogické činnosti nebo v činnosti, pro kterou jsou potřebné znalosti stejného nebo obdobného zaměření, nebo v řídicí činnosti nebo v činnosti ve výzkumu a vývoji v délce 3 roky pro ředitele mateřské školy, 4 roky pro ředitele základní školy, základní umělecké školy a školských zařízení s výjimkou školských zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a školských zařízení pro preventivně výchovnou péči a 5 let pro ředitele střední školy, jazykové školy, konzervatoře, vyšší odborné školy a školských zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a školských zařízení pro preventivně výchovnou péči.

Ředitelem školy zřizované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen "ministerstvo"), krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství (dále jen "svazek obcí"), může být jen ten, kdo vedle předpokladů uvedených v odstavci 1, § 5 uvedeného zákona č. 563/2004 Sb., získal nejpozději do 2 let ode dne, kdy začal vykonávat činnost ředitele školy, znalosti v oblasti řízení školství absolvováním studia pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle § 24 odst. 4 písm. a) zákona č. 563/2004 Sb.

Povinnost absolvovat studium pro ředitele školy zřizované ministerstvem, krajem, obcí a svazkem obcí se nevztahuje na ředitele škol a školských zařízení, kteří znalosti v oblasti řízení školství získali vysokoškolským vzděláním v akreditovaném studijním programu³

---

³ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

školský management, nebo vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou zaměřeném na organizaci a řízení školství.

2. 2 Ředitel z pohledu současné legislativy

Postavení ředitele a jeho povinnosti plynoucí z jeho vedoucího pracovního místa přesně vymezuje § 131 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a to následně:

(1) Ředitel je statutárním orgánem školské právnické osoby. Ředitel rozhoduje ve věcech školské právnické osoby, pokud tento zákon nestanoví jinak.

(2) Ředitele školské právnické osoby zřízené ministerstvem, krajem, obcí nebo svazkem obcí jmenuje a odvolává zřizovatel za podmínek a postupem stanoveným v § 166.

(3) Ředitele školské právnické osoby zřízené jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou podle § 124 odst. 2 písm. b) jmenuje a odvolává zřizovatel na návrh rady, v případě uvedeném v § 129 odst. 4 a 5 rada, a to za podmínek stanovených v § 166 odst. 1.

(4) Ředitel školské právnické osoby zřízené jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou podle § 124 odst. 2 písm. b) je ze své činnosti odpovědný radě.

(5) Ředitel školské právnické osoby zřízené jinou právnickou osobou nebo fyzickou osobou podle § 124 odst. 2 písm. b)

a) předkládá radě návrh rozpočtu školské právnické osoby a jeho změn, návrh střednědobého výhledu jejího financování a návrh roční účetní závěrky,

b) předkládá radě návrh vnitřního mzdového předpisu a organizačního řádu školské právnické osoby,

c) předkládá radě návrhy změn zřizovací listiny, po jejich projednání radou je předává zřizovateli,

d) předkládá radě ke schválení návrhy právních úkonů, k nimž se v souladu s § 132 odst. 2 vyžaduje předchozí souhlas rady,

e) se účastní jednání rady s hlasem poradním.

Povinnosti ředitele dále upravuje a vymezuje § 164, a to takto:

(1) Ředitel školy a školského zařízení

- a) rozhoduje ve všech záležitostech týkajících se poskytování vzdělávání a školských služeb, pokud zákon nestanoví jinak,*
  - b) odpovídá za to, že škola a školské zařízení poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu s tímto zákonem a vzdělávacími programy uvedenými v § 3,*
  - c) odpovídá za odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a školských služeb,*
  - d) vytváří podmínky pro výkon inspekční činnosti České školní inspekce a přijímá následná opatření,*
  - e) vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a pro práci školské rady, pokud se podle tohoto zákona zřizuje,*
  - f) zajišťuje, aby osoby uvedené v § 21 byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka nebo studenta,*
  - g) zajišťuje spolupráci při uskutečňování programů zjišťování výsledků vzdělávání vyhlášených ministerstvem,*
  - h) odpovídá za zajištění dohledu nad dětmi a nezletilými žáky ve škole a školském zařízení.*
- (2) Ředitel školy zřizuje pedagogickou radu jako svůj poradní orgán, projednává s ním všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy. Při svém rozhodování ředitel školy k názorům pedagogické rady přihlédne. Pedagogickou radu tvoří všichni pedagogičtí pracovníci školy.*

Z pohledu této práce a výzkumné problematiky, kterou reprezentují předem stanovené hypotézy, je velmi zajímavý § 165 školského zákona, který řediteli stanovuje a ukládá práva a povinnosti, které se dotýkají jeho samotného rozhodování, ve výsledku a širším kontextu také jeho právního vědomí. Práva a povinnosti ředitele v rámci jeho rozhodování výše zmíněný paragraf vymezuje a definuje následovně:

(1) Ředitel školy a školského zařízení, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí, dále

- a) stanovuje organizaci a podmínky provozu školy a školského zařízení,*
  - b) odpovídá za použití finančních prostředků státního rozpočtu přidělených podle § 160 až 163 v souladu s účelem, na který byly přiděleny.*
- (2) Ředitel školy a školského zařízení, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí, rozhoduje o právech a povinnostech v oblasti státní správy v těchto případech:*

- a) zamítnutí žádosti o povolení individuálního vzdělávacího plánu podle § 18 a zamítnutí žádosti o přeřazení žáka nebo studenta do vyššího ročníku podle § 17 odst. 3,
- b) přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání podle § 34 a ukončení předškolního vzdělávání podle § 35, zařazení dítěte do přípravného stupně základní školy speciální podle § 48a, zařazení dítěte do přípravné třídy základní školy podle § 47,
- c) zamítnutí žádosti o odklad povinné školní docházky podle § 37,
- d) převedení žáka do odpovídajícího ročníku základní školy podle § 39 odst. 2,
- e) přijetí k základnímu vzdělávání podle § 46, přestupu žáka podle § 49 odst. 1, převedení žáka do jiného vzdělávacího programu podle § 49 odst. 2 a zamítnutí žádosti o povolení pokračování v základním vzdělávání podle § 55 odst. 2,
- f) přijetí ke vzdělávání ve střední škole podle § 59 a následujících, vyšší odborné škole podle § 93 a následujících a v konzervatoři podle § 88,
- g) zamítnutí žádosti o přestup, změnu oboru vzdělání, přerušeni vzdělávání a opakování ročníku podle § 66 a 97,
- h) zamítnutí žádosti o pokračování v základním vzdělávání podle § 55 odst. 1,
- i) podmíněné vyloučení a vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení podle § 31 odst. 2 a 4,
- j) zamítnutí žádosti o uznání dosaženého vzdělání podle § 70 a 100,
- k) povolení a zrušení povolení individuálního vzdělávání žáka podle § 41.

Uvedený taxativní výčet práv a povinností ředitele skýtá mnohá úskalí, klade vysoké nároky na úroveň právního vědomí, které je potřebné pro výkon samotného aktu rozhodování ředitele a jistou měrou toto determinují. Dobré rozhodování a v přeneseném měřítku i správná podoba výsledného dokumentu, který reprezentuje samotné rozhodnutí a jeho výrokovou část, např. ve správním řízení⁴, resp. aktu, ovlivňuje a je ve velké míře závislé na právním povědomí ředitelů škol a školských zařízení, přestože v dnešní době jsou dostupné šablony nejdůležitějších právních aktů v příručkách či „rádcích“.

Samozřejmě nad ředitelem visí „Damoklův meč“ v podobě § 166 odst. 5 písm. a) školského zákona, podle kterého lze ředitele odvolat z důvodů závažného porušení nebo neplnění právních povinností vyplývajících z jeho činností, úkolů a pravomocí na vedoucím pracovním místě ředitele, které bylo zjištěno zejména inspekční činností České školní inspekce nebo zřizovatelem.

---

⁴ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Závažné porušení může také plynout z nedostatku jejich právního vědomí, ale zde platí rčení, neznalost zákona neomlouvá. Bohužel v záplavě dnešní legislativy v oblasti školství a její neustálé novelizace se setkáváte i s případy, kdy někteří ředitelé jsou již natolik „zmateni“, že žádost o dovolenou řeší téměř ve správním řízení.

2.3 Právní standart a kompetence ředitele školy

Tato kapitola pojednává o právním minimu, ve kterém by se měl ředitel školy či školského zařízení orientovat, a to nejen z důvodů jeho vedoucího pracovního postavení.

Povinnost absolvovat studium pro ředitele školy zřizované ministerstvem, krajem, obcí a svazkem obcí se nevztahuje na ředitele, který znalosti v oblasti řízení školství získal vysokoškolským vzděláním v akreditovaném studijním programu školský management, nebo vzděláním v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou zaměřeném na organizaci a řízení školství.

Nejenom právní standard, ve kterém je obsažena i určitá právní základna a minimum znalostí, zpracovává již na samém začátku Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, a to v rámci dokumentu „*Standardy pro udělování akreditací DVPP, č. j. 26 451/2005-25, 30 908/2005-25, 10 405/2008-6/IPPP*“, který podrobně rozvádí a definuje onu minimální podobu a strukturovaný obsah kvalifikačního studia v oblasti řízení školství, tedy „*Studium pro ředitele škol a školských zařízení podle §5 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb. a § 5 vyhlášky č. 317/2005 Sb.*“.

Cílem tohoto kvalifikačního studia (dříve známého pod Funkční studium 1, ve zkr. FS1) pro ředitele škol a školských zařízení je připravit vedoucí pracovníky na výkon řízení školy, prohloubit znalosti v oblasti managementu s cílem dosáhnout optimální úrovně základních řídicích kompetencí. Získat znalosti a dovednosti v řízení právního školského subjektu. Připravit vedoucí pracovníky tak, aby se dokázali vyhnout závažným pochybením ve všech základních oblastech uvedených v obsahu studia.

Moduly ve studiu jsou čtyři:

- základy práva,

I. MODUL – Základní právní předpisy a jejich aplikace ve školství,

Základní právní předpisy, které upravují oblast školství; Vyučovací jazyk a vzdělávání příslušníků národnostních menšin; Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů; Povinná školní docházka; Předškolní vzdělávání; Základní vzdělávání; Střední vzdělávání, vyšší odborné vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři; Rada a školská rada (§132 a 167 až 168 zákona č.561/2004 Sb.); Správní řízení; Řešení stížností; Vztah ředitele a České školní inspekce; Kontrolní funkce ČŠI; Rejstřík škol a školských zařízení, matrika; Poskytování informací; Ochrana osobních údajů;

- pracovní právo,

II. MODUL - Pracovní právo;

Pracovní smlouva, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti; Skončení pracovního poměru; Kolektivní smlouva; Cestovní náhrady a vysílání pracovníků na pracovní cesty; Popisy práce pedagogických i nepedagogických zaměstnanců; Platové výměry zaměstnanců školy, platové třídy a stupně, nárokové a nenárokové složky platu; Zdravotní a sociální pojištění; BOZP, PO a CO na škole; Dovolena, náhradní volna, práce přesčas, pracovní volno při překážkách v práci na straně zaměstnance; Základní povinnosti zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců; atd.,

- financování školy,

- organizace školy a pedagogického procesu.

Studiem získává ředitel např. tyto kompetence: „Umí se orientovat v základní školské legislativě.“, „Umí zformulovat správní rozhodnutí.“, „Zná pravidla řešení stížností.“, „Umí stanovit a formulovat popisy práce pedagogických a nepedagogických zaměstnanců.“, atd.

Dle Nezvalové by měly být kompetence východiskem pro vymezení profesního standardu jako normativní kategorie. Standardy pro ředitele škol popisují vědomosti, porozumění, dovednosti a vlastnosti, které odpovídají klíčovému oblastem vedení a definují odborné znalosti a jsou navrženy tak, aby sloužily jako základ pro plánování profesního rozvoje jak učitelů aspirujících na ředitelskou pozici, tak i ředitelů v praxi.

Nezvalová dále rozděluje kompetence ředitele na kompetence řídicí, sebeřídicí a personální, přičemž právě kompetence sebeřídicí umožňují profesionální rozvoj a zahrnují účast na dalším vzdělávání, kterému se budu věnovat v následujících kapitolách.

3 Hypotéza první

Úroveň právního vědomí řídicích pracovníků základních škol je závislá na délce řídicí praxe a současně je kvantitativním odrazem počtu absolvovaných vzdělávacích seminářů-kurzů v oblasti legislativy, a to v rámci systému DVPP.

První hypotéza vychází z předpokladu, že čím déle ředitelé působí v pozici vedoucího zaměstnance, nejen praktické manažerské zkušenosti, ale i znalosti právních předpisů, které si dále upevňují v rámci DVPP. Ředitelé si uvědomují nutnost reagovat na změny ve společnosti a v této souvislosti se také vzdělávání podporují a absolvují. Jedním z prostředků k vyrovnávání s těmito změnami jsou právě semináře a kurzy pořádané v rámci dalšího vzdělávání, které jsou velmi důležité pro osobnostní i odborný rozvoj nejen ředitelů z postu vedoucích pracovníků, ale celé učitelské profese. Lze tedy předpokládat, že kvantita absolvovaných vzdělávacích akcí má vliv na znalosti řídicích pracovníků.

3.1 Délka řídicí praxe

V přechodných ustanoveních novely školského zákona, zákona č. 472/2011 Sb. se uvádí, že řediteli školské právnické osoby zřizované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo svazkem obcí, řediteli příspěvkové organizace a vedoucímu organizační složky státu nebo její součástí, který vykonává ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona (tj. dnem 1. 1. 2012) činnosti ředitele v příslušné škole nebo školském zařízení podle § 166 zákona č. 561/2004 Sb. nepřetržitě

- *po dobu delší než 6 let, končí výkon práce na daném pracovním místě vedoucího zaměstnance dnem 31. července 2012,*
- *v rozmezí 3 až 6 let, končí výkon práce na daném pracovním místě vedoucího zaměstnance dnem 31. července 2013,*
- *po dobu kratší než 3 roky, končí výkon práce na daném pracovním místě vedoucího zaměstnance dnem 31. července 2014.*

Z uvedeného členění dle délky činnosti ředitele v příslušné škole budu vycházet i ve výzkumné části, ve které budou sledovány výsledky uzavřených a otevřených otázek

u ředitelů základních škol v Moravskoslezském kraji právě z hlediska délky řídicí praxe, tj. z hlediska celkové délky činnosti ředitele.

Pro účely výzkumu budou tedy ředitelé rozčleněni takto:

- ředitelé s praxí do 3 let,
- ředitelé s praxí 3 až 6 let a
- ředitelé s praxí nad 6 let.

3.2 Systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

V odborné literatuře je zkoumána role ředitele v oblasti DVPP v návaznosti na stanovení klíčových kompetencí ředitelů základních škol v této oblasti. Např. Bilík nahlíží na roli ředitele školy z hlediska toho, jak se chová a jak ze své pozice, která je definována školskou legislativou, jedná s pedagogickými pracovníky. V rámci DVPP spatřuje význam ředitele v několika rolích: koncepční, vůdcovská, manažerská, kterou dále člení na organizační, řídicí a personální, kdy např. se v roli vůdcovské sebevzdělává, na druhé straně v roli personální zajišťuje kvalifikované vzdělávání pedagogických pracovníků.

V následujících kapitolách jsem se pokusil vymezit systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Souhrn těchto informací nepovažuji v žádném případě za vyčerpávající a celistvý. Celý tento systém je terčem častých kritik. Stále se diskutuje o tom, zdali je systém dostatečně kreativní a motivační, nebo jde jen o „sběr“ formálních osvědčení, která však jen málo odpovídají skutečným potřebám pedagogických pracovníků a škol, o tom, že přestože již má své ukotvení v legislativě, stále postrádá systematičnost a pevně danou koncepci, a v neposlední řadě také o způsobu financování DVPP.

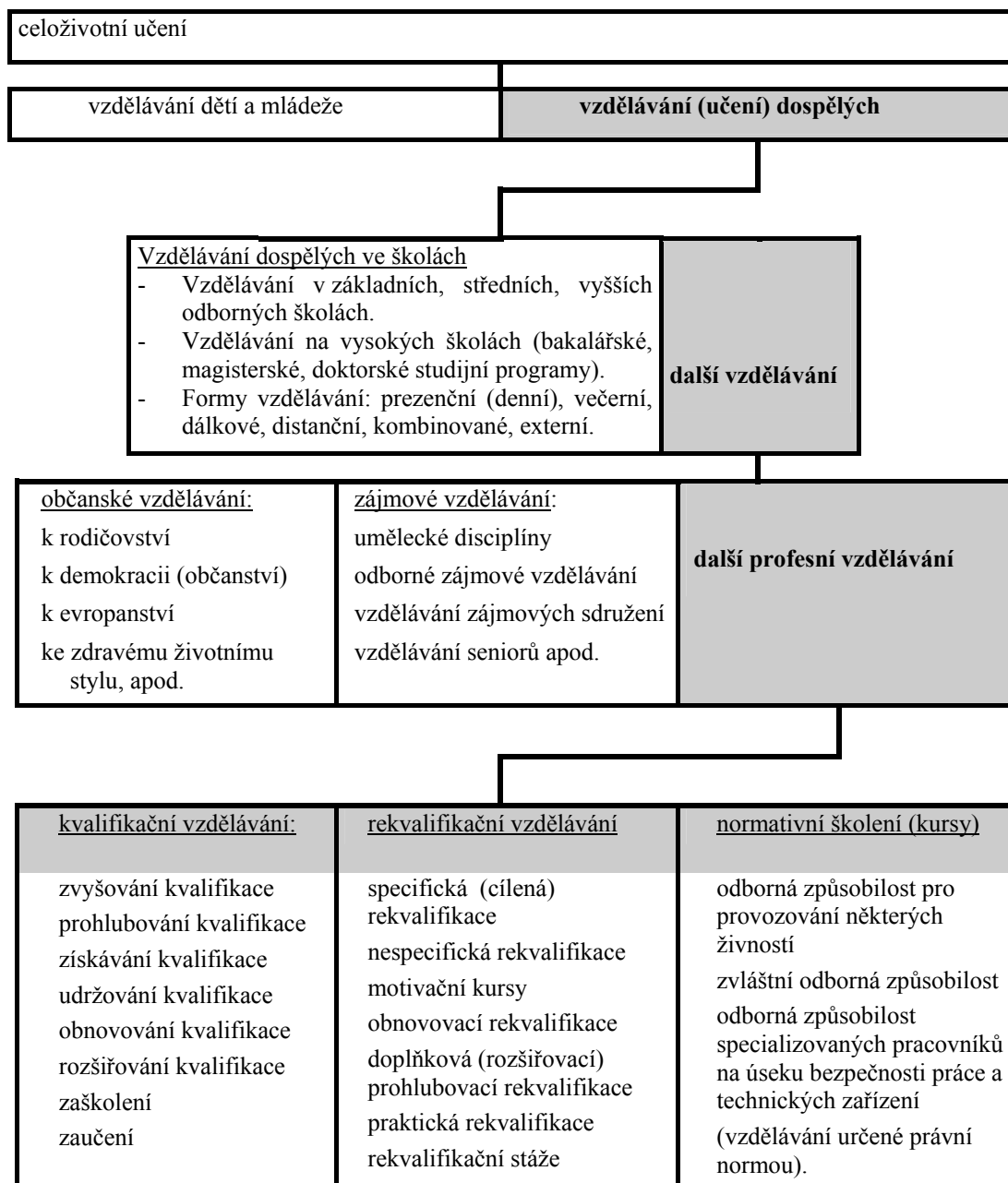
3.3 Co je DVPP?

Celý systém DVPP spadá v podstatě do systému celoživotního učení (dále také „CŽU“)⁵,

---

⁵ Celoživotní učení spojuje individuální i společenský rozvoj ve všech směrech a prostředcích v rámci formalizovaném, tedy ve školních institucích, v zařízeních odborné přípravy; terciálním vzdělávání, vzdělávání dospělých; v prostředí neformálním, tedy doma, v zaměstnání a v jiných společenských celcích. Jedná se o systémový přístup: zaměřuje se na standardy vědomostí a dovedností, které platí pro všechny děti od nejtělejšího věku k učení po celý život a koordinovat snahy o zajištění příslušných možností pro všechny dospělé, bez ohledu na zaměstnané usilující o postoupení na vyšší kvalifikační stupeň či nezaměstnané, kteří se potřebují requalifikovat.“ V Memorandu EU o celoživotním učení (2000) se hovoří o všeživotním učení („lifewide“), které obrací pozornost na rozšíření učení tak, aby probíhalo bez ohledu na životní etapu, místo, čas a formu učení. Memorandum také v rámci celoživotního učení rozlišuje vzdělávání formální, neformální a informální. Všechny tyto oblasti hrají v rámci celoživotního učení významnou úlohu a jsou si co do významu rovnocenné (Celoživotní učení, 2006).

což přehledně znázorňuje tabulka č. 1 (Informace, 2004). Problematice celoživotního učení a dalšího vzdělávání je věnována pozornost zejména v koncepčním materiálu MŠMT – v Národním programu rozvoje a vzdělávání, tzv. Bílé knize (2001) a v dokumentu Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy ČR na období 2011 – 2015. Dalším dokumentem, který velmi konkrétně určuje budoucnost celoživotního učení je Memorandum o celoživotním učení (2000). Neměl bych také opomenout dokument Strategie rozvoje lidských zdrojů v ČR (2003).

Tabulka č. 1 Informace, 2004

Jak uvádí Šťastnová (2002), můžeme rozeznávat v podstatě dvě etapy celoživotního učení, a to na počáteční vzdělávání a další vzdělávání. Počáteční vzdělávání zahrnuje veškeré vzdělávání, které probíhá před prvním vstupem na trh práce, tedy na základní vzdělávání, všeobecné sekundární vzdělávání a počáteční odborné vzdělávání (včetně vzdělávání na terciární úrovni).

Další vzdělávání je tak jakékoliv vzdělávání či učení, které probíhá po prvním vstupu vzdělávajícího se na trh práce (ať již v pozici zaměstnaného či nezaměstnaného).

Nejvýstižnější je pojetí DVPP podává Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále „MŠMT“). Kupříkladu Karabec (2004) informuje ve své zprávě, že „další vzdělávání pedagogických pracovníků považuje MŠMT za systematický a kontinuální proces, který poskytne záruku odborné kvalifikace pedagogických pracovníků od jejich nástupu do praxe po celou dobu jeho trvání“.

Pedagogický pracovník má tedy nejen možnost účastnit se dalšího vzdělávání, ale dokonce dle zákona o pedagogických pracovnících má povinnost po dobu výkonu své pedagogické činnosti účastnit se dalšího vzdělávání, kterým si obnovuje, upevňuje, zvyšuje a doplňuje kvalifikaci.⁶

Naprosto neodmyslitelnou součástí celého systému jsou ředitelé škol (případně vedoucí pracovníci), kteří organizují další vzdělávání pedagogických pracovníků, a to dle předem stanoveného plánu.

K tomu, aby se pedagogičtí pracovníci opravdu dále vzdělávali a chtěli se vzdělávat, je musí ředitelé (popř. jiní vedoucí pracovníci) motivovat. Motivací může být např. umožnění čerpání tzv. „studijního volna“ v rozsahu 12 pracovních dnů (po tuto dobu přísluší náhrada platu rovna výši ušlého platu), postoupení pedagogického pracovníka v kariérním systému⁷ po absolvování příslušného kurzu, a v neposlední řadě také finanční podpora, respektive finanční spoluúčast ředitele na dalším vzdělávání.

Dalším způsobem, jak mohl ředitel motivovat své zaměstnance, bylo využívání rozvojových programů, které vypisovalo MŠMT. Mezi ně patřil např. rozvojový program ve vzdělání s názvem Zpřístupnění DVPP základních škol s ročníky pouze 1. stupně nebo rozvojový program Vzdělávání ředitelů škol a školských zařízení.

---

⁶ Zvýšením kvalifikace se rozumí též její získání nebo rozšíření.

⁷ Kariérní systém je soubor pravidel, stanovených pro zařazení pedagogických pracovníků do kariérních stupňů.

Podstatou programu bylo poskytnutí účelově vázaných prostředků (dotace) na podporu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vedoucího k implementaci reformy školství do praxe (MŠMT, 2006). Tyto programy byly však kritizovány především proto, že se jednalo pouze o jednorázové a nesystémové řešení.

Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků (dále také „vyhláška o DVPP“), ve znění pozdějších předpisů, platná od září 2005, rozšiřuje druhy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků o tzv. průběžné vzdělávání. Zmiňovaná vyhláška v § 1 současně definuje druhy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jako je: studium ke splnění kvalifikačních předpokladů, studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů a v neposlední řadě studium k prohlubování odborné kvalifikace.

Na základě výše uvedených informací lze rozdělit jednotlivé druhy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na kvalifikační, normativní školení a průběžné vzdělávání (viz tabulka č. 2, převzato a upraveno Kohnová, 2004). Následovně se pokusím tyto jednotlivé druhy stručně popsat.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků			
Kvalifikační vzdělávání		Normativní školení (kurzy)	Průběžné další vzdělávání
<i>Postgraduální studium</i> * <i>vstupním předpokladem je VŠ diplom</i> ⁸ Studium: rozšiřující, - specializační, - rozdílové, - funkční.	<i>Rekvalifikační vzdělávání</i> * změna kvalifikace změna kvalifikace pro určitý stupeň, typ školy specifické je: doplňující pedagogické studium	Školení podmiňující výkon činnosti (často povinná) * legislativně stanoveno podle: - charakteru činnosti - aktuální potřeby stanoveny specifické podmínky účasti, certifikace (povinné např. pro učitele chemie)	Průběžné (kontinuální) prohlubování a obnova profesních kompetencí ⁹ - <i>průběžně</i> během učitelovy profesní dráhy probíhající kurzy a školení - <i>soustavná metodická a servisní činnost zařízení pro DVPP</i> , a aktivní činnost u pedagogických pracovníků pro rozvoj školy nad rámec běžné výuky

Tabulka č. 2 (převzato a upraveno od Kohnová, 2004)

⁸ U SŠ maturitní vysvědčení.

⁹ Vymezení profesních kompetencí je velice těžké, neboť dosud není jednoznačně definován (Kantorková-Lukášová, 2002).

3.3.1 Kvalifikační vzdělávání

Je to postgraduální vzdělávání, které vede k získání další kvalifikace v rámci profese, doplnění vzdělání, rozšíření a vzdělání o aprobovanost pro nový vyučovací předmět, případně pro jiný typ školy, získání specializace nebo získání kvalifikace pro výkon specifické funkce ve školství. Dále se dělí na:

- *rozšiřující studium* – vzdělávání umožňující rozšířit z různých důvodů předmětovou aprobaci, získat aprobovanost pro vyučování dalšímu předmětu,
- *specializační studium* – vzdělávání určené pro přípravu pedagogických pracovníků pro činnosti nad rámec jejich aprobace, např. studium zaměřené na obory speciální pedagogiky, na výchovné poradenství, ICT koordinátorství, knihovnictví apod.,
- *rozdílové studium* – jedná se o získání kvalifikace na základě absolvování „modulově“ upraveného studijního programu, kdy jsou studiem doplněny neabsolvované složky příslušného oboru či předmětu,
- *funkční studium* – studium pro pracovníky ve školství vedoucí k dosažení dalších dovedností a získání kompetencí pro vyšší funkční postavení, např. pro řídicí činnosti (školský management),
- *doplňující pedagogické studium* – určeno pro pedagogické pracovníky, kteří mají odbornou způsobilost, ale nemají způsobilost pedagogickou.

3.3.2 Normativní školení (kurzy)

Tyto kurzy mohou být z určitých důvodů povinné; toto vzdělávání je vázané na výkon určité činnosti, kde je předpisem stanovena povinnost nebo doporučení odpovídajícího školení. Jedná se například o školení související s bezpečností práce, předpisy pro práci s nebezpečnými materiály apod.

Průběžné další vzdělávání

- *kurzy a podobné vzdělávací akce* – řadí se sem jednotlivé kurzy, vzdělávací cykly, letní školy atd.,
- *soustavná metodická a servisní činnost zařízení pro další vzdělávání učitelů* – toto další vzdělávání provádějí instituce dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Je to činnost metodická, poradenská, konzultační, ale i vzdělávací, informační a koordinační.

3.4 Vývoj DVPP

Celý systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, jak jsem již uvedl v první kapitole, je velmi dynamický, stále se vyvíjející.

Jaký byl pohled legislativy na DVPP před účinností 1. 9. 2005, kdy vešla v účinnost nyní platná vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů (dále také vyhláška č. 317/2005 Sb.), ukazuje malý historický exkurs.

Podle vyhlášky č. 79/1977 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, účinné dnem 1. 1. 1978, bylo úkolem systému dalšího vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků je obnovit, prohloubit, doplnit a rozšířit jejich znalosti a dovednosti získané v základním studiu v souladu s rozvíjejícími se potřebami socialistické společnosti a vědeckotechnickým rozvojem. DVPP zabezpečovaly národní výbory a organizovaly je školy, okresní pedagogická střediska, krajské pedagogické ústavy, Ústřední ústav pro vzdělávání pedagogických pracovníků v Praze, popřípadě i jiné odborné a vědecké instituce. Systém DVPP tvořily: další vzdělávání učitelů, další vzdělávání vedoucích kabinetů krajských pedagogických ústavů a okresních pedagogických středisek, *další vzdělávání vedoucích pedagogických pracovníků*, průběžné další vzdělávání učitelů a ostatních pedagogických pracovníků, ideově politické vzdělávání učitelů. Další vzdělávání učitelů bylo třístupňové: I. stupeň - uvádění začínajících učitelů do praxe, II. stupeň - pomaturitní a postgraduální studium učitelů, III. stupeň - specializační studium. Další vzdělávání vedoucích pedagogických pracovníků (ředitelů škol) se uskutečňovalo formou kursů cyklické průpravy vedoucích pracovníků, jejich obsah určovalo ministerstvo, bylo organizováno krajskými pedagogickými ústavami ve spolupráci s vysokými školami.

Uvedený systém byl změněn vyhláškou č. 61/1985 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „vyhláška č. 61/1985 Sb.“), účinné dnem 1. 9. 1985. Úkol DVPP byl stanoven takto: obnovovat, prohlubovat, doplňovat a rozšiřovat vědomosti a dovednosti pedagogických pracovníků v oblasti ideově politické, pedagogicko-psychologické, odborně předmětové, a to jako předpoklad zdokonalení pedagogické praxe. Dalším vzděláváním tvořilo ideově politické vzdělávání, uvádění začínajících pedagogických pracovníků do praxe, pomaturitní studium, postgraduální studium, specializační studium, funkční studium, průběžné vzdělávání a rozšiřující studium.

Změna nastala ve vzdělávání ředitelů škol a školských zařízení a jejich zástupců, pro které bylo určeno tzv. funkční studium, vymezené v § 7 vyhlášky č. 61/1985 Sb. Funkční studium poskytovalo ředitelům škol a školských zařízení a jejich zástupcům způsobilost pro výkon funkce, trvalo zpravidla dva roky. Uchazeč se ke studiu přihlašoval z podnětu organizace, k níž byl v pracovním poměru, nejpozději do dvou let po nástupu do funkce. Studium se ukončovalo závěrečnou zkouškou před zkušební komisí. Dokladem o absolvování funkčního studia bylo osvědčení. Funkční studium organizovala zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků zřízená ministerstvem školství a kraji ve spolupráci s vysokými školami a resortními vzdělávacími zařízeními. Pojem funkční studium se i v současnosti slangově užívá pro studium pro ředitele škol a školských zařízení dle vyhlášky č. 317/2005 Sb.).

Vyhláška č. 61/1985 Sb. byla platná až do 1. 9. 2005, ale již v roce 2002 MŠMT zpracovalo Koncepti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jako koncepci střednědobou na období let 2002– 2005. Toto období je možné pokládat za období přechodné (Karabec, 2004). V návaznosti na výše zmíněnou Koncepti DVPP vydalo MŠMT „Zprávu o reorganizaci pedagogických center“ (2004).

Cílem reorganizace, která skončila k 31. 12. 2004, byla transformace stávajících pedagogických center v jedinou organizaci se sídlem v Praze s odloučenými pracovišti ve všech krajích (dnes Národní institut dalšího vzdělávání). Souběžně s Konceptí DVPP byla předložena také Koncepce DVPP školských zařízení pro zájmové vzdělávání.¹⁰

V současné době vymezují DVPP následující právní předpisy:

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

---

¹⁰ Tento materiál rozšiřuje, upravuje a konkretizuje koncepci DVPP na podmínky uvedených školských zařízení. Celý tento materiál měl být určen ředitelům a dalším profesionálním pedagogickým pracovníkům školských zařízení. Výsledkem celého tohoto dění v tehdejší době mělo být zřízení tří základních institucí, které by spadaly přímo pod MŠMT, a jejich hlavní činností by bylo právě další vzdělávání v oblasti zájmového vzdělávání. Tyto tři instituce opravdu vznikly. Byly to: Institut dětí a mládeže MŠMT Praha, Institut zájmového vzdělávání MŠMT Hořovice a Středisko vzdělávání, informací a služeb MŠMT Prachatice. Na základě příkazu tehdejší ministryně školství mládeže a tělovýchovy byla zahájena transformace těchto institutů, která trvala do 30. června 2005. Výsledkem transformace byla jediná přímo řízená organizace MŠMT, a to Národní institut dětí a mládeže MŠMT v Praze (dále NIDM). Zbylé dvě organizace v tehdejší době nezakly, ale fungovali jako odloučené pracoviště NIDM.

- vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů.

3.5 Kde se realizuje další vzdělávání pedagogických pracovníků?

Další vzdělávání pedagogických pracovníků se uskutečňuje podle zákona o pedagogických pracovnících takto:

- na vysokých školách, v zařízeních dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a v jiných zařízeních (vzdělávacích institucích) na základě akreditace udělené ministerstvem,
- samostudiem,
- dalším vzděláváním zdravotnických pracovníků podle zvláštního právního předpisu.

Tato zařízení pro DVPP zajišťují další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení, poskytují školám a školským zařízením poradenství v otázkách metodiky a řízení škol a školských zařízení a dále zprostředkovávají informace o nových směrech a postupech ve vzdělávání a zajišťují koordinaci podpůrných činností pro školy a školská zařízení, rozvojových programů a dalších akcí.

3.6 Akreditace

Od účinnosti vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, byly v této oblasti novinkou akreditace. Akreditaci uděluje tzv. akreditační komise, která rozhoduje o přijetí nebo naopak o nepřijetí veškerých návrhů. Akreditační komisi zřizuje MŠMT (její činnost a složení dále upravuje shora uvedená Vyhláška). Akreditovat je možné buď instituci, ta se akredituje na dobu 6 let, nebo program, ten se akredituje na dobu 3 let.

Není možné akreditovat program, aniž bychom neměli akreditovanou instituci. Akreditační komise také vypisuje termíny akreditaci a vede seznam všech akreditovaných institucí a programů.¹¹ MŠMT ulehčuje akreditace tím, že je možné požádat o ně online

---

¹¹ Tento seznam je k nalezení online na oficiálních stránkách MŠMT.

prostřednictvím formulářů, vyvěšených na oficiálních stránkách ministerstva. Stejně tak zde najdeme i návod, vysvětlivky a popisky, jak o akreditace žádat. Dokladem o absolvování dalšího vzdělávání je osvědčení vydané vzdělávací institucí, která vzdělávací akci pořádala.

3.7 Vzdělávací instituce v Moravskoslezském kraji s akreditovanými programy v systému DVPP

Cílem této kapitoly je zmapovat v Moravskoslezském kraji, které nabízejí vzdělávací aktivity v různých formách s legislativní orientací a představit některé z nich. Vycházel jsem z databáze DVPP, kterou vede Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (<http://dvpp.msmt.cz/advpp/vybdvpp.asp>) a která obsahuje 1720 záznamů o institucích z celé České republiky, přičemž mnohé organizace zde mají uveden více než jeden záznam. Moravskoslezský kraj je zde zastoupen 121 organizacemi/institucemi, které nabízí další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Z uvedené databáze vyplývá, že organizacemi můžeme najít značné rozdíly. Nejlépe reprezentuje tuto oblast neziskový sektor. Je to dáno jistě tím, že účelem jejich působení není zisk, ale pocit z dobře odvedené práce. Věří tomu, co dělají, věří, že to má smysl, že to bude fungovat. Přidává jim také fakt, že členy jednotlivých neziskových organizací jsou nejen „blázniví“ nadšenci, ale i odborníci se skvělými znalostmi.

Výběr konkrétních institucí, které budou představeny a které figurují i ve výzkumném projektu institucí jsem po předchozím podrobném prozkoumání jednotlivých organizací, ať už ve státní či nestátní sféře a porovnáváním jednotlivých konkrétních nabídek, zúžil na ty největší. Každé vzdělávací instituci, která byla takto vybrána, budu věnovat maximálně jednu stránku, a to především v podobě základních informací.

3. 7. 1 Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace (KVIC)

IČO	62330403	U VŠ resortní identifikátor (RID)	
Název vzdělávacího zařízení – žadatel:	Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace		
Adresa	Místo	Ulice	PSČ
	Nový Jičín	Štefánikova 7/826	741 11
Právní forma zřízení	příspěvková organizace	Typ organizace	Vzdělávací instituce krajské
Pracoviště (pokud je odlišné od sídla)	Místo	Ulice	PSČ
Kontaktní osoba	Jméno: Mgr. Eva Mokrošová		
	Telefon: 556 764768	Fax: 556 764 761	e-mail: eva.mokrosova@kvic.cz
Č.j. MŠMT naposledy vydaného osvědčení	15110/2011-25		
Statutární orgán (ředitel) vzdělávacího zařízení	PaedDr. Petr Habrnál		
Webové stránky zařízení	http://www.kvic.cz		

Tabulka č. 3 Záznam „KVIC“ převzat z databáze DVPP

Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace, je příspěvkovou organizací Moravskoslezského kraje. Zápis v obchodním rejstříku je nahrazen Usnesením č. 15/426/1 zastupitelstva Moravskoslezského kraje.

Hlavním účelem a předmětem činnosti organizace je ve smyslu zřizovací listiny a jejího zařazení do rejstříku škol a školských zařízení:

- zajištění dalšího vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení
- poskytování poradenství v otázkách metodiky a řízení škol a školských zařízení
- zprostředkování informací o nových směrech a postupech ve vzdělávání
- zajištění koordinace podpůrných činností pro školy a školská zařízení, rozvojových programů a dalších aktivit

3. 7. 2 Národní institut pro další vzdělávání, NIDV (Krajské pracoviště Ostrava)

IČO	45768455	U VŠ resortní identifikátor (RID)	
Název vzdělávacího zařízení – žadatel:	Národní institut pro další vzdělávání (zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků)		
Adresa	Místo	Ulice	PSČ
	Praha 1	Jeruzalémská 957/12	110 00
Právní forma zřízení	příspěvková organizace	Typ organizace	Pedagogická centra
Pracoviště (pokud je odlišné od sídla)	Místo	Ulice	PSČ
	Praha 1	Jeruzalémská 12	110 00
Kontaktní osoba	Jméno: Mgr. Eva Keclíková		
	Telefon: 222 122 262	Fax:	e-mail: keclikova@nidv.cz
Č.j. MŠMT naposledy vydaného osvědčení	27 389/2007-25-573		
Statutární orgán (ředitel) vzdělávacího zařízení	Mgr. Helena Plítzová		
Webové stránky zařízení	www.nidv.cz		

Tabulka č. 4 Záznam „NIDV“ převzat z databáze DVPP

NIDV vznikl na začátku roku 2004 spojením čtrnácti krajských pedagogických center. Instituce zpočátku působila pod názvem Pedagogické centrum Praha. Později bylo rozhodnuto o jejím přejmenování, pod novým názvem funguje od 1. dubna 2005. NIDV je příspěvkovou organizací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Svá pracoviště má ve všech krajských městech ČR.

Oproti jiným organizacím, které se zabývají podobnou činností, má NIDV výhodu celostátní působnosti a velmi široké lektorské základny. Proto se věnuje především těm tématům ve vzdělávání učitelů, která je třeba řešit pružně a v celostátním měřítku. V současné době priority NIDV tvoří např. vzdělávání týkající se kurikulární reformy, vzdělávání školského managementu nebo vzdělávání v jazycích, jehož potřeba souvisí se zvyšujícími se nároky na jazykovou vybavenost učitelů. NIDV, kromě praktické přípravy a realizace vzdělávacích programů, se zaměřuje také na analýzu potřeb v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a na vlastní tvorbu koncepce v této oblasti.

3. 7. 3 Mgr. Antonín Pavera – PARIS

IČO	10032045	
Název firmy – žadatele	Mgr. Antonín Pavera - PARIS	
Jméno: MGR. Antonín Pavera		
Karviná-Ráj	Svážná 1275/1	734 01
Telefon: 603533703	Fax:	e-mail: paris.ka@seznam.cz
Webové stránky zařízení	www.paris-karvina.cz	

Tabulka č. 5 Záznam „Mgr. Antonín Pavera – PARIS“ převzat z databáze DVPP

Mgr. Antonín Pavera – PARIS, je fyzickou osobou podnikající, působí v oblasti vzdělávacích aktivit již od roku 1990 a není zapsán v obchodním rejstříku. Jeho vzdělávací agentura PARIS pořádá odborné semináře a připravuje studijní programy zejména v Moravskoslezském kraji a také ve většině krajských měst České republiky. Specializuje se na vzdělávání pracovníků ve školství. Uskutečnila desítky seminářů pro školy a školská zařízení, a to při úplném přechodu škol na samostatné právní subjekty. Aktuálně zařazuje témata k novým školským zákonům, financování škol, odměňování pracovníků ve školství, pracovněprávním otázkám, FKSP a dalším, jenž jsou určena zejména vedoucím pracovníkům, ekonomům, účetním a dalším pedagogickým a správním zaměstnancům škol a školských zařízení i odborným pracovníkům státních orgánů ve školství.

Vzdělávací agentura PARIS má uděleny akreditace MŠMT v rámci systému DVPP a MVČR. Veškeré semináře pro oblast školství mají udělenou akreditaci MŠMT. Agentura předkládá k akreditaci rovněž semináře pro územně samosprávné celky.

Vzdělávací agentura PARIS připravuje a zajišťuje od roku 2006 akreditovaný vzdělávací program v rámci DVPP - Studium pro ředitele škol a školských zařízení (FS I).

Soustavně se také věnuje vzdělávání vedoucích pracovníků, ekonomů, personalistů a účetních podnikatelských subjektů, institucí, státních orgánů a neziskových organizací.

Vydavatelství a nakladatelství PARIS se orientuje na vydávání odborných publikací se zaměřením na oblast školství, přičemž se soustřeďuje na legislativní změny, pracovněprávní, ekonomickou a účetní problematiku škol a školských zařízení.

3. 8 Model profesního vzdělávání pedagogických pracovníků

Další vzdělávání je významnou etapou pedagogického vzdělávání jako celku, a to nejen v oblasti školského práva a legislativy. Souvisí však nejen s rozvojem profesní dráhy ředitele nejen jako řídicího pracovníka potažmo pedagoga, ale i s rozvojem každé základní školy. Pedagogové oproti ředitelům škol však k podpoře svých snah potřebují i širší podporu, vedení školy, svého okolí, kolegů. Pokud škola funguje jako iniciátor změn a podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, vzniká tak příznivé klima pro zavádění inovací v prostředí školy. Z tohoto titulu je velice podstatné další vzdělávání nejen ředitelů škol a celého pedagogického sboru, a to samozřejmě nejen v oblasti legislativy. Oblast dalšího vzdělávání však musí pružně reagovat na všechny pokroky, aktuality a novinky; konkrétním dokladem současné doby je např. výklad novely školského zákona a jeho prováděcích předpisů.

Využívání jednotlivých variant dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je bezesporu ovlivněno dostupností, obsahem, způsobem organizace vnějších nabídek, financemi, povinností či dobrovolností vzdělávání i celospolečenským klimatem. K osobním faktorům řadíme zejména osobnostní vlastnosti ředitele a učitele, předchozí zkušenosti, věk a fázi kariéry, aktuální zdravotní a psychický stav, zájmy, rodinnou situaci, pocit pracovní zátěže, potřeby a jejich očekávání.

Uvítal bych zavedení podobného způsobu jako má Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě¹² (dále také „ČKAIT“), jejich propracovaný systém celoživotní vzdělávání (dále také „CŽV“) je cestou, která trvale zajišťuje přístup k nejnovějším informacím a znalostem. Je klíčem k pochopení probíhajících a stále se zrychlujících změn. Požadavek celoživotního trvalého doplňování a rozšiřování znalostí vyplývá z rychlejšího tempa vzniku nových a zastarávání dřívějších poznatků. Vzdělávání přestává být jednorázovým procesem, končícím opuštěním školy. Asi polovina poznatků v jednotlivých oborech a specializacích zastarává v průměru během 5 až 7 let. Celoživotní vzdělávání je základním předpokladem pro vysokou odbornou úroveň činnosti autorizovaných osob a jejich profesního růstu. Kurzy a odborné semináře, které akredituje ČKAIT, a to v rámci procesního řízení, mají přiděleny určitý počet kreditů (1 až 3 kredity). Každý z těchto autorizovaných inženýrů má za povinnost na sobě a svém dalším vzdělávání pracovat a nadále ho prohlubovat. Autorizovaná osoba má doporučeno a za

---

¹² www.ckait.cz

určitou povinnost, pro udržení autorizace, každoročně absolvovat odborně zaměřené kurzy v rámci celoživotního vzdělávání ČKAIT, a tím získat daný počet kreditních bodů. Velmi obdobně bych vyřešil situaci v resortu školství. I když výsledky této práce vypovídají o něčem jiném, lze říci, že v celostátním měřítku je viditelné, že mnoho ředitelů, kteří zasedli do vedoucích pracovních míst organizací, záhy přestalo na sobě v oblastech řízení školství dále pracovat, a to již po absolvování minimálního povinného studia v těchto oblastech, které předepisuje současně platná legislativa. Přičemž stačí každému se jmenovacím dekretem do jeho vedoucího pracovního místa rozdat určitou podobu indexu a bodové kreditní minimum, které musí za kalendářní rok splnit, bez ohledu na to, zdali absolvuje jeden kurz za onu hranici maxima kreditů či několik kurzů a součtem se na tuto hranici dostane také. Dle mého názoru se mi jeví, že tento způsob je transparentní i pro zřizovatele, mohlo by se tedy jednat o povinnou přílohu sebehodnocení ředitele, a to v podobě pouze prosté kopie výkazu o studiu. V přeneseném měřítku by se mohlo jednat nejen o zdokonalení systému odměňování ředitelů škol a školských zařízení. Samozřejmě podmínkou by bylo legislativní zázemí a přizpůsobení celého systému DVPP.

4 Hypotéza druhá

Řídící pracovníci základní školy neúplné (málotřídní) jsou na srovnatelné úrovni právního vědomí s řídicími pracovníky škol úplných.

V druhé hypotéze jsem stanovil jako cíl sledovat úroveň právního povědomí právě z hlediska úplnosti školy, a to z toho důvodu, že ředitelé neúplných škol (s malým počtem tříd) nemají k dispozici při řízení školy rozvětvený management a současně jsou zatíženi poměrně vyšším týdenním rozsahem přímé pedagogické činnosti v souladu s nařízením vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků.

Škola	Počet tříd	Týdenní rozsah hodin přímé pedagogické činnosti
Ředitel základní školy s prvním stupněm	1 až 2	16
	3 až 6	13
	7 až 10	10
	11 a více	8
Ředitel základní školy s prvním a druhým stupněm a ředitel základní školy s druhým stupněm	do 9	8
	10 až 18	7
	19 až 23	6
	24 a více	5

Tabulka č. 6 Týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti dle Přílohy nařízení vlády č. 75/2005 Sb.

Následující kapitoly vysvětlují pojmy úplná a neúplná škola, které jsou používány zejména v praktické části práce při hodnocení výsledků výzkumného projektu.

4.1 Úplná škola

Pojem úplná škola není definován, ani ve školském zákoně, ani ve vyhlášce č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. V této práci je pojem úplná škola používán pro základní školu, která je tvořena oběma stupni, tj. 1. stupněm a 2. stupněm, a jsou zde zastoupeny všechny ročníky základního vzdělávání.

Základní škola úplná je vymezena v § 46 odst. 2 školského zákona, kde se uvádí: *Základní vzdělávání v základní škole má 9 ročníků a člení se na první stupeň a druhý stupeň. První stupeň je tvořen prvním až pátým ročníkem a druhý stupeň šestým až devátým ročníkem.*

Další zmínka rozlišující školy úplné a neúplné je v § 4 vyhlášky č. 48/2005 Sb. a týká se počtu žáků: *Školy, s výjimkou škol uvedených v § 2 až 5 (pozn. tj. školy tvořené třídami prvního stupně) mají v průměru nejméně 17 žáků na jednu třídu.*

Školy úplné jsou tedy tvořeny 9 a více třídami a s vyšším počtem tříd vzrůstají také nároky na řízení školy, přičemž ředitelé škol participují na řízení školy se svými zástupci, předsedy předmětových komisí ad., v některých případech mají k dispozici právníka jako „paušální službu“. Na druhé straně s vyšším počtem tříd ve škole klesá týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti, a tak mají ředitelé úplných škol větší prostor věnovat se řízení školy.

4.2 Neúplná (málotřídní) škola

Pojmem neúplná škola je v této práci označena základní škola tvořená pouze prvním stupněm. V praxi známý a užívaný nejen osobami pohybujícími se ve školství, ale i širokou veřejností, je pojem málotřídní škola, který dnes není oficiální názvem, ale jen slangovým výrazem. *Poprvé byl pojem málotřídní škola vymezen v učebních osnovách z roku 1933. Jednalo se o školu, která měla ve třídě buď všechny ročníky, nebo v každé třídě více než jeden ročník* (Musil, Sedláček, 1964, s. 5). Kromě pojmů neúplná škola, málotřídní škola se můžeme ještě setkat s pojmenováním jednostupňová škola.

V současné legislativě je vymezena neúplná (málotřídní) škola v § 46 školského zákona jako základní škola, která nemá všechny ročníky a zřizuje se v místech, kde nejsou podmínky pro zřízení všech devíti ročníků.

Dále v § 5 vyhlášky č. 48/2005 Sb. je zmíněna neúplná škola takto: *Na prvním stupni školy lze do jedné třídy zařadit žáky z více než jednoho ročníku prvního stupně. Na druhém stupni školy nelze do jedné třídy zařadit žáky z více než jednoho ročníku druhého stupně. Do jedné třídy nelze zařadit žáky prvního a druhého stupně.* A v § 4 téže vyhlášky se uvádí počty žáků na jednu třídu, a to škola tvořená jednou třídou prvního stupně má nejméně 10 žáků ve třídě, se dvěma třídami prvního stupně má nejméně 12 žáků v průměru na jednu třídu, škola se třemi třídami v nejméně 14 žáků v průměru na jednu třídu a čtyřmi a více třídami nejméně 15 žáků v průměru na jednu třídu.

Spojené ročníky v jedné třídě jsou nejstarším útvarem v základním školství a v dnešní době mají stále své důležité místo. Byly zřízeny především v malých obcích. Tvoří téměř 40% z celkového počtu základních škol. Platí pro ně stejné zákony a mají stanovené stejné výstupy ve znalosti učiva jako školy s devíti ročníky.

Můžeme zatím pouze v zásadě polemizovat, zdali ředitelé obou škol z hlediska jejich úplnosti jsou „vyzbrojeni“ stejnými či obdobnými znalostmi, které nedílnou měrou určují a utvářejí jejich právní vědomí.

Závěr teoretické části

Teoretická část bakalářské práce vysvětluje pojmy právní vědomí, ředitel školy, další vzdělávání pedagogických pracovníků, úplná a neúplná škola. Hypotézy stanovené v úvodu práce analyzuje a zasazuje do legislativního rámce. Vzhledem k tomu, že oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků posiluje profesní kompetence ředitele a současně i zkvalitňuje jeho právní povědomí, je zde podrobně popsán systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, jeho vývoj a jsou zmapovány nejvýraznější organizace v oblasti DVPP v Moravskoslezském kraji, a to Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace, vzdělávací agentura PARIS a Národní institut pro další vzdělávání (Krajské pracoviště Ostrava). Jako ekvivalentní model DVPP je navržena obdoba kreditního systému vzdělávání, jaký realizuje Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Podklady shromážděné v teoretické části práce jsou východiskem pro následující praktickou (empirickou část).

Praktická (empirická) část

5 Výzkumný projekt

Oblast celoživotního vzdělávání, resp. dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, a oblast školského práva, resp. legislativy z resortu školství, jsou značně rozsáhlé, hlavní pozornost je v této práci soustředěna na právní vědomí ředitelů škol a jejich další profesní, průběžné vzdělávání v oblasti práva.

Vzhledem k tomu, že ředitelé základních škol podle statistických údajů představují velmi početnou skupinu a následně také zaujímají v dalším vzdělávání významnou roli, zaměřuje se výzkum právě na tuto cílovou skupinu.

5.1 Cílová skupina empirického výzkumu (základní a výběrový soubor)

Pro určení úrovně právního vědomí řídicích pracovníků základních škol v Moravskoslezském kraji budou základním souborem ředitelé základní školy úplné (1. a 2. stupeň ZŠ) do 1000 žáků a základní školy neúplné (pouze s 1. stupněm ZŠ) do 300 žáků v daném kraji a výběrový soubor budou tvořit náhodně vybrané základní školy v Moravskoslezském kraji, a to ve vypovídajícím počtu oslovených respondentů, aby byl zajištěn reprezentující vzorek. Při výběru bude zohledněno místo, ve kterém se škola nachází (obec, menší městský obvod, velký městský obvod, menší město, velké město) tak, aby ve všech městech v rámci kraje byla zachována různorodost (umístění) shora uvedených škol.

Dle níže uvedené tabulky č. 6 bylo vybráno 150 respondentů, resp. dotazovaných ředitelů škol, kteří zastupují organizace a zařízení, tj. 108 úplných základních škol a 42 neúplných základních škol (malotřídních), což odpovídá cca 1/3 celkového počtu zařízení v Moravskoslezském kraji.

Celkový počet výskytů úplných základních škol v Moravskoslezském kraji:	323

---

z toho dotazovaných respondentů (ředitelů škol)	108

Celkový počet výskytů neúplných základních škol v Moravskoslezském kraji:	123

---

z toho dotazovaných respondentů (ředitelů škol):	42

Okres	Územní obvod, ve kterém se nachází požadovaný druh zařízení	Druh zařízení: Základní škola „ZŠ“ (celkový počet výskytů)		Respondenti: ředitelé ZŠ (počet oslovených respondentů, výběr)	
		úplná	neúplná	úplná	neúplná
Bruntál	Bruntál	11	8	4	3
	Krnov	13	4	4	1
	Rýmařov	4	4	1	1
Frýdek-Místek	Frýdek-Místek	23	16	8	5
	Frýdlant nad Ostravicí	7	4	2	1
	Jablunkov	6	9	2	3
	Třinec	16	7	5	2
Karviná	Bohumín	7	1	2	0
	Český Těšín	6	1	2	1
	Havířov	22	4	7	1
	Karviná	16	0	5	0
	Orlová	12	1	4	0
Nový Jičín	Bílovec	8	8	3	3
	Frenštát pod Radhoštěm	5	2	2	1
	Kopřivnice	12	6	4	2
	Nový Jičín	16	5	5	2
	Odry	5	4	2	1
Opava	Hlučín	10	8	3	3
	Kravaře	6	2	2	1
	Opava	30	18	10	6
	Vítkov	6	1	2	0
Ostrava-město	Ostrava	82	10	27	3
Celkem za Moravskoslezský kraj		323	123	108	42

Tabulka č. 7 Základní a výběrový soubor. Zřizovatel: Moravskoslezský kraj, Obec, Soukromník, Církev, Státní správa ve školství

Zdroj: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/sk_seznam.html

5.2 Cíl výzkumu

Cílem práce je zhodnotit a analyzovat úroveň právního vědomí ředitelů základních škol v Moravskoslezském kraji a jejich orientaci v základních právních předpisech v oblasti školství, a to ve školském zákoně a v zákoně o pedagogických pracovnících, s ohledem na délku řídicí praxe, kvantitu absolvovaných vzdělávacích seminářů-kurzů v oblasti legislativy a srovnání této úrovně s ohledem na úplnost řízené školy (škola úplná - s prvním i druhým stupněm a škola málotřídní). Dalším cílem je vyhodnocení využitelnosti a preferencí institucí DVPP u dotazovaných řídicích pracovníků základních škol.

5.3 Metodika šetření

Pro výzkum právního vědomí ředitelů základních škol a jejich dalšího vzdělávání v oblasti školského práva a legislativy, ve kterém chceme zjistit znalosti, názory a postoje respondentů, byla zvolena jedna z metod explorativních – dotazník, který patří k nejrozšířenějším metodám získávání dat v pedagogickém výzkumu a je jedním z nejběžnějších nástrojů pro sběr dat pro různé typy průzkumů. Skládá se ze série otázek, jejichž cílem je získat názory a fakta od respondentů. Výhodou dotazníku je možnost získání dat a odpovědí od velkého množství respondentů. Objektivnost metody či techniky je dána stupněm a mírou její nezávislosti na osobě uživatele. Na první pohled je dotazník jednoduchou záležitostí, ale každý dotazník má i svá pravidla, požadavky a úskalí, které je nutné respektovat.

5.4 Stanovení hypotéz

Prováděný výzkum popisuje úroveň právního vědomí ředitelů základních škol, jejich orientaci v právních předpisech, postoje a přístup k dalšímu vzdělávání, a to v oblasti školského práva a legislativy. Výzkum probíhal v Moravskoslezském kraji a jeho cílem bylo zmapovat situaci a potvrdit nebo vyvrátit stanovené hypotézy, které měly funkci předpovědi vztahu mezi dvěma proměnnými.

1. *Hypotéza (H1): Úroveň právního vědomí řídicích pracovníků základních škol je závislá na délce řídicí praxe a současně je kvantitativním odrazem počtu absolvovaných vzdělávacích seminářů-kurzů v oblasti legislativy, a to v rámci systému DVPP.*

2. *Hypotéza (H2): Řídící pracovníci základní školy neúplné (málotřídní) jsou na srovnatelné úrovni právního vědomí s řídicími pracovníky škol úplných.*

5.5 Metody výzkumu

Prostřednictvím dotazníku chci získat informace o situaci právního vědomí ředitelů škol a jejich dalšího vzdělávání v oblasti práva a legislativy. Výzkumný dotazník obsahuje celkem 25 otázek, které jsou seřazeny do čtyř hlavních okruhů:

1. Obecné informace o respondentovi,
2. Informace o vzdělávacích aktivitách a institucích,
3. Uzavřené testové otázky z oblasti školského práva a legislativy,
4. Otevřené testové otázky z oblasti školského práva a legislativy.

Co se týče forem požadovaných odpovědí, jsou ve výzkumu použity v 1. – 3. okruhu otázky uzavřené i a ve 4. okruhu otázky otevřené z důvodu vyšší validity. V uzavřených otázkách respondent vybírá ze tří nabídnutých odpovědí, kdy pouze jedna odpověď je správná. U těchto otázek je možnost pouze jedné. Otevřené otázky ověřují a potvrzují znalosti z okruhu uzavřených otázek, kdy respondent doplní odpověď.

Informativní otázky z 2. okruhu se dotýkají počtu absolvovaných vzdělávacích aktivit, akcí, kurzů a seminářů se specializací na školské právo a legislativu, a to v rámci systému DVPP za kalendářní rok 2012.

Obsahově jsou testové otázky z 3. a 4. okruhu zaměřeny zejména na oblast základního vzdělávání, vycházejí z jednotlivých částí školského zákona: Obecná ustanovení (§ 1 – 32), Povinnost školní docházky a základní vzdělávání (§ 33 – 56), Střední vzdělávání, a to přijímání ke vzdělávání ve střední škole (§ 59 – 61), Ředitel školy a školského zařízení (§ 164 – 168) a ze zákona o pedagogických pracovnících. Testové otázky se akcentují především novelu školského zákona č. 472/2011 Sb., účinnou od 1. 1. 2012, a novelu zákona o pedagogických pracovnících č. 198/2012 Sb., účinnou od 1. 9. 2012, aby bylo možné ověřit, zda respondenti sledují aktuální legislativní změny.

Cílovou skupinu tvoří ředitelé základních škol (úplných a neúplných). Do projektu bylo zahrnuto celkem 150 základních škol na území Moravskoslezského kraje (viz tabulka č. 6).

5. 6 Statistické zpracování dat

Vybrané dotazníky budou nejprve podrobeny logické kontrole pro zachycení a vyřazení záměrně znehodnocených případů. V další fázi bude vytvořena statistická databáze všech odpovědí vyhodnocení a zpracování do grafů. Pro grafické znázornění využiji programu Microsoft Excel a následně grafické znázornění umístím do této práce.

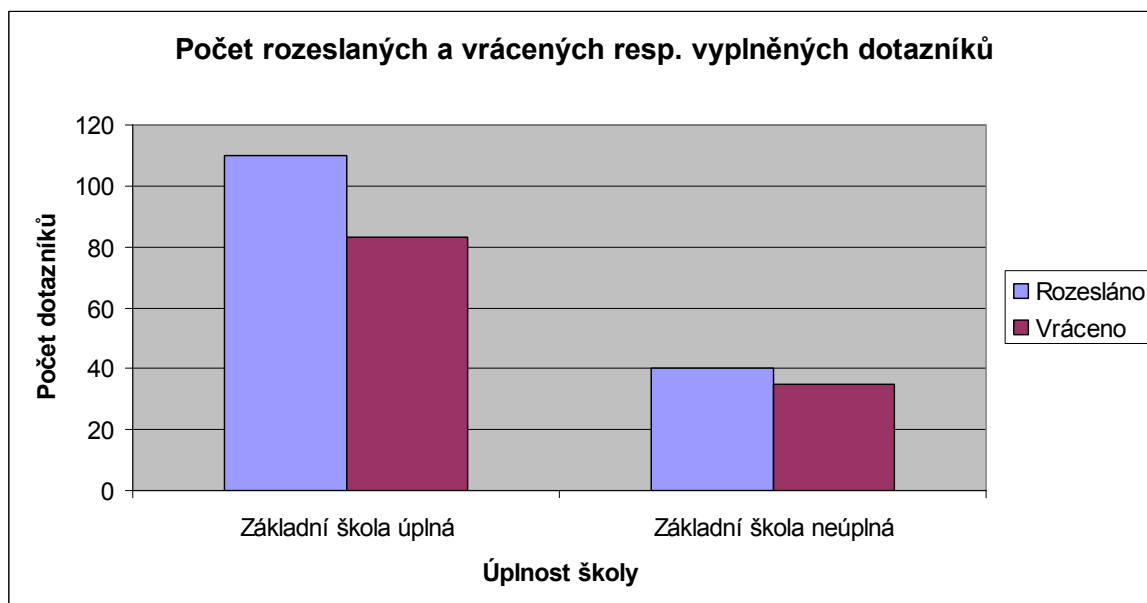
1. Interpretace výsledků bude rozdělena na tři vzájemně propojené části:
2. Charakteristika respondentů zapojených do výzkumu,
3. Analýza vzdělávacích aktivit respondentů,
4. Analýza uzavřených a otevřených testovacích otázek z oblasti školského práva a legislativy.

V následujících grafech jsou znázorněny hodnoty získané z hodnocení respondentů a výsledky jsou porovnávány a objasňovány. Navíc jsou v grafech zaznamenány i základní údaje o respondentech, jako pohlaví, věk dotazovaných a délka praxe a úplnost školy, ve které na vedoucím pracovním místě dotazovaný ředitel/ka působí. U otázek č. 5 až 25 jsou uvedeny dva grafy – první graf se vztahuje k první výše uvedené hypotéze (graf H1) a zobrazuje procentuální úspěšnost správných odpovědí z hlediska délky řídicí praxe respondentů, druhý graf se vztahuje k druhé výše uvedené hypotéze (graf H2) a zobrazuje procentuální úspěšnost správných odpovědí z hlediska úplnosti školy, ve které respondent zastává vedoucí pracovní místo. Vyhodnocením dotazníků jsem chtěl získat a zároveň zhodnotit právní vědomí ředitelů základních škol a současně i statistické údaje z oblasti DVPP.

Výsledky výzkumu a interpretace dat

5.7 Detailní analýza právního vědomí ředitelů škol a jejich dalšího vzdělávání

Online dotazník byl distribuován e-mailem k rukám ředitelů jednotlivých základních škol, a to po předchozí domluvě. Vyplnění dotazníků bylo dobrovolné a zcela anonymní, vyplnili ho ředitelé a ředitelky. Online dotazníky byly rozeslány na vybrané základní školy v Moravskoslezském kraji. Celkem bylo vráceno 118 vyplněných dotazníků (z toho 83 vyplněných dotazníků z úplných základních škol, a 35 vyplněných dotazníků z neúplných základních škol). Úspěšnost návratnosti rozeslaných dotazníků jednotlivým respondentům činí 78,66 %, a tedy lze konstatovat, že realizovaný výzkum bude mít vypovídací hodnotu. Dotazníkové šetření proběhlo v lednu 2013 a respondenti odpovídali na testovací otázky z oblasti školského práva a legislativy a také dále hodnotili svou účast na dalším vzdělávání v této oblasti za rok 2012.

Graf č. 1 Počet rozeslaných, resp. vrácených dotazníků

V grafech jsou zaznamenány i základní údaje o respondentech, jako pohlaví, věk dotazovaných a délka praxe a úplnost školy, ve které na vedoucím pracovním místě dotazovaný ředitel/ka působí. Dále jsou znázorněny hodnoty získané z hodnocení respondentů a výsledky jsou porovnávány a objasňovány, resp. je vyhodnocena procentuální úspěšnost správných respondentů jak z hlediska délky řídicí praxe, tak z hlediska úplnosti školy. Vyhodnocením dotazníků jsem chtěl získat a zároveň zhodnotit právní vědomí ředitelů škol a současně vedle základních informací o respondentech i statistické údaje z oblasti DVPP. Výzkumný dotazník obsahuje celkem 25 otázek, které jsou seřazeny do čtyř hlavních okruhů:

1. Obecná charakteristika respondenta,
2. Vzdělávací aktivity respondenta a vzdělávací instituce,
3. Uzavřené testové otázky z oblasti školského práva a legislativy,
4. Otevřené testové otázky z oblasti školského práva a legislativy.

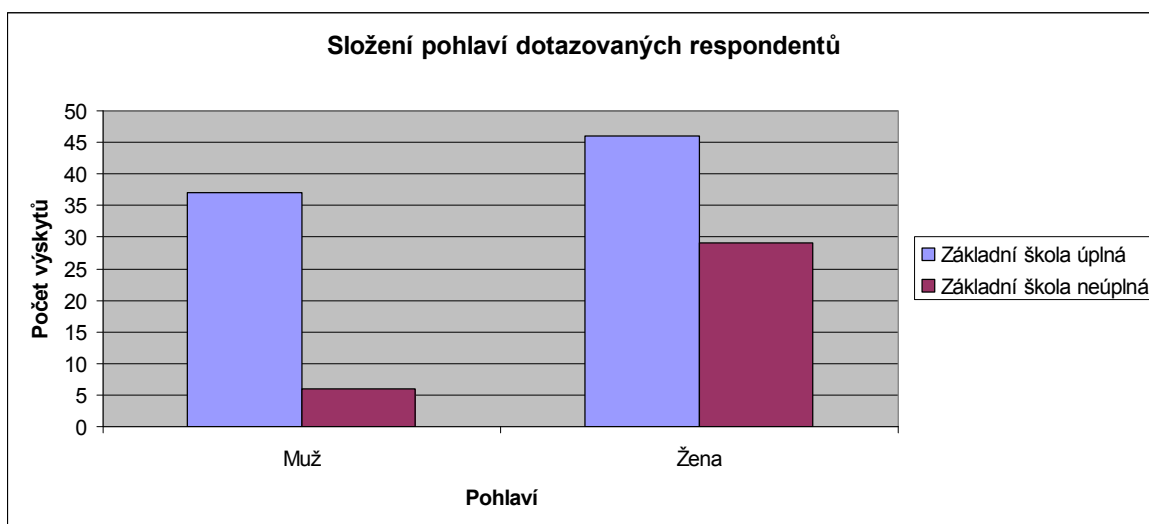
Obecnou charakteristiku respondentů zjišťuji v otázkách č. 1 až 4, otázky jsou orientovány na pohlaví, věk, délku řídicí praxe (obdobně v přechodných ustanoveních zákona č. 472/2011 Sb.) a úplnost školy (úplná škola, tj. s 1. i 2. stupněm či neúplná škola, tj. pouze s 1. stupněm).

Otázky č. 5 až 7 sledují vzdělávací aktivity respondentů a jimi využívané vzdělávací instituce, kde byly dosaženy znalosti v oblasti řízení školství absolvováním studia pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle § 24 odst. 4 písm. a) zákona č. 563/2004 Sb., nebo jeho ekvivalent, kvantitu DVPP a respondenty preferované instituce DVPP.

Orientaci ve školském zákoně a zákoně o pedagogických pracovnících ověřuji z uzavřených testových otázek č. 8 až 20, přičemž respondenti volí ze tří variant odpovědí, pouze jedna odpověď je správná, a taktéž z otázek otevřených č. 21. až 25, které vyžadovaly doplnění odpovědi, přičemž je třeba zohlednit odlišné podmínky respondentů při vyplňování dotazníku. Otázky jsou vyhodnoceny dle první hypotézy (H1) z hlediska délky řídicí praxe respondenta (dále jen „praxe“) a z hlediska úplnosti školy dle druhé hypotézy (H2), zda jde o respondenta ze základní školy úplná nebo základní školy neúplné (dále jen „škola úplná“ a „škola neúplná“).

Vyhodnocení otázky č. 1 - Pohlaví dotazovaných respondentů

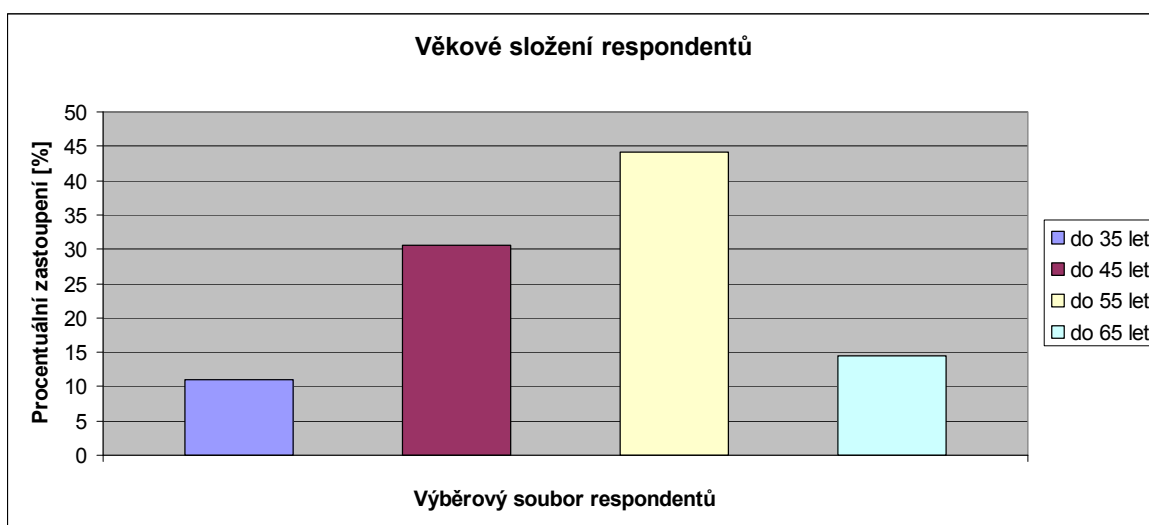
Realizovaného výzkumu se zúčastnilo 118 respondentů, v tom 75 žen a 43 mužů. Z hlediska pohlaví mají ve sledovaných základních školách v pozicích vedoucích pracovníků převahu ženy, muži jsou na základních školách spíše zastoupeni v nižším počtu, přičemž ve sledovaném vzorku respondentů činí poměr 63,56 % žen a 36,44 % mužů. Z hlediska úplnosti školy (viz. otázka č. 4) lze konstatovat, že na úplných školách je procentuální rozdíl mezi ženami a muži nižší – 55,42 % žen a 44,58 % mužů, kdežto v neúplných (málotřídních) školách jsou ženy ve výrazné převaze 82,86 % žen a 17,14 % mužů. Společností diskutovaný trend feminizace školství objasňují i hlediska nižší finanční atraktivita pro muže v základních školách.

Graf č. 2 Pohlaví dotazovaných respondentů

Vyhodnocení otázky č. 2 - Věk dotazovaných respondentů

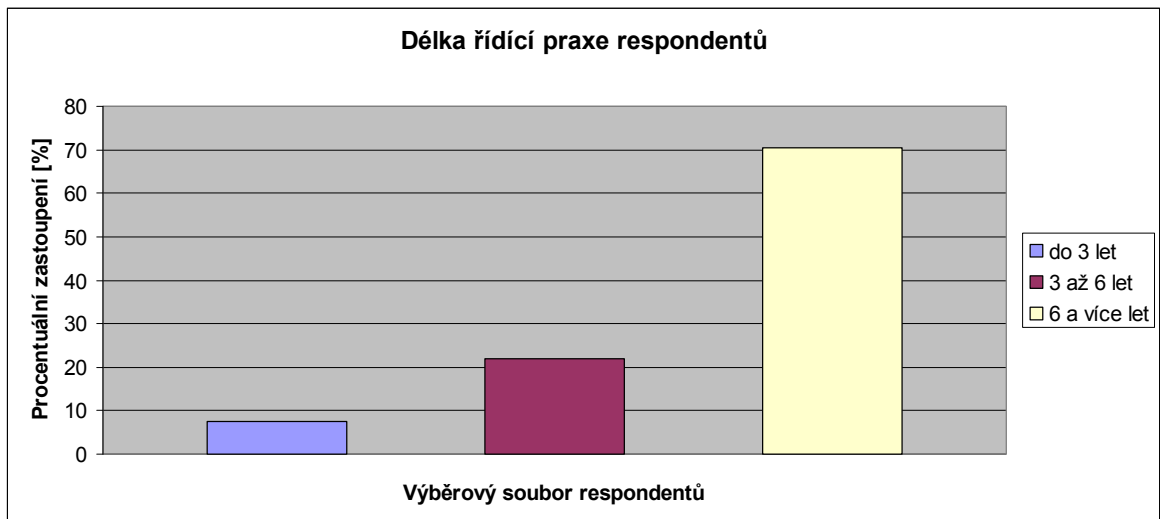
Do výzkumu byly zahrnuty čtyři věkové kategorie ředitelů škol v rozpětí do 35 let, do 45 let, do 55 let a nad 55 let. Výsledky dotazníku nám vypovídají o tom, že v základních školách je velmi nízké zastoupení skupiny respondentů do 35 let, 11,02 % z celkového počtu respondentů. Nejpočetnější skupinu tvoří ředitelé do 55 let – 44,07 % respondentů a do 45 let – 30,51 % respondentů. Věková skupina respondentů nad 55 let je zastoupena 14,40 %. Z výše uvedeného plyne, že ve skupině sledovaných respondentů jsou ředitelé/ředitelky základních škol převážně ve věku 36 až 55 let.

Graf č. 3 Věkové složení respondentů

Vyhodnocení otázky č. 3 - délka řídicí praxe

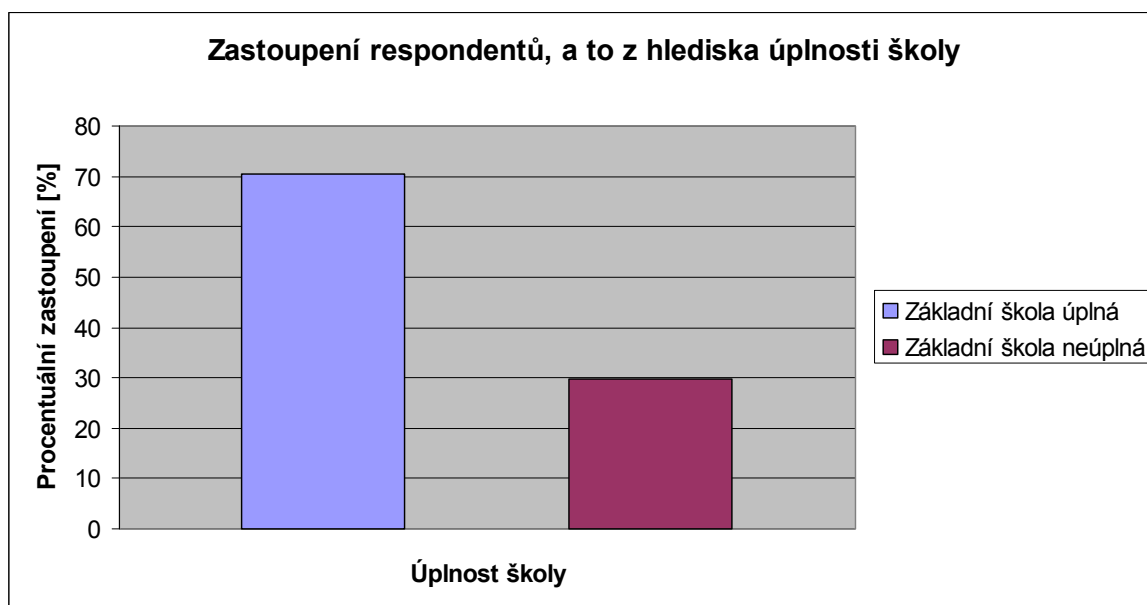
Respondenti byli rozděleni dle délky řídicí praxe do tří skupin, které kopírují § 166 školského zákona. První skupina s praxí méně než 3 roky zahrnuje „nováčky“ na ředitelských postech a tvoří 7,63 % respondentů, druhá skupina s praxí 3 až 6 let, kteří spadají především do věkové kategorie do 35 let je zastoupena 22,03 %. Nejpočetnější je třetí skupina ředitelů s praxí 6 let a více zastoupená 70,34 %.

Graf č. 4 Délka řídicí praxe

Vyhodnocení otázky č. 4 – úplnost školy, ve které respondent zastává vedoucí pracovní místo ředitele

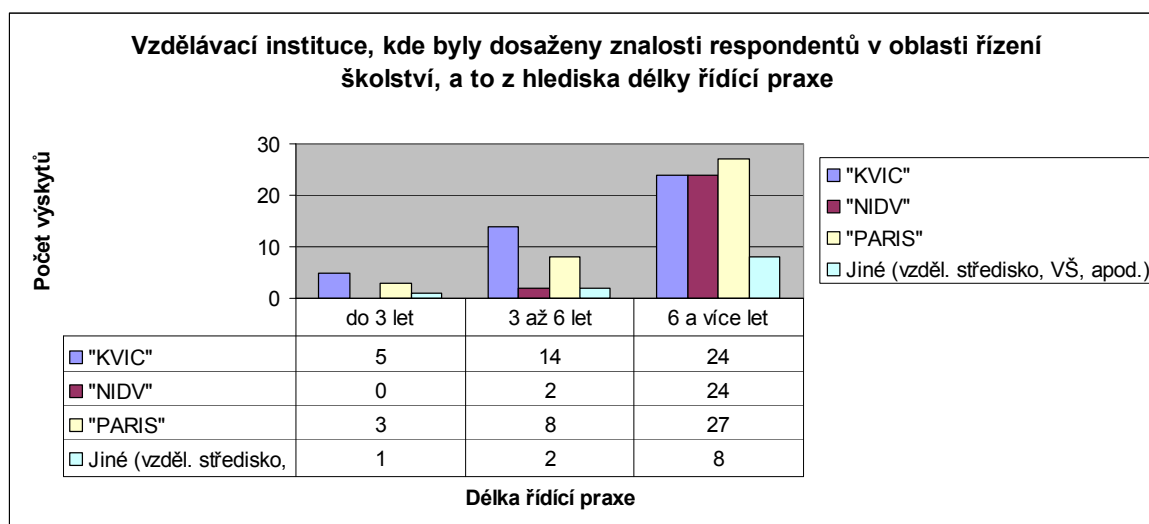
V realizovaném průzkumu bylo odesláno 150 dotazníků osloveným respondentům - 110 dotazníků základním školám úplným a 40 dotazníků základním školám neúplným, z čehož se vrátilo 83 dotazníků z úplných základních škol a 35 dotazníků z neúplných základních škol. Úspěšnost návratnosti rozeslaných dotazníků jednotlivým respondentům činí 75,45 % u úplných základních škol a 87,50 % neúplných základních škol. Ve sledovaném vzorku zastupují respondenti ze základní školy úplné 70,34 % a základní školy neúplné 29,66 %, což téměř kopíruje jejich početní zastoupení v rámci Moravskoslezského kraje.

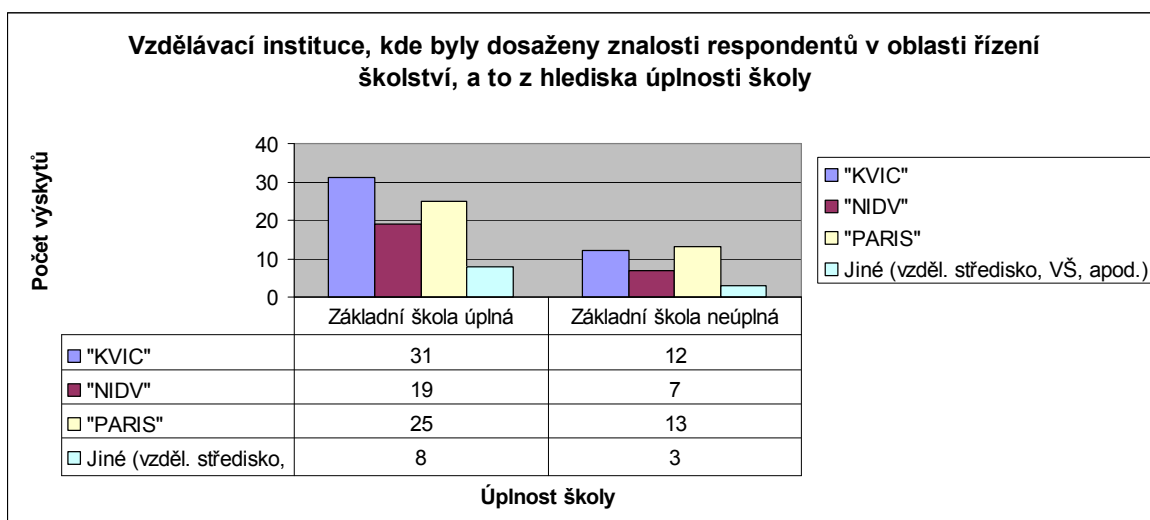
Graf č. 5 Úplnost školy, ve které respondent zastává vedoucí pracovní místo ředitele

Vyhodnocení otázky č. 5 - vzdělávací instituce, kde byly dosaženy (jsou dosahovány) znalosti respondentů v oblasti řízení školství absolvováním studia pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle § 24 odst. 4 písm. a) zákona č. 563/2004 Sb., nebo jeho ekvivalent.

Do výzkumu byly zahrnuty tři resp. čtyři varianty vzdělávacích institucí, které působí v rámci Moravskoslezského kraje a které nabízejí kvalifikační studia v oblasti řízení školství, a to pro pedagogické pracovníky resp. ředitele škol, v rámci DVPP podle § 24 odst. 4 písm. a) zákona č. 563/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nebo jejich ekvivalenty. Nejpočetněji zastoupenou vzdělávací institucí (celkem 43 respondentů), kde ředitelé toto studium absolvovali či absolvují, je Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace (KVIC). V těsném závěsu (celkem 38 respondentů) následuje soukromá vzdělávací agentura Mgr. Antonína Pavery – PARIS, kde lze získat toto studium intenzivním seminářem v podobě několikadenních soustředění, a to za 3 až 4 měsíce od zahájení studia, což je pro mnoho ředitelů velmi dostupnější a snazší. Na třetím označili respondenti Národní institut pro další vzdělávání, NIDV (celkem 26 respondentů) a nejméně bylo absolventů jiných vzdělávacích institucí (celkem 11 respondentů).

Graf č. 6 Vzdělávací instituce, kde byly dosaženy znalosti respondentů v oblasti řízení školství, a to z hlediska délky řídicí praxe

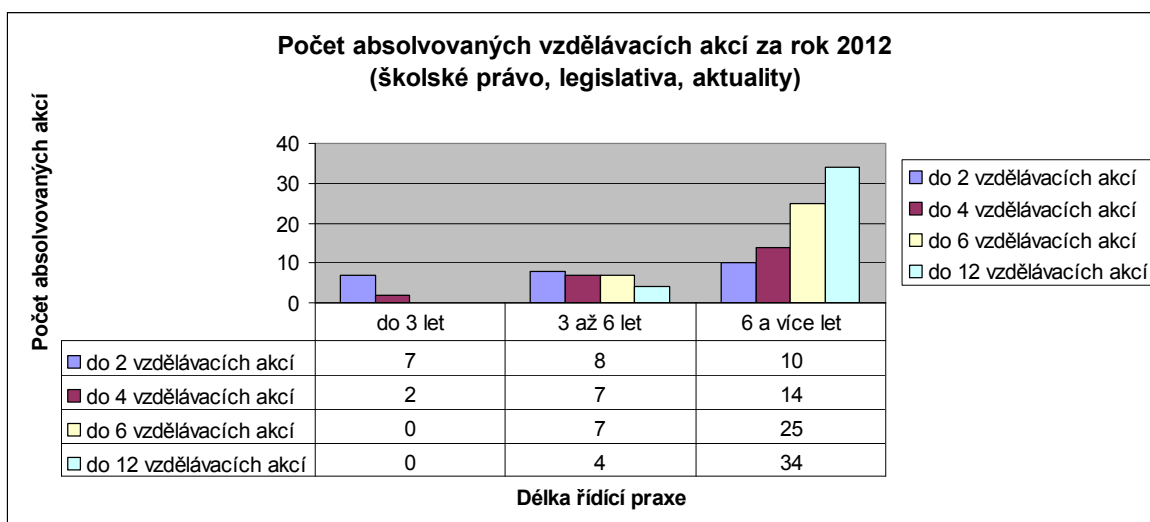

Graf č. 7 Vzdelávací instituce, kde byly dosaženy znalosti respondentů v oblasti řízení školství, a to z hlediska úplnosti školy

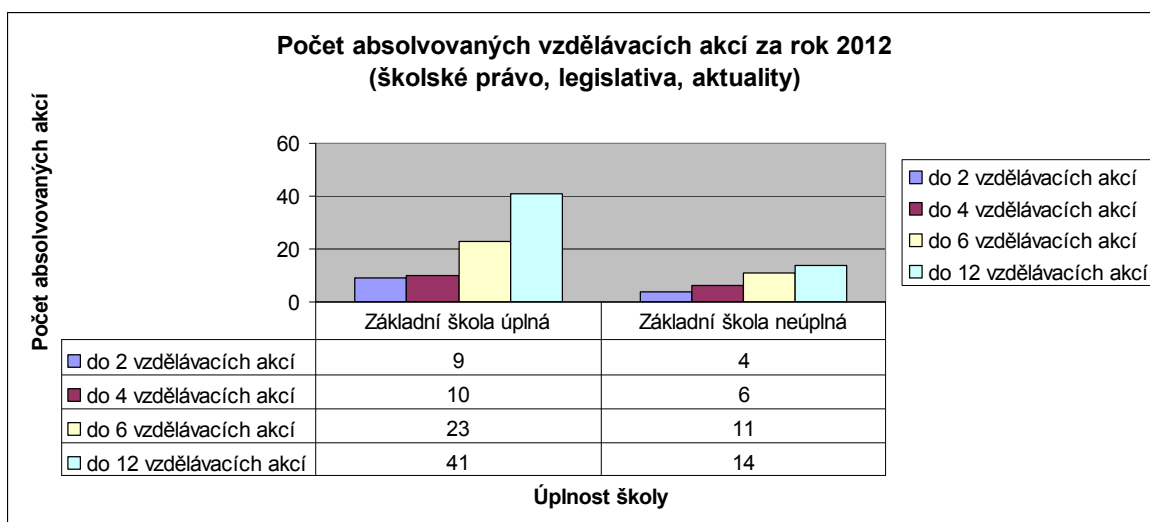
Vyhodnocení otázky č. 6 – Informace o počtu uskutečněných vzdělávacích akcí zaměřených na oblast školského práva a legislativy, a to za kalendářní rok 2012

Do výzkumu byly zahrnuty čtyři kategorie z hlediska počtu absolvovaných vzdělávacích akcí se specializací na školské právo, legislativu a aktuality. Škála je v rozpětí do 2 absolvovaných vzdělávacích akcí za rok 2012 až po dosažení hranice do 12 vzdělávacích akcí.

Výsledky dotazníku vypovídají o tom, že nejčtenější výskyt, a to bez ohledu na úplnost školy, je 7 až 12 vzdělávacích akcí, přičemž tento výskyt je nejtypičtější pro nejpočetněji zastoupenou skupinu respondentů s délkou praxe 6 a více let. Lze konstatovat, že kvantita jednotlivých absolvovaných vzdělávacích akcí je přímo úměrná délce řídicí praxe s přihlédnutím k zákonné povinnosti nových ředitelů absolvovat kvalifikační studium pro ředitele škol do 2 let od nástupu na vedoucí pracovní místo.

Graf č. 8 Počet absolvovaných vzdelávacích akcií za rok 2012, a to z hlediska délky řídicí praxe

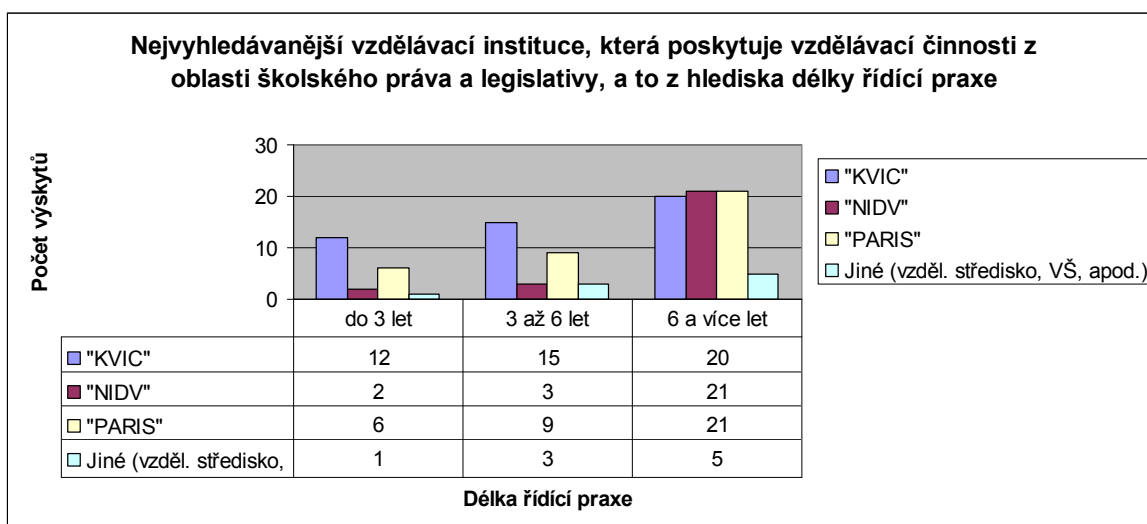

Graf č. 9 Počet absolvovaných vzdelávacích akcií za rok 2012 z hlediska úplnosti školy

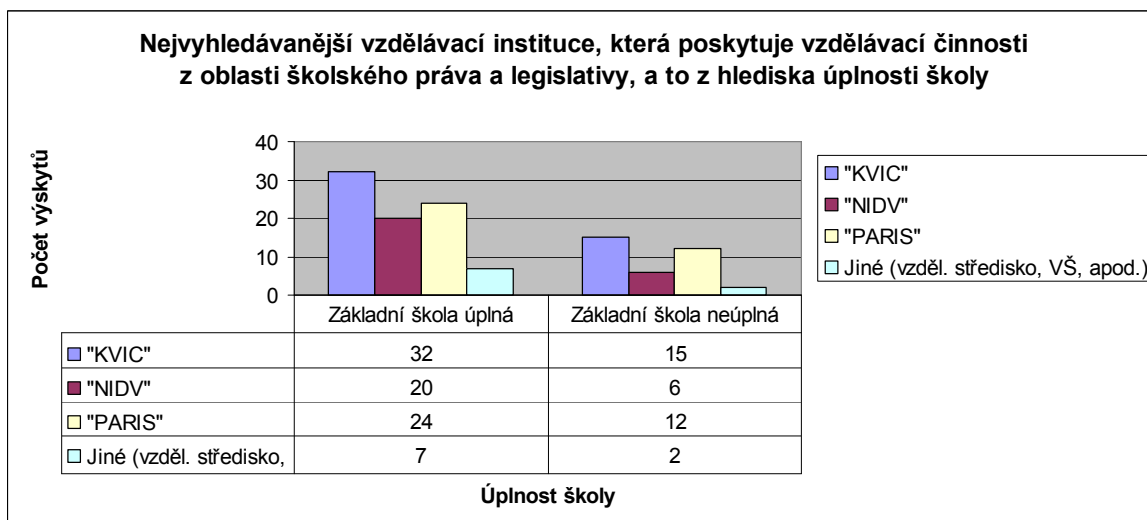

Vyhodnocení otázky č. 7 – Nejvyhledávanější vzdělávací instituce, která poskytuje vzdělávací činnosti z oblasti školského práva a legislativy

Největší počet respondentů udává, že nejvyhledávanější vzdělávací institucí, která poskytuje vzdělávací činnosti z oblasti školského práva a legislativy, je Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace (KVIC). V těsné blízkosti následuje soukromá vzdělávací agentura Mgr. Antonína Pavery – PARIS, dále Národní institut pro další vzdělávání, NIDV (Krajské pracoviště Ostrava) a nejméně respondentů odpovědělo, že volí jiné vzdělávací středisko. Uvedené zjištění je obdobné jako u otázky č. 5, z čehož vyplývá, že respondenti nejčastěji preferují vzdělávací instituce, kde absolvovali studium pro ředitele škol.

Graf č. 10 Nejvyhledávanější vzdělávací instituce, a to z hlediska délky řídicí praxe

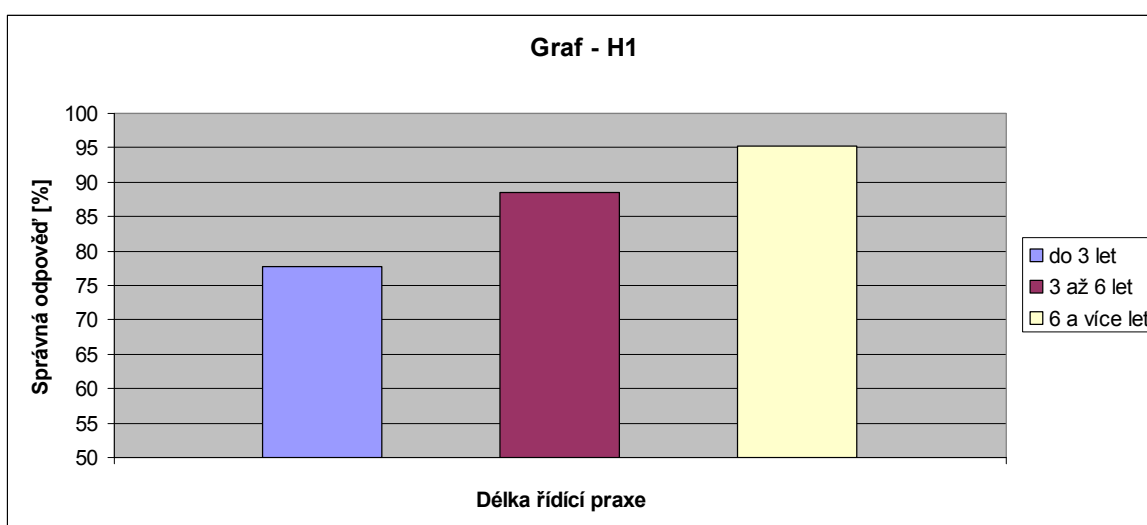

Graf č. 11 Nejvyhledávanější vzdělávací instituce, která poskytuje vzdělávací činnosti z oblasti školského práva a legislativy, a to z hlediska úplnosti školy

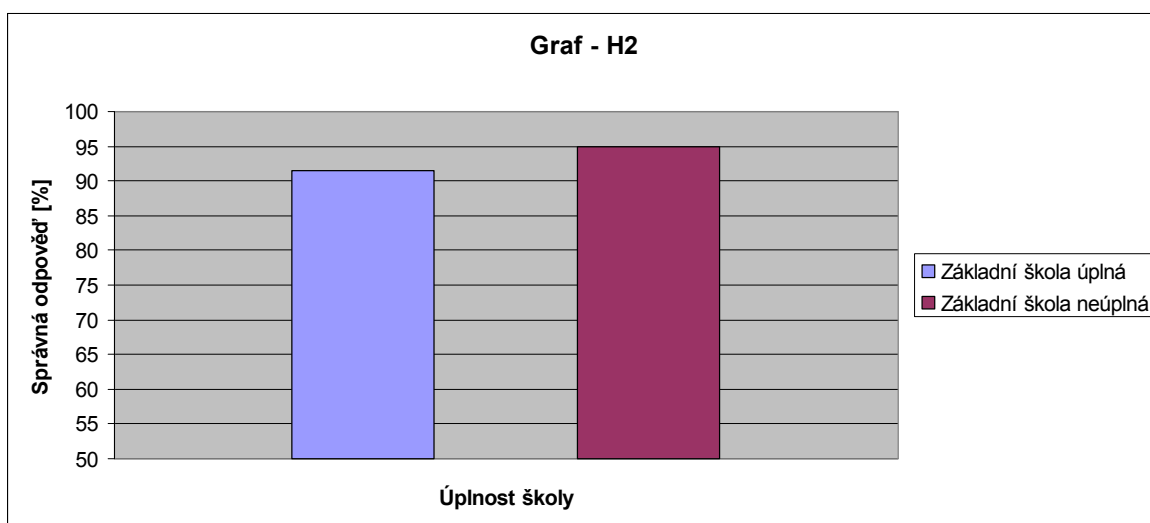
Vyhodnocení otázky č. 8 - Stanovuje MŠMT rámcovou struktura, pravidla a termíny vlastního hodnocení školy?

Správně odpovědělo 109 respondentů, tj. 92,37 %, výběrem možnosti c) není stanoveno právním předpisem. Rámcová struktura, pravidla a odpovědi respondentů s délkou termíny vlastního hodnocení školy byly vymezeny ve vyhlášce č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy. Nejúspěšnější byly odpovědi respondentů s řídicí praxí nad 6 let - 95,18 % správných odpovědí, následovali respondenti s praxí 3 až 6 let - 88,46 %, poslední byli respondenti s praxí do 3 let - 77,78 %. Respondenti z úplných škol odpověděli správně z 91,57 % a z neúplných škol 94,86 %.

Legislativní opora: dříve uvedeno v § 12 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zrušeno novelou - zákonem č. 472/2011 Sb.

Graf č. 12 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 8, a to z hlediska délky řídicí praxe

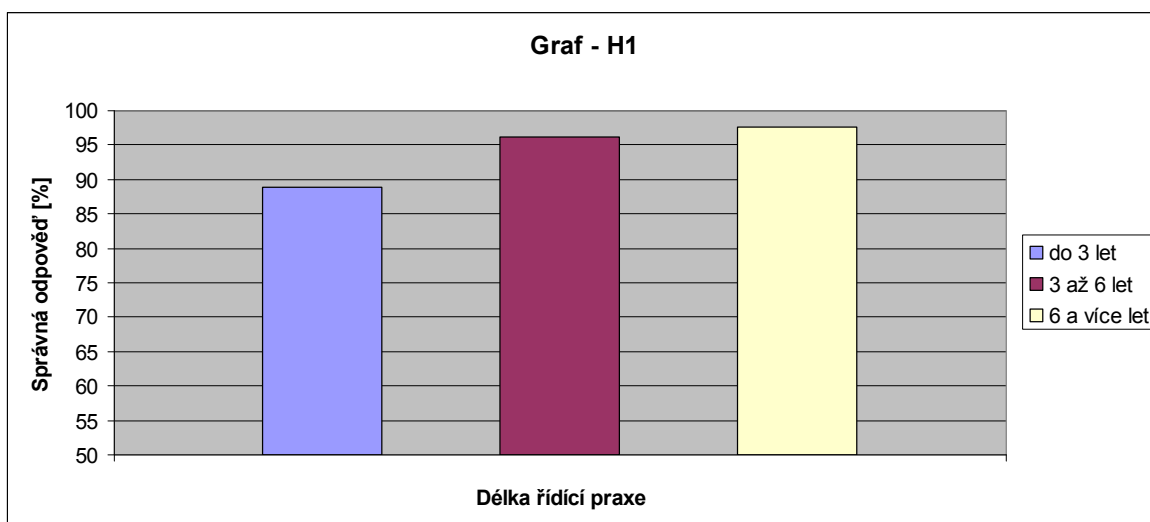

Graf č. 13 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 8, a to z hlediska úplnosti školy

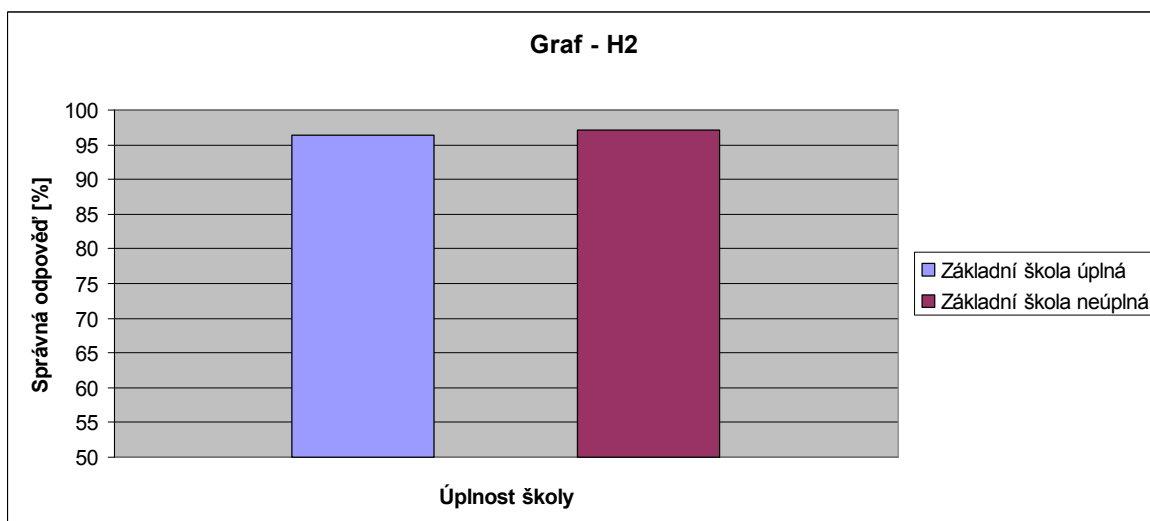
Vyhodnocení otázky č. 9 - Komu oznamuje ředitel školy důvody vyhlášení volného dne?

Správně odpovědělo 114 respondentů, tj. 96,61 %, výběrem možnosti b) zřizovatel, přičemž celkem 4 respondenti zaměnili pojem zřizovatel, což může být v jejich případě kraj, obec, popř. svazek obcí s pojmem obecní/krajský úřad. Nejpřesněji odpověděli respondenti s řídicí praxí nad 6 let - 97,59 % správných odpovědí, následovali respondenti s praxí 3 až 6 let - 96,15 %, poslední byli respondenti s praxí do 3 let - 88,89 %. Respondenti z úplných škol odpověděli správně z 96,35 % a z neúplných škol 97,14 %.

Legislativní opora: § 24 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, změněno novelou - zákonem č. 472/2011 Sb.

Graf č. 14 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 9, a to z hlediska délky řídicí praxe

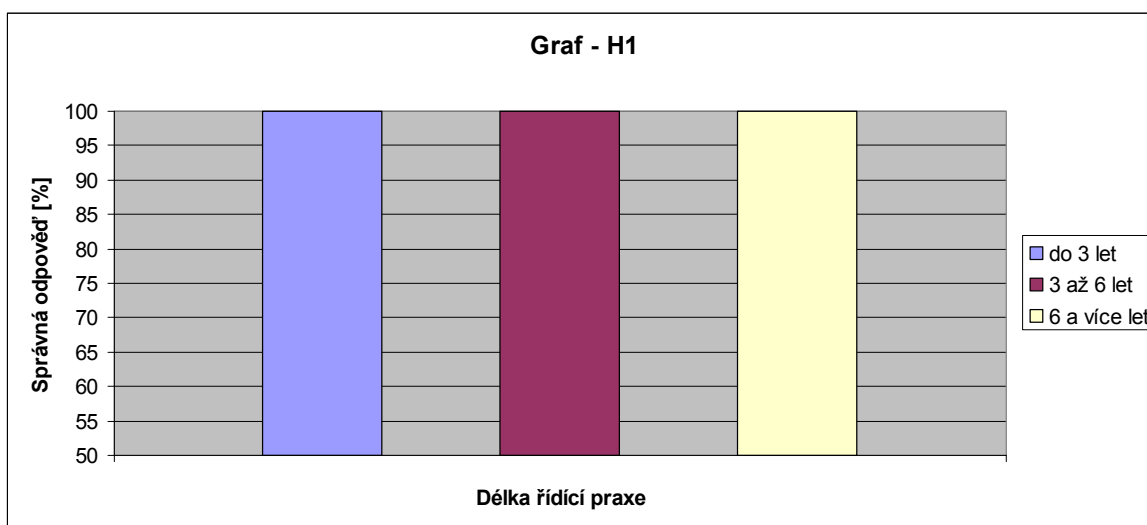

Graf č. 15 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 9, a to z hlediska úplnosti školy

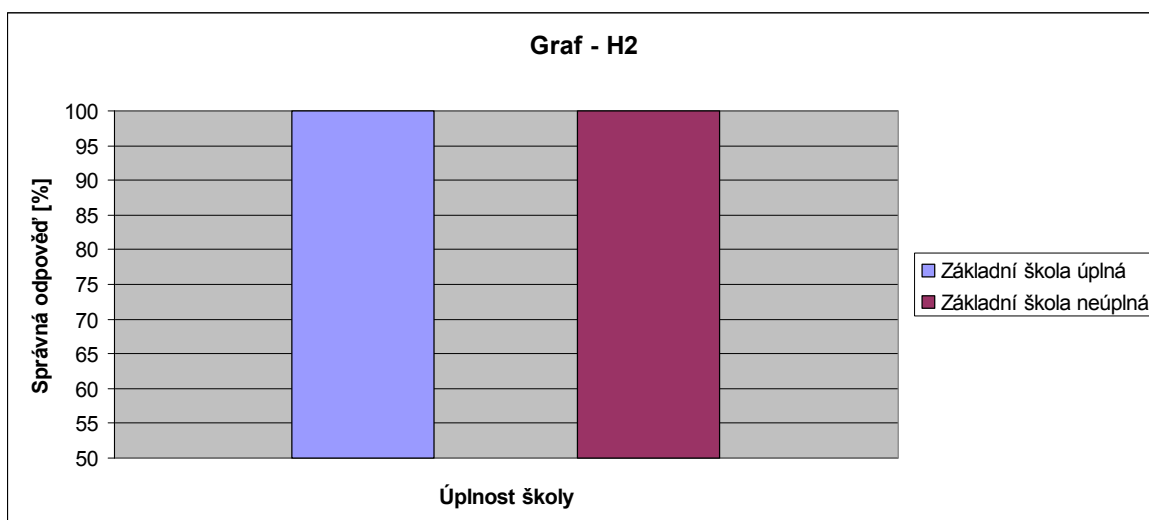
Vyhodnocení otázky č. 10 - Na základě jakého doporučení může ředitel školy vyhovět žádosti o odklad povinné školní docházky o jeden rok?

Správně odpovědělo všech 118 respondentů, tj. 100 %, výběrem možnosti a) dle posouzení příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa. Přestože i v tomto případě jde o legislativní změnu, lze dovodit, že respondenti uplatnili tuto změnu legislativy již v roce 2012. Co se týká respondentů s praxí méně než 3 roky, resp. 1 rok, lze předpokládat, že i tito uvedenou zaznamenali v souvislosti s přípravou na zápisy do 1. tříd, které se uskutečňují v době od 15. ledna do 15. února kalendářního roku dle § 36 odst. 4 školského zákona, a zákonný zástupce může o odklad požádat do 31. května kalendářního roku.

Legislativní opora: § 37 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, změněno novelou - zákonem č. 472/2011 Sb.

Graf č. 16 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 10 , a to z hlediska délky řídicí praxe

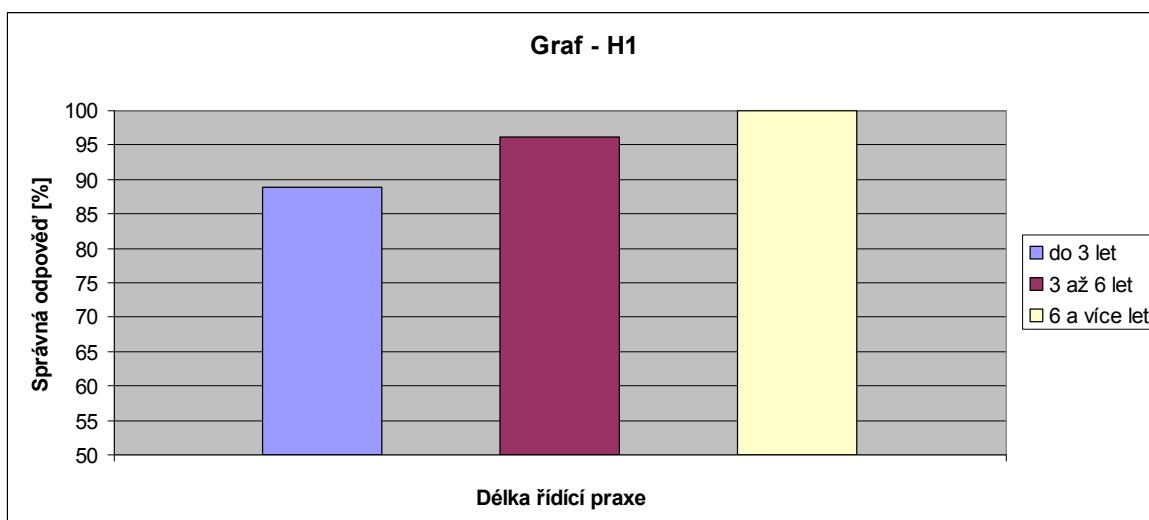

Graf č. 17 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 10, a to z hlediska úplnosti školy

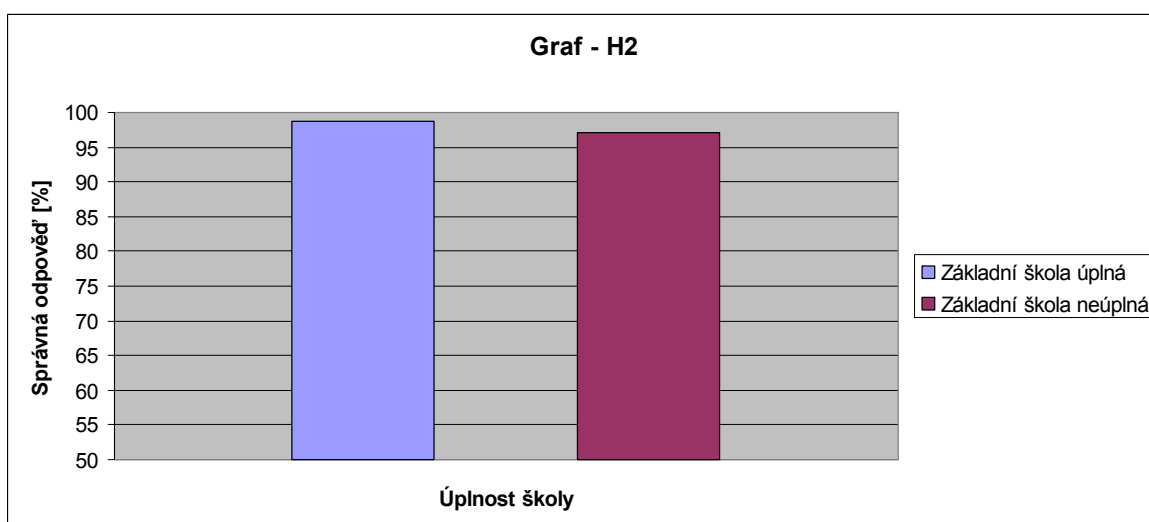
Vyhodnocení otázky č. 11 - Ředitel základní školy může povolit individuální vzdělávání pokud...

Správně odpovědělo 116 respondentů, tj. 98,31 %, výběrem možnosti b) osoba, která bude žáka vzdělávat, získala alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou. Celkem 2 respondenti (1 respondent s praxí do 3 let a 1 respondent s praxí 3 až 6 let) zvolili odpověď c) osoba, která bude žáka vzdělávat, získala alespoň vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu. Lze tedy předpokládat, že tito respondenti v praxi individuální vzdělávání žáka neřešili. Odpověď a) osoba, která bude žáka vzdělávat, získala alespoň střední vzdělání s výučním listem, nezvolil žádný z respondentů. Správně odpovědělo 100 % respondentů s praxí nad 6 let, 96,15 % respondentů s praxí 3 až 6 let, respondenti s praxí do 3 let odpověděli správně na 88,89 %. Respondenti z úplných škol byli úspěšní v odpovědích na 98,80 % a respondenti z neúplných škol na 97,14 %.

Legislativní opora: § 41 odst. 3 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Graf č. 18 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 11, a to z hlediska délky řídicí praxe

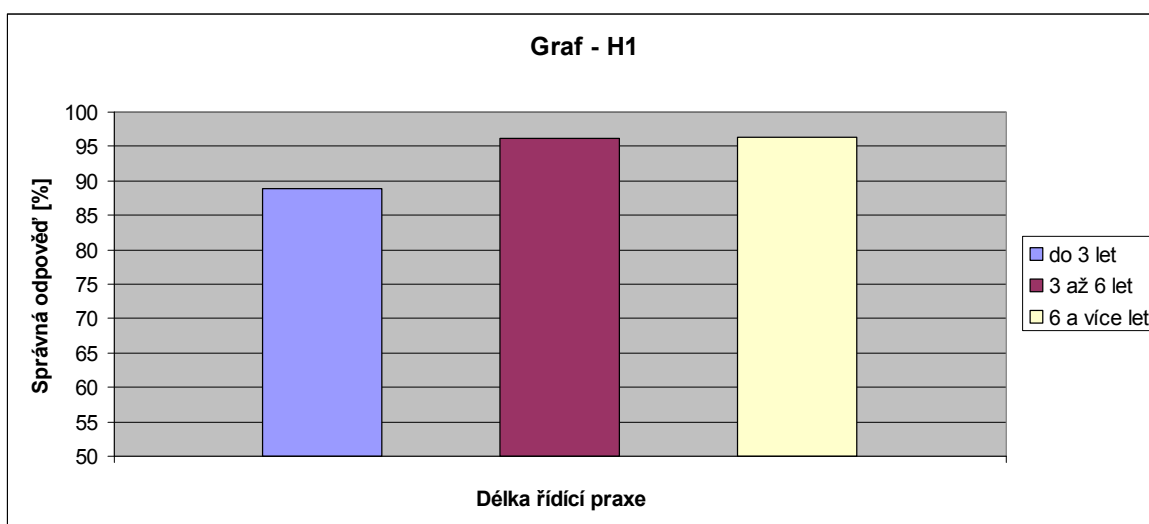
Graf č. 19 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 11, a to z hlediska úplnosti školy

Vyhodnocení otázky č. 12 - Přípravnou třídu lze zřídit, pokud se v ní bude vzdělávat nejméně?

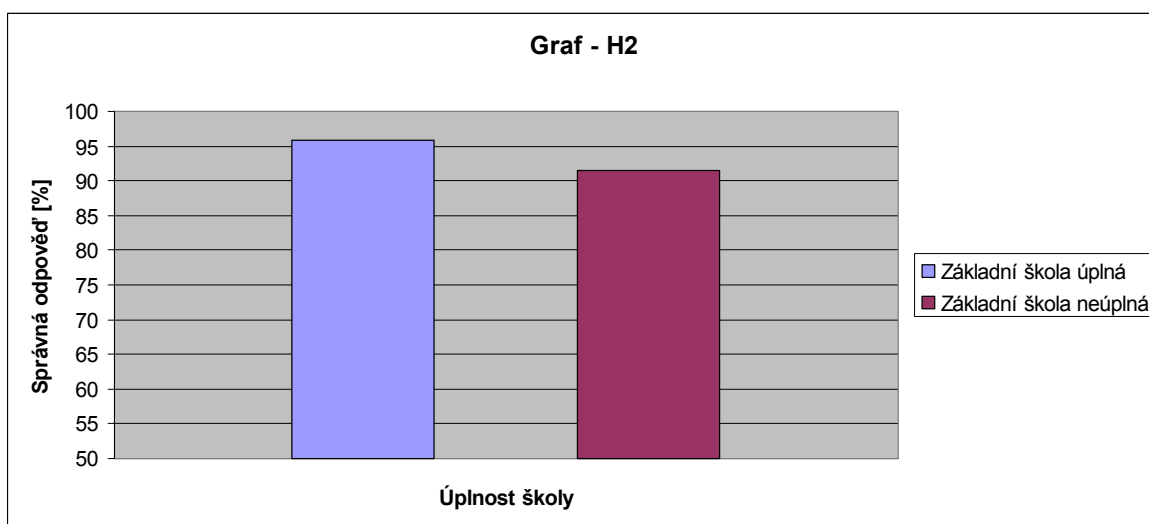
Správně odpovědělo 113 respondentů, tj. 95,76 %, výběrem možnosti a) 7 dětí. Nejpřesněji odpověděli respondenti s řídicí praxí nad 6 let - 96,39 % správných odpovědí, následovali respondenti s praxí 3 až 6 let - 96,15 %, poslední byli respondenti s praxí do 3 let - 88,89 %. Respondenti z úplných škol odpověděli správně z 95,90 % a z neúplných škol 91,43 %. Dle uvedených výsledků se lze domnívat, že 5 respondentů se v praxi s potřebou

zřídit přípravnou třídu nesetkalo, u respondentů se správnou patří tato znalost k všeobecnému přehledu.

Legislativní opora: § 47 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Graf č. 20 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 12, a to z hlediska délky řídicí praxe

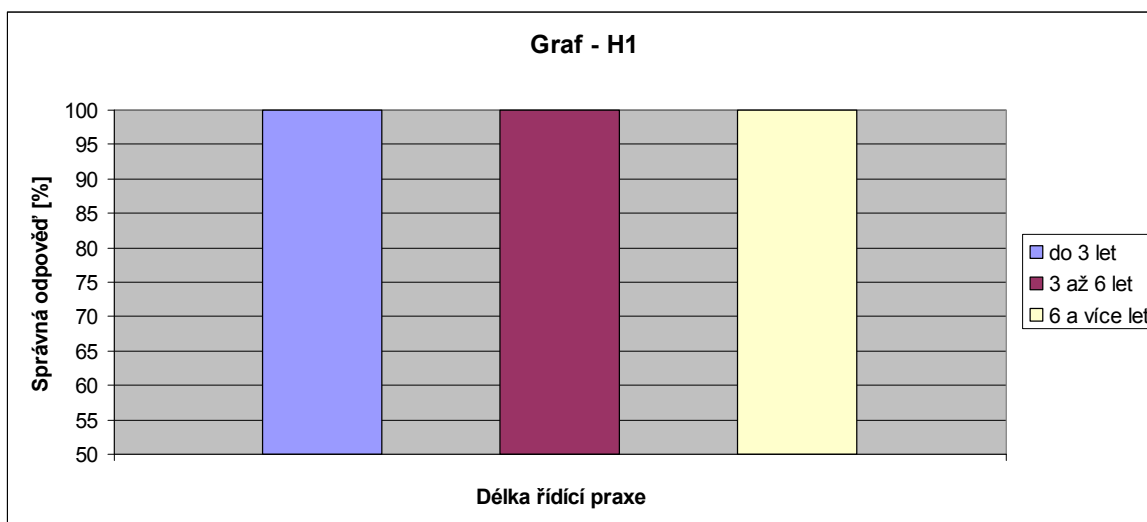
Graf č. 21 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 12, a to z hlediska úplnosti školy

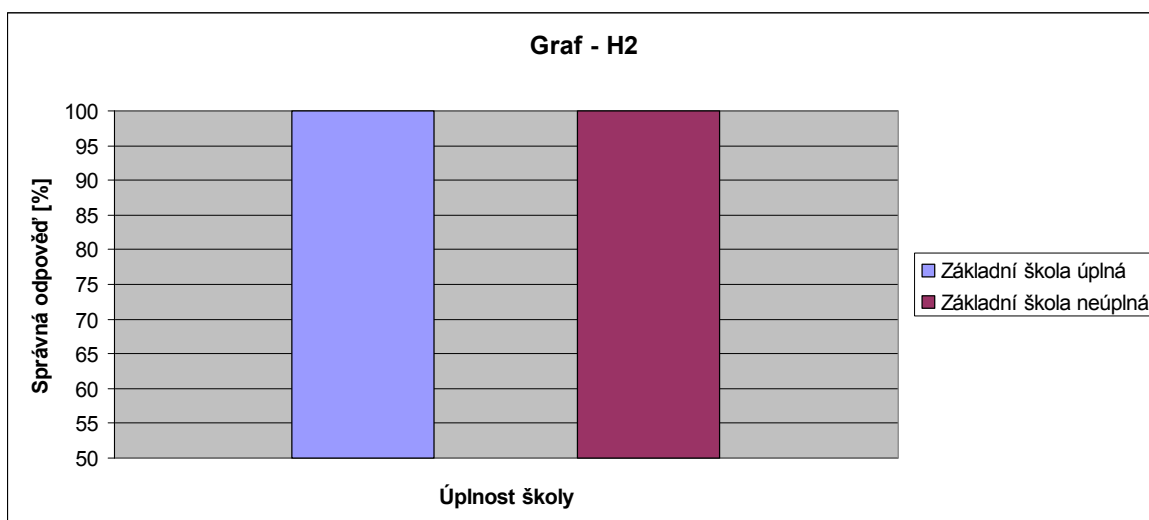
Vyhodnocení otázky č. 13 - Je povinna škol vydat žákovi výstupní hodnocení v posledním roce plnění školní docházky?

Správně odpovědělo všech 118 respondentů, tj. 100 %, výběrem možnosti c) není stanoveno v zákoně. S touto legislativní změnou tedy byli obeznámeni všichni respondenti, přičemž výstupní hodnocení bylo pro školu povinností vydat do 31. 12. 2011 žákovi v posledním roce plnění školní docházky a také v 5. a 7. ročníku, pokud se hlásí ke vzděláváním střední. Je tedy chvályhodné, že tuto změnu zaznamenali i ředitelé neúplných škol, kteří vydávají výstupní hodnocení méně často, tj. v 5. ročníku.

Legislativní opora: dříve § 51 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zrušeno novelou - zákonem č. 472/2011 Sb.

Graf č. 22 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 13, a to z hlediska délky řídicí praxe

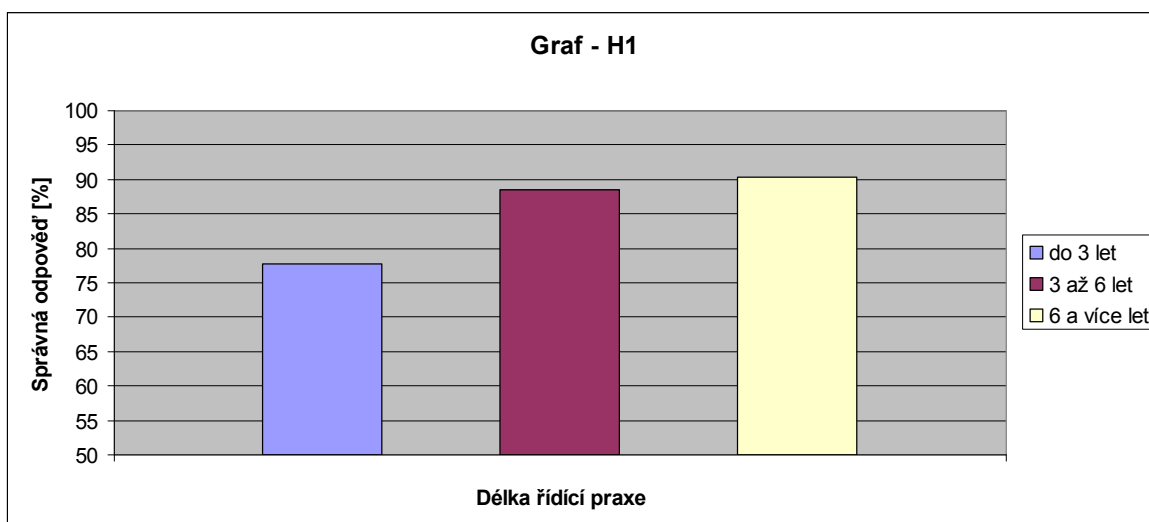

Graf č. 23 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 13, a to z hlediska úplnosti školy

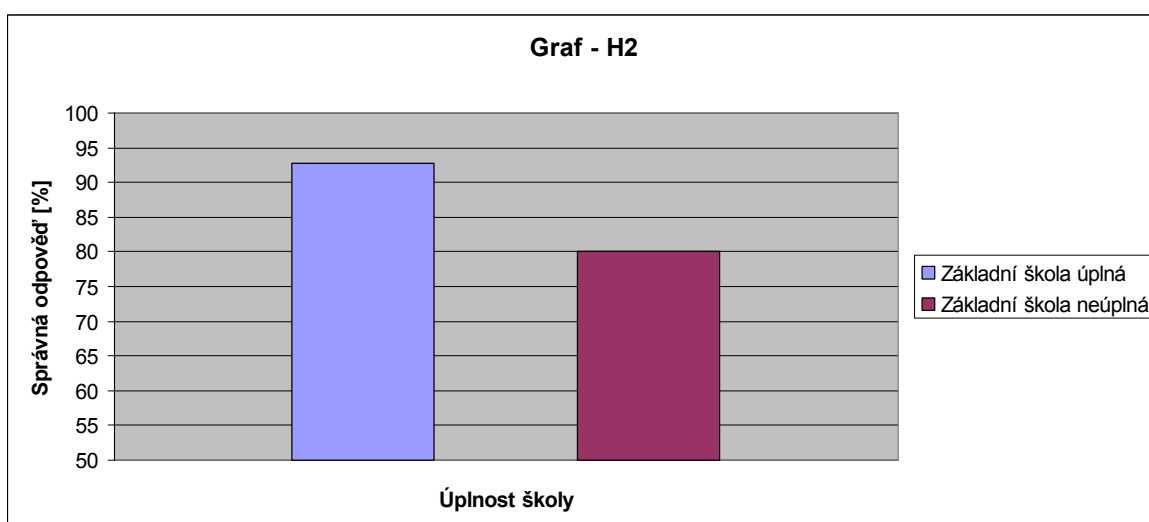
Vyhodnocení otázky č. 14 - V jakém termínu vydá základní škola žákovi zápisový lístek v případě, že podává přihlášku do oboru středního vzdělání s talentovou zkouškou?

Správně odpovědělo 105 respondentů, tj. 88,98 %, výběrem možnosti a) do 30. listopadu. Celkem 11 respondentů zvolilo odpověď a) do 31. ledna, což je termín, do kterého musí ředitel střední školy zveřejnit kritéria přijímacího řízení pro ostatní obory vzdělání (do oborů vzdělání s talentovou zkouškou do 31. října) dle § 60 odst. 4 písm. a) školského zákona. Pouze 2 respondenti volili odpověď c) do 15. března, což je termín odevzdání přihlášek ke střednímu vzdělávání dle § 60b odst. 1. Z těchto důvodů mohlo dojít k záměně termínu. Respondenti s praxí do 3 let odpověděli správně na 77,78 %, respondenti s praxí 3 až 6 let na 88,46 %, respondenti s praxí nad 6 let 90,36 %. Respondenti z úplných škol byli úspěšní v odpovědích na 92,77 % a respondenti z neúplných škol na 80 %.

Legislativní opora: § 60 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Graf č. 24 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 14, a to z hlediska délky řídicí praxe

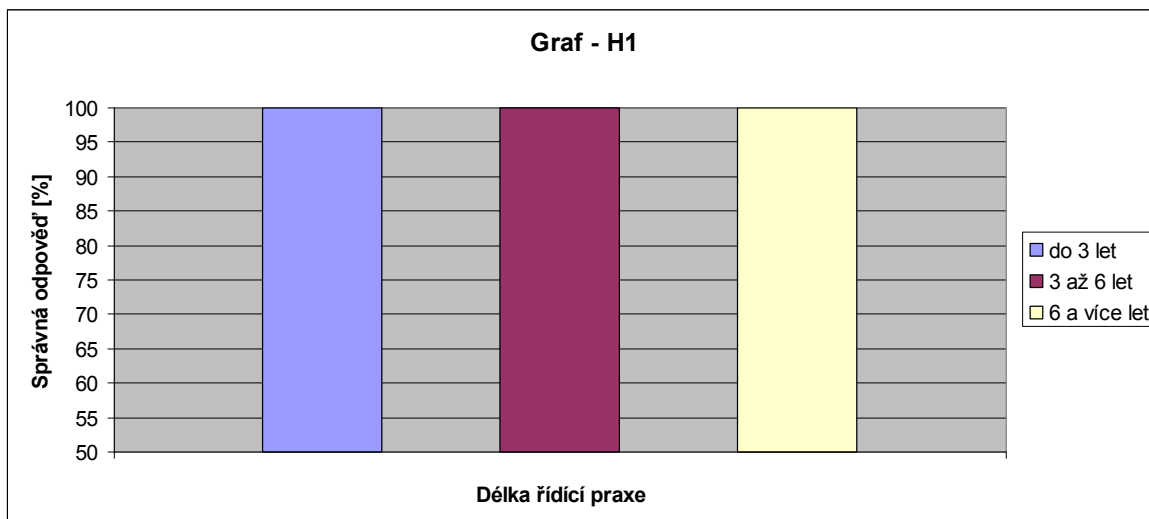

Graf č. 25 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 14, a to z hlediska úplnosti školy

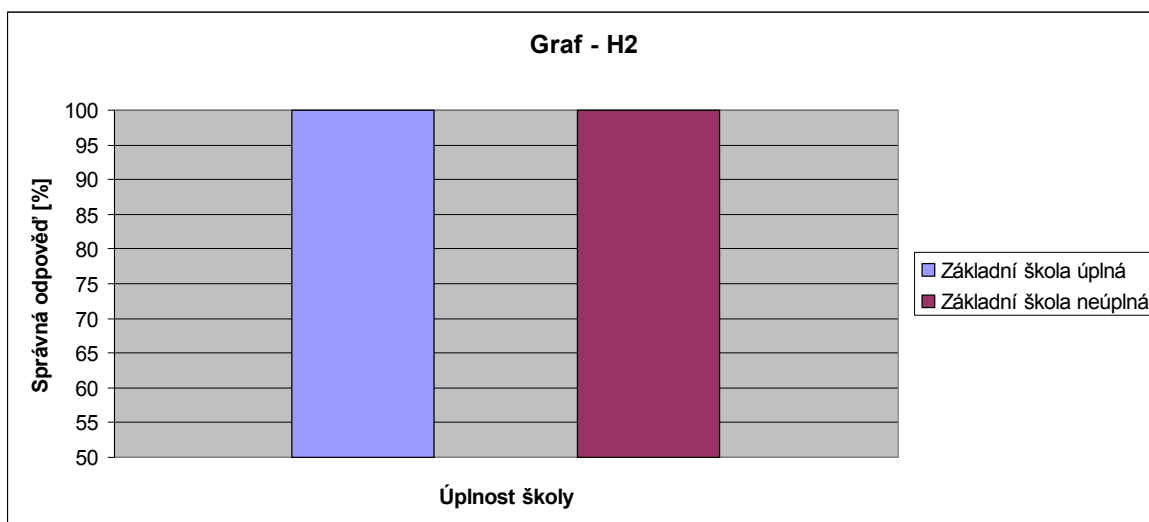
Vyhodnocení otázky č. 15 - Má každý právo nahlížet do údajů ve školském rejstříku a pořizovat si výpisy?

Správně odpovědělo všech 118 respondentů, tj. 100 %, výběrem možnosti a) ano, školský rejstřík je veřejným seznamem, což předpokládá, že se respondenti ve své praxi např. žádali o úřední výpis údajů ze školského rejstříku dle § 141 odst. 2 školského zákona, o zápis změny údajů ve školském rejstříku dle § 149 školského zákona ad.

Legislativní opora: § 141 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Graf č. 26 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 15, a to z hlediska délky řídicí praxe

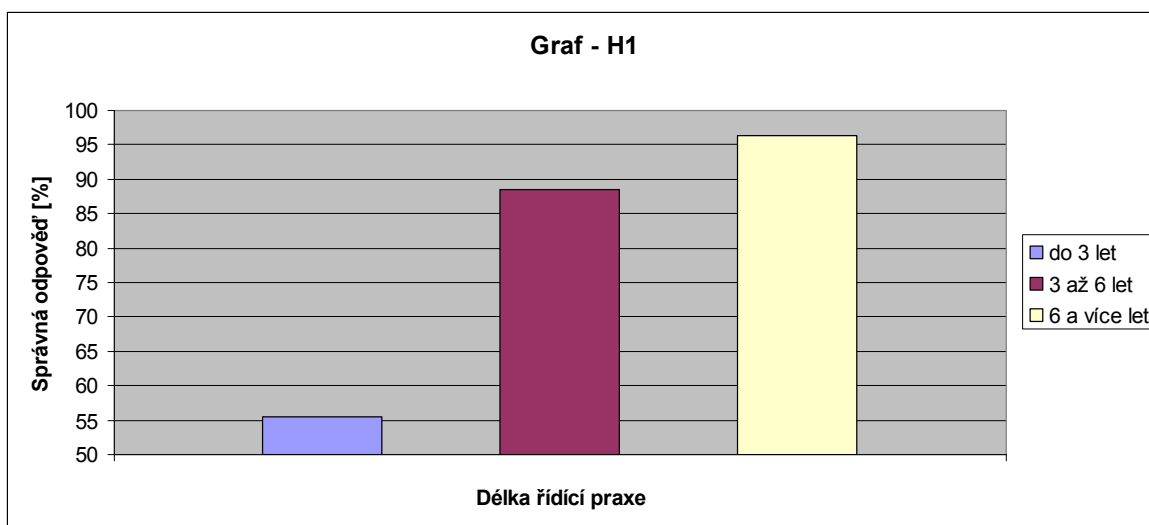

Graf č. 27 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 15, a to z hlediska úplnosti školy

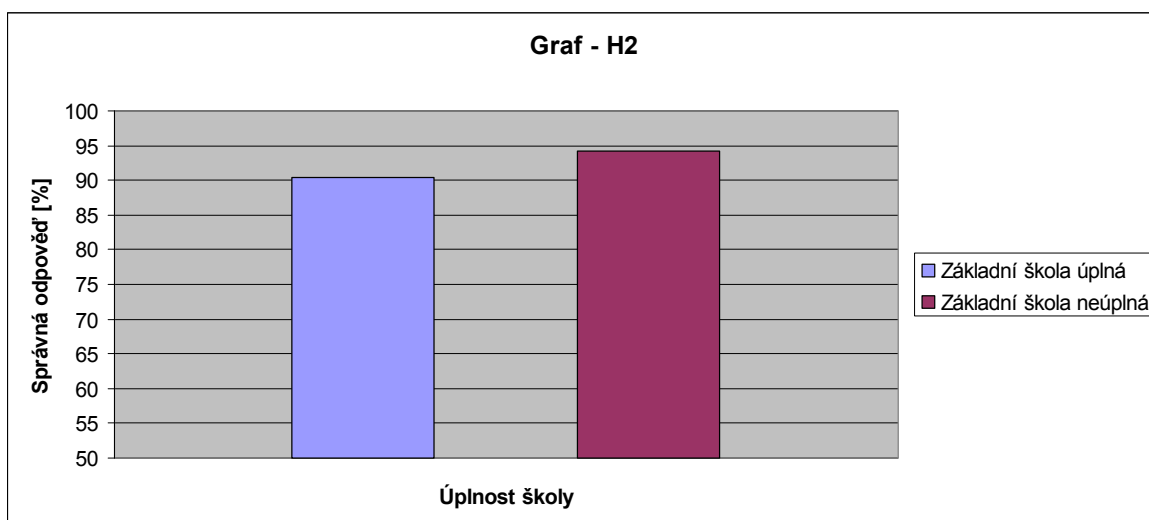
Vyhodnocení otázky č. 16 - Může být pedagogický pracovník školy zvolen za člena školské rady této školy zákonnými zástupci nezletilých žáků a zletilými žáky a studenty nebo jmenován zřizovatelem nebo ředitelem školy.

Správně odpovědělo 108 respondentů, tj. 91,53 %, výběrem možnosti a) ne. Celkem 10 respondentů zvolilo odpověď a) ano, vzhledem k tomu, že do 31. 12. 2011, tj. do účinnosti novely školského zákona (č. 472/2011 Sb.) nebylo toto ustanovení ve školském zákoně uvedeno. Respondenti s praxí do 3 let odpověděli správně pouze na 55,56 %, respondenti s praxí 3 až 6 let na 88,46 %, respondenti s praxí nad 6 let 96,39 %. Respondenti z úplných škol byli úspěšní v odpovědích na 90,36 % a respondenti z neúplných škol na 94,29 %. Z nízké úspěšnosti respondentů s praxí do 3 let lze dovodit, že dosud neřešili volby do školské rady dle § 167 odst. 4 školského zákona.

Legislativní opora: § 167 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, změněno novelou - zákonem č. 472/2011 Sb.

Graf č. 28 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 16, a to z hlediska délky řídicí praxe

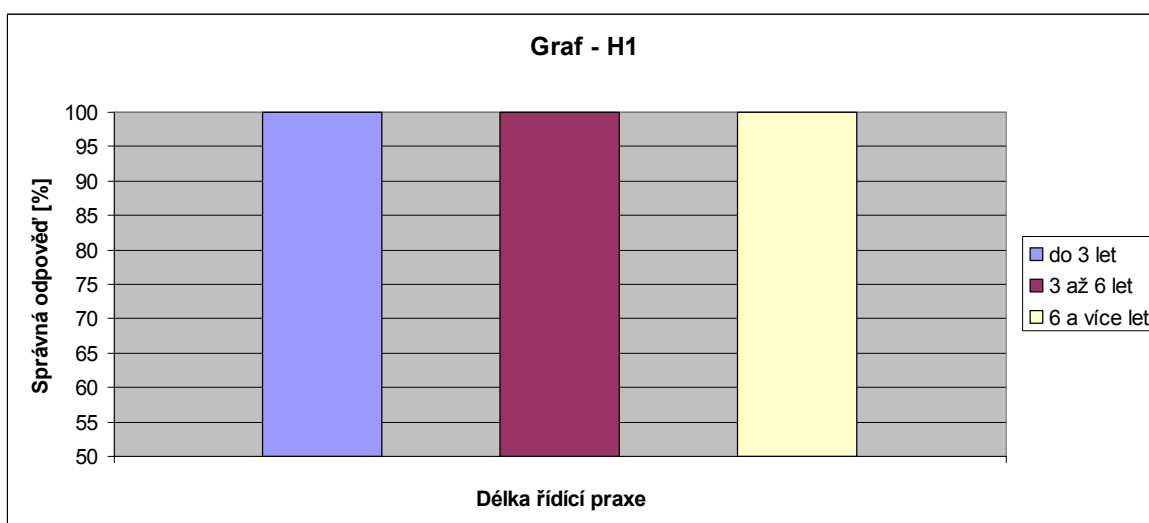

Graf č. 29 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 16, a to z hlediska úplnosti školy

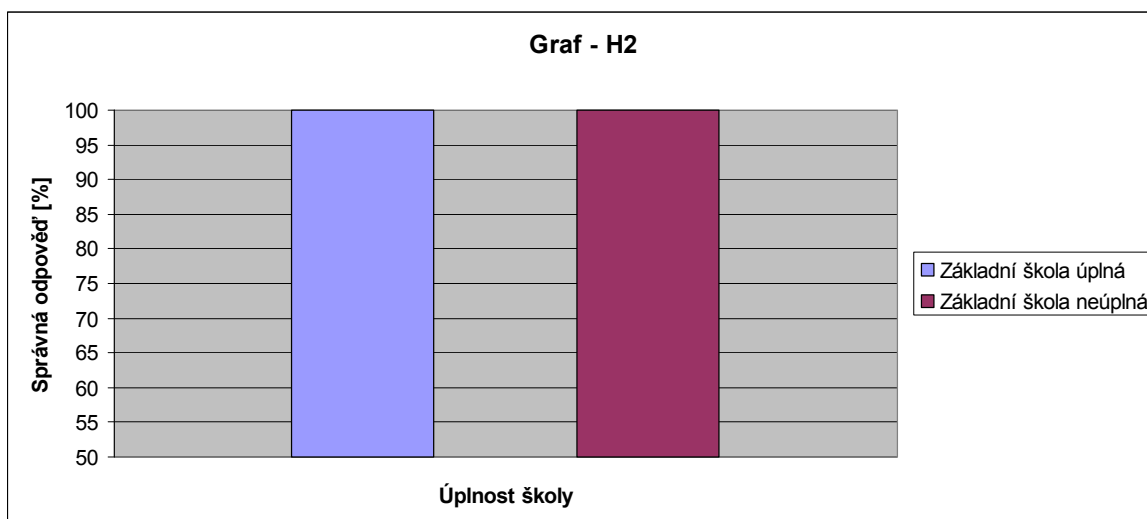
Vyhodnocení otázky č. 17 - Může školská rada podávat návrh na vyhlášení konkursu na ředitele školy?

Správně odpovědělo všech 118 respondentů, tj. 100 %, výběrem možnosti a) ano, což dokládá, že se loni diskutovaná novela školského zákona týkající se jmenování a odvolávání vedoucích pracovníků – ředitelů škol plošně dotkla většiny respondentů, přestože všichni nebyli účastníky konkurzů na ředitele škol.

Legislativní opora: § 168 odst. 1 písm. j) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, změněno novelou - zákonem č. 472/2011 Sb.

Graf č. 30 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 17, a to z hlediska délky řídicí praxe

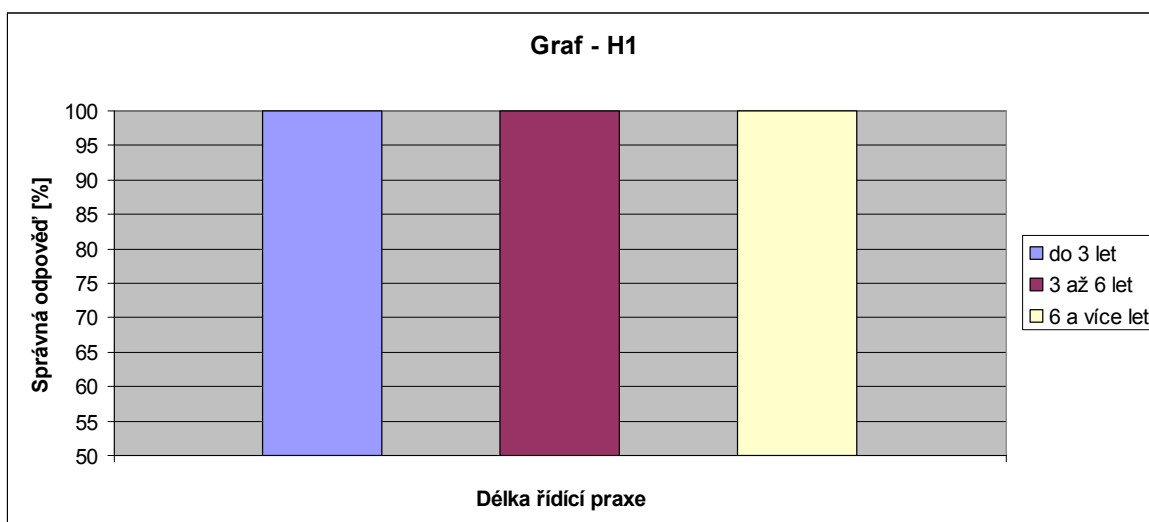

Graf č. 31 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 17, a to z hlediska úplnosti školy

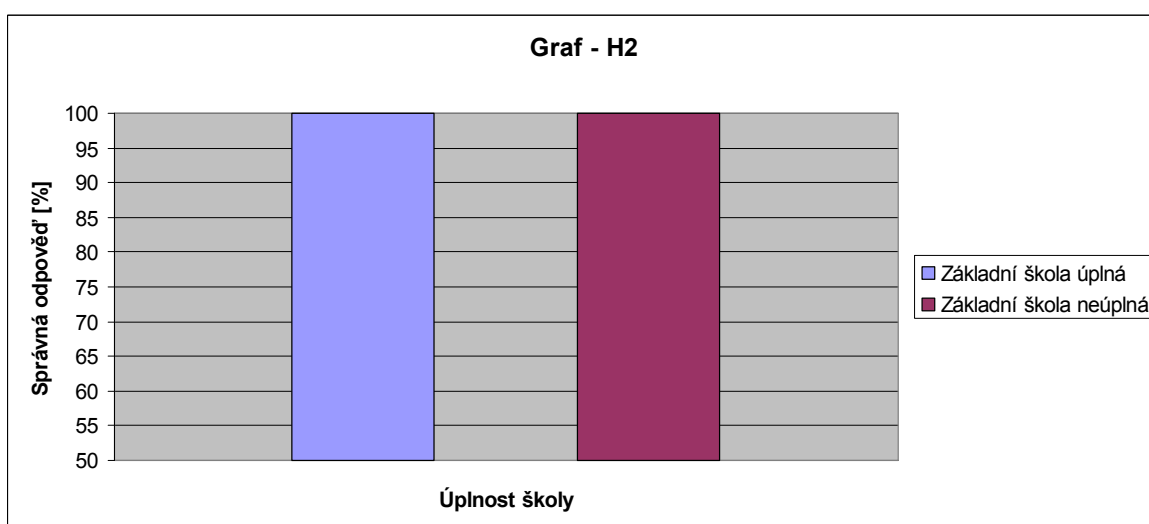
Vyhodnocení otázky č. 18 - Je absolvent magisterského studia v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy odborně kvalifikovaný také jako učitel 1. stupně základní školy?

Správně odpovědělo všech 118 respondentů, tj. 100 %, výběrem možnosti b) ano, pokud také absolvoval program celoživotního vzdělávání uskutečňovaný vysokou školou a zaměřený na přípravu učitelů prvního stupně základní školy. Vzhledem k tomu, že všichni respondenti řídí školu s 1. stupněm a že řešili personální zabezpečení výuky je počet správných odpovědí odpovídající, přesto, že se jedná o legislativní změnu zákona o pedagogických pracovnících, účinnou od 1. 9. 2012.

Legislativní opora: § 7 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, změněno novelou – zákonem č. 198/2012 Sb.

Graf č. 32 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 18, a to z hlediska délky řídicí praxe

Graf č. 33 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 18, a to z hlediska úplnosti školy

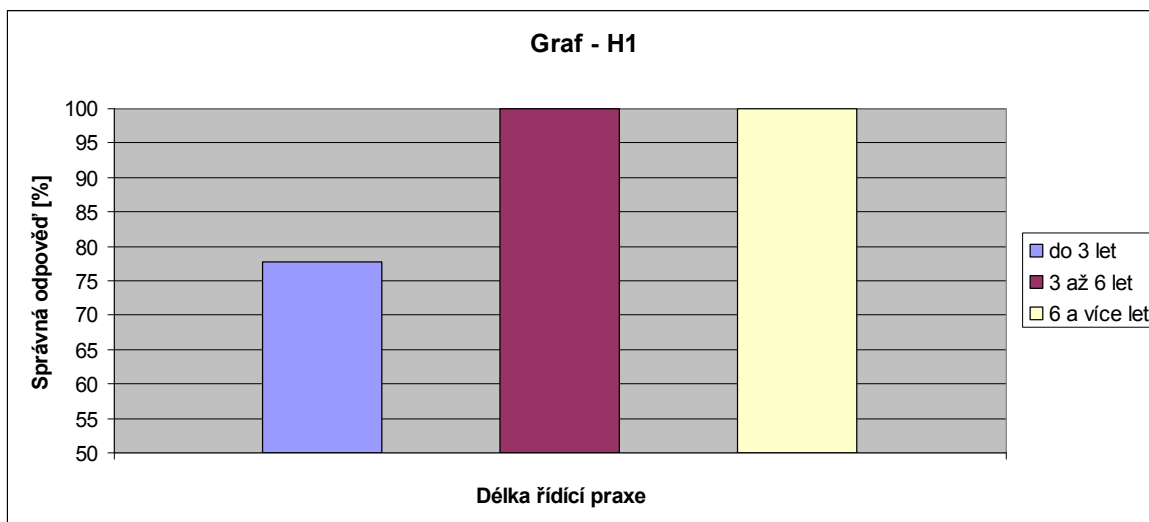
Vyhodnocení otázky č. 19 - Je povinen učitel 1. stupně základní školy prokázat znalost českého jazyka zkouškou, např. v zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, pokud získal příslušnou odbornou kvalifikaci v jiném vyučovacím jazyce než českém?

Správně odpovědělo 116 respondentů, tj. 98,31 %, výběrem možnosti b) ne, pokud úspěšně vykonal maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury. Úspěšnost správných odpovědí poukazuje na znalost předpokladů pro výkon činnosti pedagogického pracovníka. Pouze

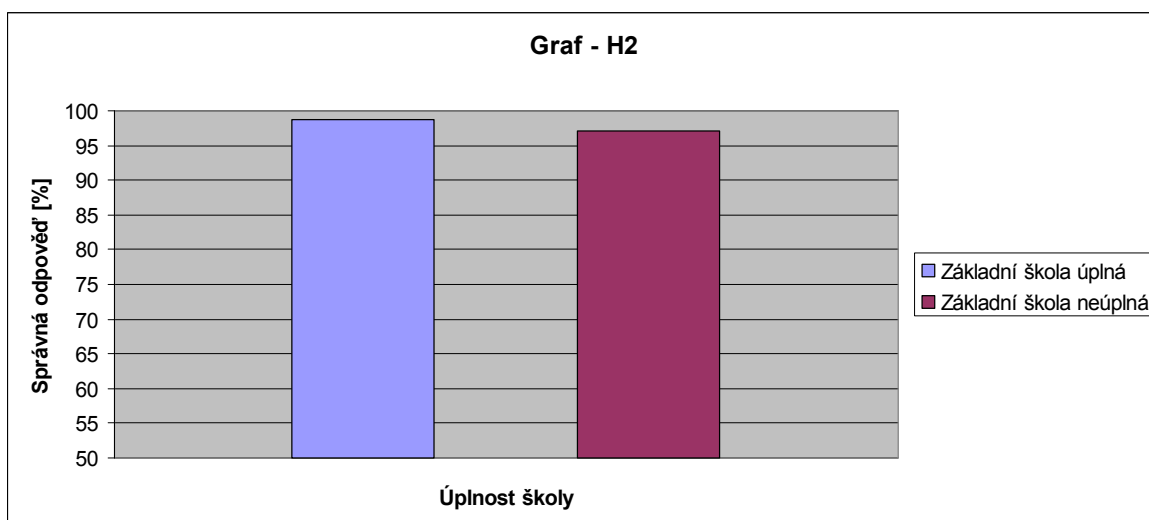

2 respondenti s praxí do 3 let volili odpověď a) ano, i když působí ve škole s jiným vyučovacím jazykem než českým, a odpověděli správně na 77,78 %, respondenti s praxí 3 až 6 let a respondenti s praxí nad 6 let měli 100 % správných odpovědí. Respondenti z úplných škol vybrali správně na 98,80 %, z neúplných škol na 97,14 %.

Legislativní opora: § 4 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Graf č. 34 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 19, a to z hlediska délky řídicí praxe

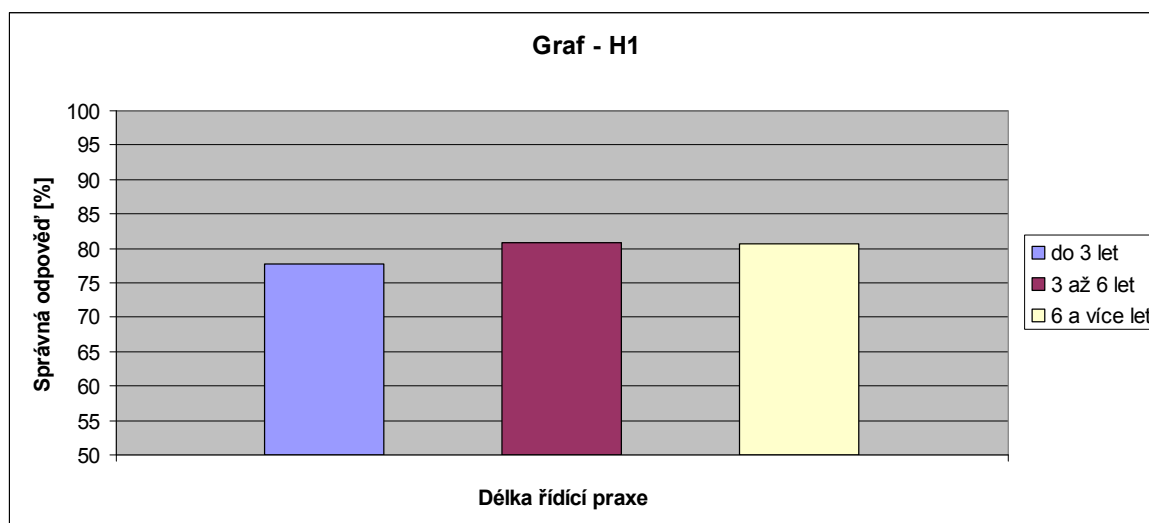

Graf č. 35 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 19, a to z hlediska úplnosti školy

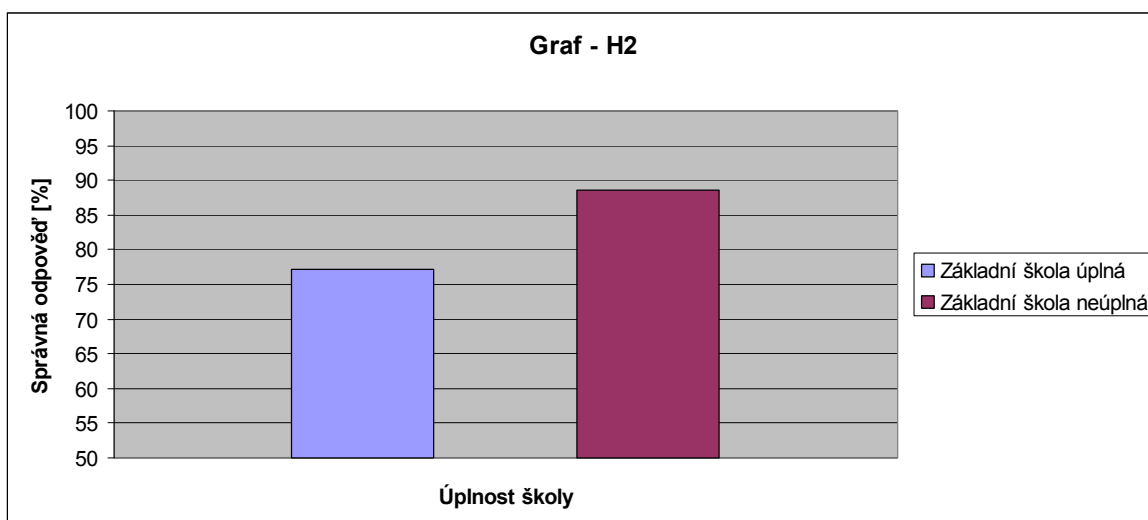
Vyhodnocení otázky č. 20 - Je dle zákona o pedagogických pracovnících pedagogickým pracovníkem metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně?

Správně odpovědělo 95 respondentů, tj. 80,51 %, výběrem možnosti b) ano, vykonává přímou pedagogickou činnost. Celkem 14 respondentů zvolilo odpověď c) není pedagogickým pracovníkem, 9 respondentů zvolilo odpověď a) není stanoveno v zákoně. Respondenti s praxí do 3 let odpověděli správně pouze na 77,78 %, respondenti s praxí 3 až 6 let na 80,77 %, respondenti s praxí nad 6 let 80,72 %. Respondenti z úplných škol byli méně úspěšní v odpovědích na 77,11 % než respondenti z neúplných škol, kteří volili správnou odpověď na 88,57 %. Z celkové nižší úspěšnosti respondentů lze dovodit, že tato změna zákona o pedagogických pracovnících se řídicí praxe respondentů zásadně nedotkla.

Legislativní opora: § 2 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, změněno novelou – zákonem č. 198/2012 Sb.

Graf č. 36 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 20, a to z hlediska délky řídicí praxe

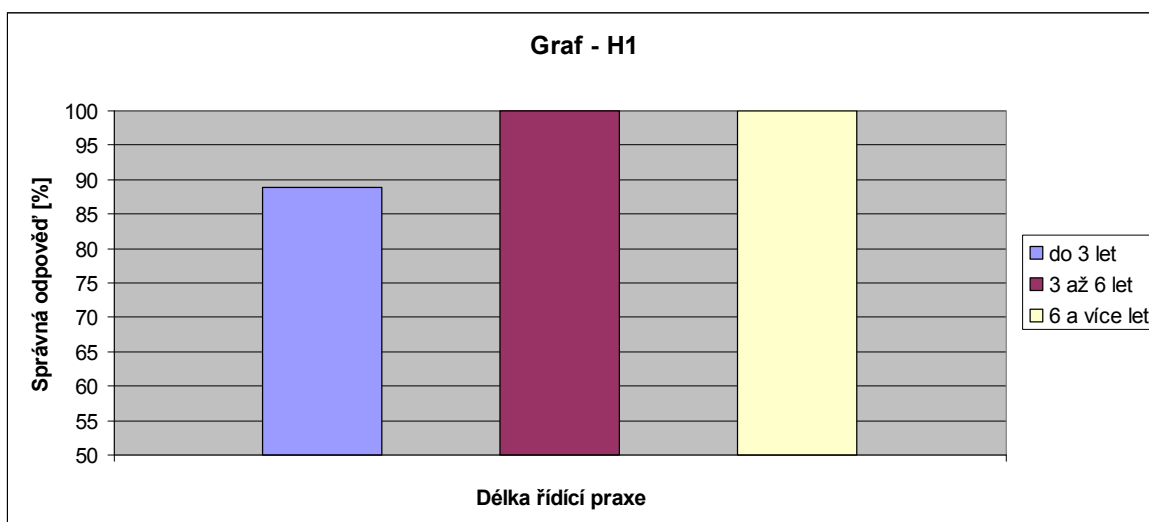

Graf č. 37 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 20, a to z hlediska úplnosti školy

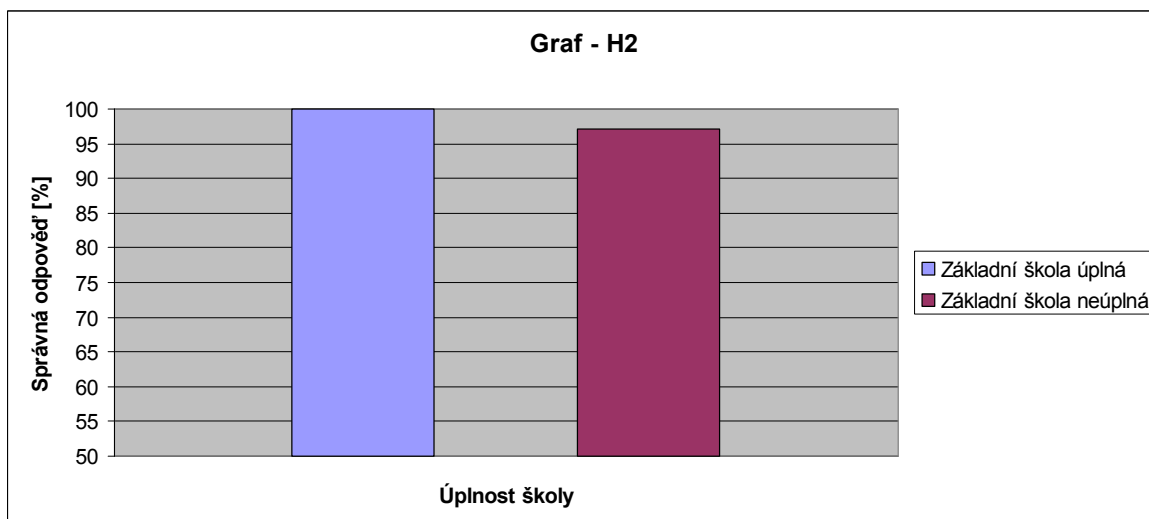
Vyhodnocení otázky č. 21 - Jak zveřejňuje ředitel školy vyhlášení volného dne?

Správná odpověď - způsobem umožňujícím dálkový přístup – byla zvolena 117 respondenty, tj. celkem odpovědělo správně 99,15 % respondentů, pouze 1 respondent s praxí do 3 let a ze základní školy úplné neodpověděl správně. Respondenti s praxí do 3 let odpověděli správně pouze na 88,89 %, respondenti s praxí 3 až 6 let a respondenti s praxí nad 6 let měli 100 % správných odpovědí. Respondenti z úplných škol byli úspěšní v odpovědích na 98,80 % a respondenti z neúplných škol na 100 %. Tato otázka je doplněním uzavřené testové otázky č. 9, na kterou správně odpovědělo celkem 96,61 % respondentů, a tudíž lze celkový výsledek správných odpovědí považovat za srovnatelný.

Legislativní opora: § 24 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, doplněno novelou - zákonem č. 472/2011 Sb.

Graf č. 38 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 21, a to z hlediska délky řídicí praxe

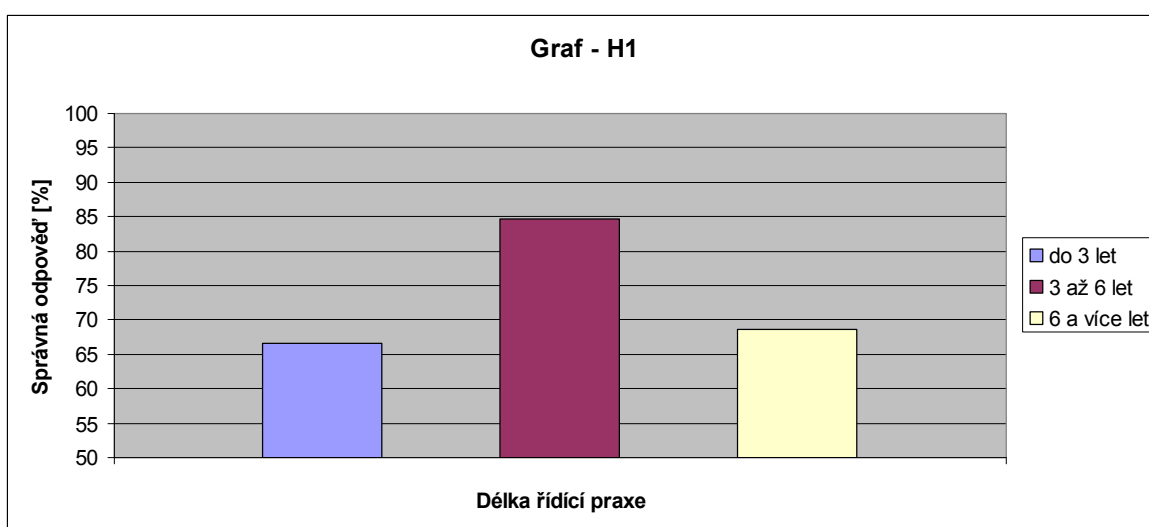
Graf č. 39 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 21, a to z hlediska úplnosti školy

Vyhodnocení otázky č. 22 - Která škola vydá vysvědčení žákovi svěřenému soudem do střídavé výchovy rodičů (žák navštěvuje dvě školy, v nichž plní povinnou školní docházku)?

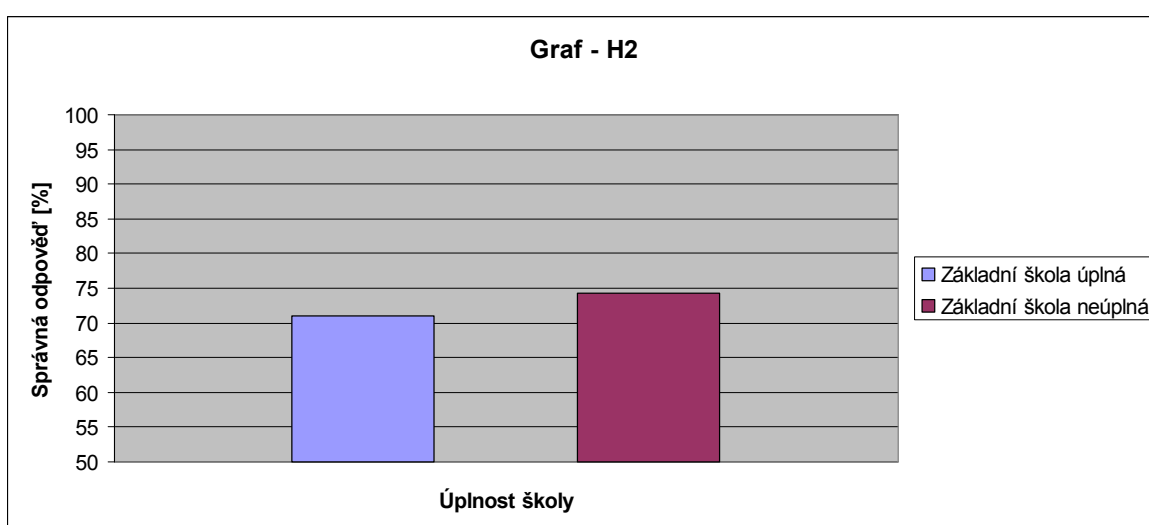
Správná odpověď - Tomuto žákovi vydá vysvědčení škola, ve které zahájil vzdělávání dříve, pokud k tomu nebyla dohodou rodičů nebo rozhodnutím soudu určena druhá škola – se vyskytla u 85 respondentů, tj. u 72,03 % respondentů. Otázka ověřuje znalost z části třetí školského zákona o základním vzdělávání, resp. jeho novely. Respondenti s praxí do 3 let odpověděli správně pouze na 66,67 %, respondenti s praxí 3 až 6 let 84,62 %, kteří měli

výrazně nejvyšší počet správných odpovědí, a respondenti s praxí nad 6 let 68,67 % správných odpovědí. Respondenti z úplných škol byli úspěšní v odpovědích na 71,08 % a respondenti z neúplných škol na 74,29 %. Nižší procentuální úspěšnost ovlivnila mj. neúplnost odpovědí.

Legislativní opora: § 49 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, doplněno novelou - zákonem č. 472/2011 Sb.

Graf č. 40 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 22, a to z hlediska délky řídicí praxe

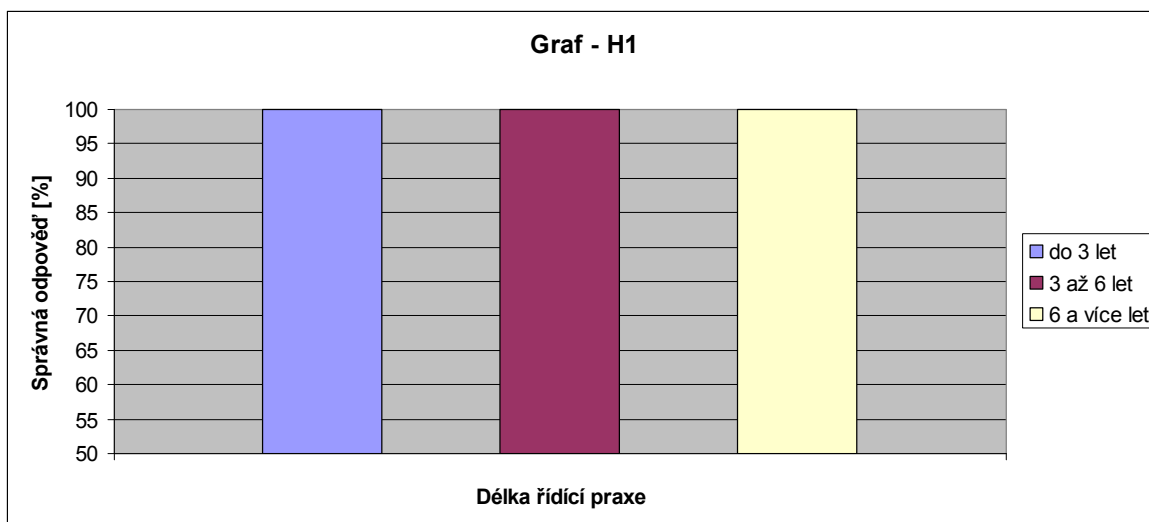

Graf č. 41 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 22, a to z hlediska úplnosti školy

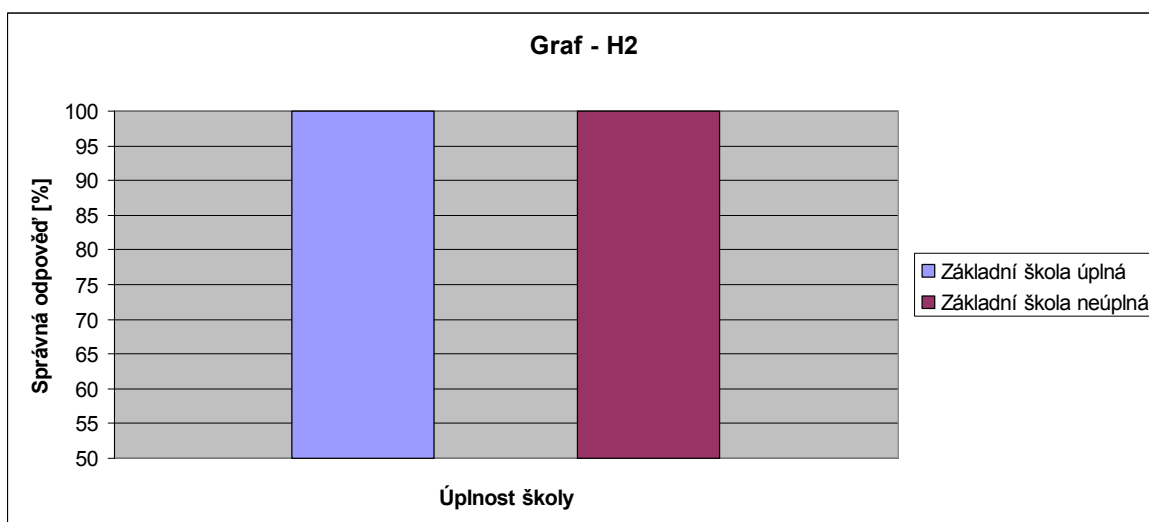
Vyhodnocení otázky č. 23 - K čemu slouží zápisový lístek?

Správná odpověď - k potvrzení úmyslu uchazeče stát se žákem příslušného oboru vzdělání v denní formě vzdělávání na dané střední škole. - byla uvedena u všech 118 uchazečů, tzn. 100 % úspěšnost odpovědí. Za správné byly uznány všechny obsahově správné odpovědi, nebyl kladen důraz na doslovnou citaci školského zákona. Otázka ověřovala znalosti z čtvrté části školského zákona, týkající se středního vzdělávání, resp. paragrafů souvisejících se základním vzděláváním.

Legislativní opora: § 60 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Graf č. 42 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 23, a to z hlediska délky řídicí praxe

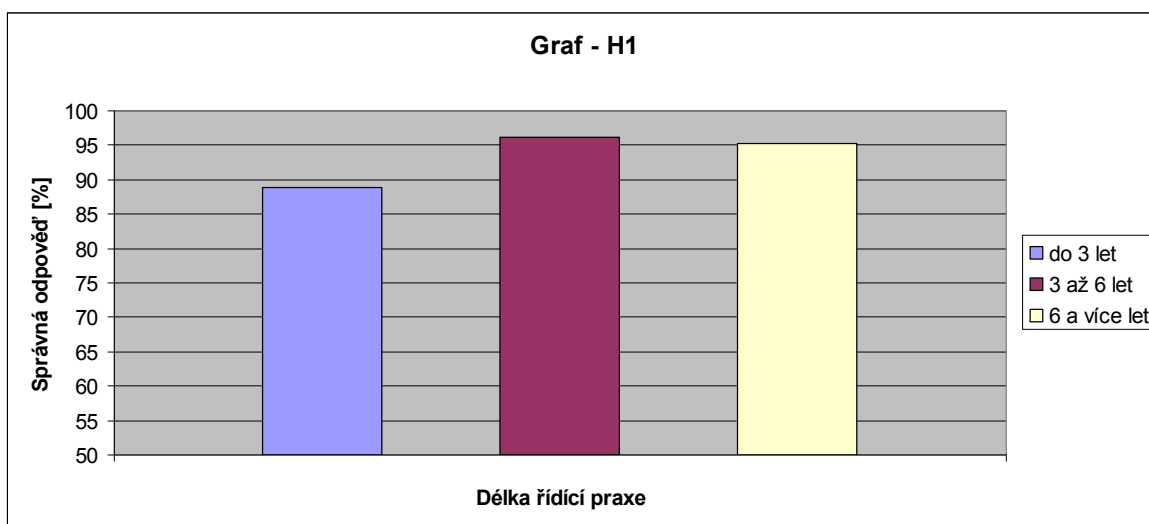

Graf č. 43 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 23, a to z hlediska úplnosti školy

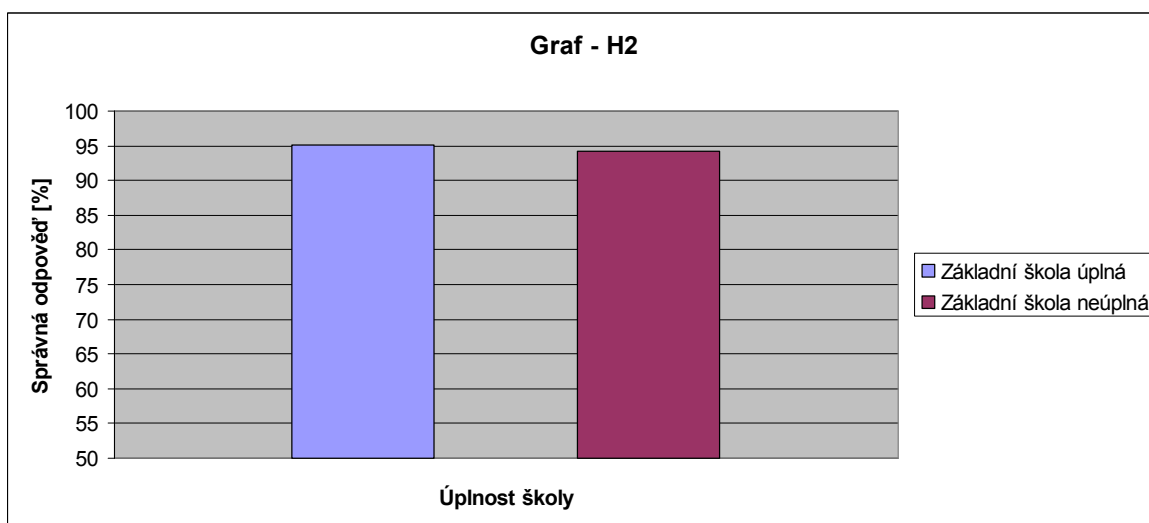
Vyhodnocení otázky č. 24 - U kterých druhů škol se zřizuje školská rada?

Správná odpověď - zřizuje se při základních, středních a vyšších odborných školách – byla zapsána u 112 respondentů, tj. u 94,92 % respondentů. Respondenti s praxí do 3 let odpověděli správně pouze na 88,89 %, respondenti s praxí 3 až 6 let 96,15 % a respondenti s praxí nad 6 let 95,18 % správných odpovědí. Respondenti z úplných škol byli úspěšní v odpovědích na 95,18 % a respondenti z neúplných škol na 94,29 %. Respondenti chybně uvedli ve výčtu také mateřskou školu či neuvedli vyšší odbornou školu.

Legislativní opora: § 167 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Graf č. 44 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 24, a to z hlediska délky řídicí praxe

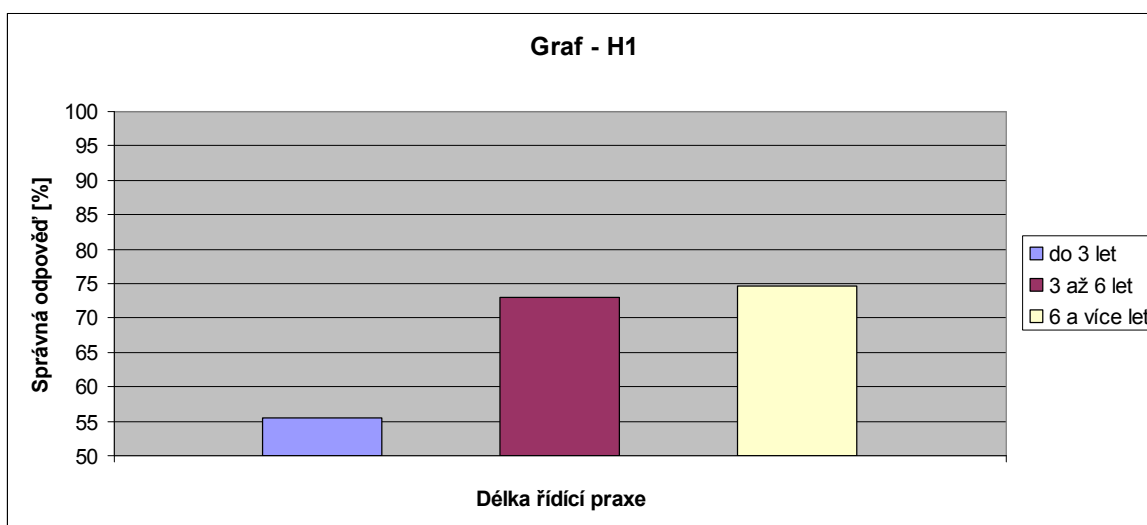

Graf č. 45 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 24, a to z hlediska úplnosti školy

Vyhodnocení otázky č. 25 - Jak získává odbornou kvalifikaci učitel přípravné třídy základní školy?

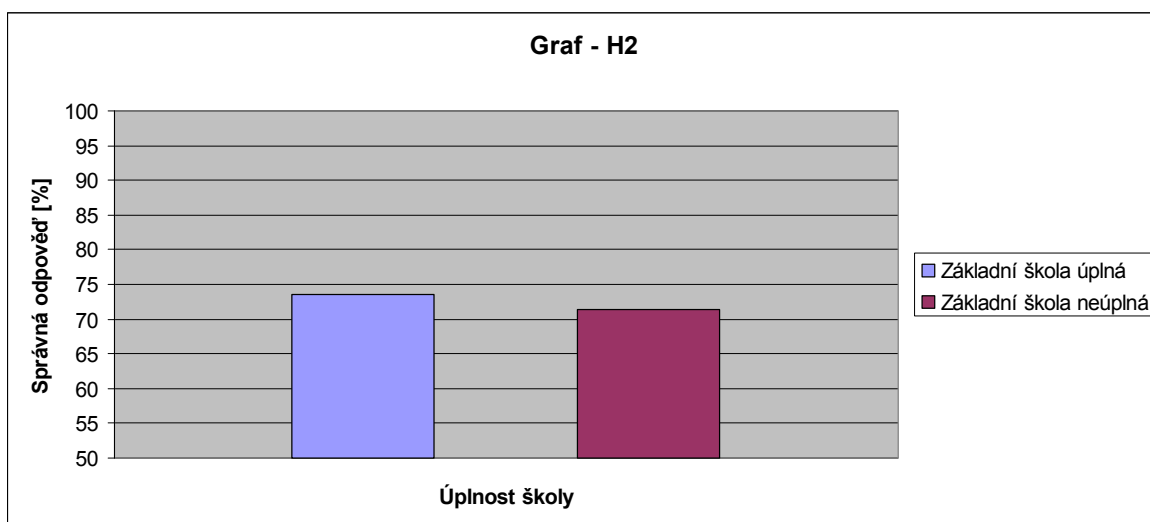
Správná odpověď - jako učitel mateřské školy a učitel prvního stupně základní školy – byla zaznamenána u 86 respondentů, tj. u 72,88 % respondentů. Respondenti s praxí do 3 let odpověděli správně pouze na 55,56 % a vykazali tak nejnižší procentuální úspěšnost, respondenti s praxí 3 až 6 let na 73,08 % a respondenti s praxí nad 6 let na 74,70 %. Respondenti z úplných škol byli úspěšní v odpovědích na 73,49 % a respondenti z neúplných škol na 71,43 %. Chybovost odpovědí byla způsobena tím, že respondenti uvedli pouze částečnou či nepřesnou odpověď – jako učitel prvního stupně základní školy či učitel základní školy, přičemž nejlépe odpověděli respondenti s praxí nad 6 let z úplných škol (celkem 62 a 61 respondentů). Tato otázka navazovala na uzavřené testové otázky č. 12 a č. 18.

Legislativní opora: § 8a zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, změněno novelou – zákonem č. 198/2012 Sb.

Graf č. 46 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 25, a to z hlediska délky řídicí praxe

Graf č. 47 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 25, a to z hlediska úplnosti školy

5. 8 Závěr empirického šetření

Cílem výzkumu bylo zhodnotit a analyzovat oblast právního vědomí řídicích pracovníků základních škol Moravskoslezského kraje, a to ověřením jejich orientace v základních právních předpisech v oblasti školství - ve školském zákoně a v zákoně o pedagogických pracovnících. Konkrétněji jsem zjišťoval, zda je úroveň právního vědomí řídicích pracovníků základních škol závislá na délce řídicí praxe v oblasti legislativy, a srovnával tuto úroveň s ohledem na úplnost řízené školy. Dále jsem zaměřil pozornost na další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), na kvantitu absolvovaných vzdělávacích seminářů-kurzů dotazovaných respondentů, na instituce v Moravskoslezském kraji, které organizují a vyhodnocení jejich preferencí respondenty. Vedle ekonomických, pedagogických a organizačních okolností mají na efektivitu dalšího vzdělávání ředitelů zásadní význam také faktory psychologické a sociální, které zde nebyly sledovány.

Mezi kontextové faktory dalšího vzdělávání řadíme dostupnost, obsah nabídek, cíle školy, školní klima, finance, způsoby vedení vzdělávacích akcí, povinnost či dobrovolnost vzdělávání, způsob organizace akcí, celospolečenské klima. K osobním faktorům řadíme věk, fázi kariéry, osobnostní vlastnosti ředitele, předchozí zkušenosti, vzdělání, rodinnou situaci, aktuální zdravotní a psychický stav.

Pomocí výzkumu a dotazníkového šetření byla získána a analyzována řada informací. Tento průzkum reprezentoval 150 odeslaných online dotazníků osloveným ředitelům jednotlivých základních škol (108 dotazníků základním školám úplným a 42 dotazníků základním školám neúplným), což odpovídá cca 1/3 celkového počtu zařízení v Moravskoslezském kraji. Vyplnění dotazníků bylo dobrovolné a zcela anonymní. Zpět se vrátilo 118 řádně vyplněných dotazníků (83 respondentů ze základních škol úplných a 35 respondentů ze základních škol neúplných), což činí celkem 78,66 % úspěšnost v návratnosti rozeslaných dotazníků jednotlivým respondentům (76,85 % respondentů ze základních škol úplných a 83,33 % respondentů ze základních škol neúplných). Lze tedy druhotně konstatovat, že realizovaný výzkum má informační a vypovídací hodnotu.

Výzkumný dotazník zahrnoval celkem 25 otázek, které byly seřazeny do čtyř hlavních okruhů: 1. Obecná charakteristika respondenta (otázky č. 1 až 4), 2. Vzdělávací aktivity respondenta a vzdělávací instituce (otázky č. 5 až 7), 3. Uzavřené testové otázky z oblasti školského práva a legislativy (otázky č. 8 až 20), 4. Otevřené testové otázky z oblasti školského práva a legislativy (otázky č. 21 až 25). Poslední dva okruhy obsahovaly znalostní otázky ze školského zákona a zákona o pedagogických pracovnících, týkající se především oblasti základního vzdělávání, s akcentem na novely uvedených zákonů - č. 472/2011 Sb. a 198/2012 Sb., účinné dnem 1. 1. 2012 a 1. 9. 2012, aby bylo možno sledovat, zda respondenti sledují novelizace právních předpisů.

Co se týká forem požadovaných odpovědí, byly ve výzkumu použity v 1. – 3. okruhu otázky uzavřené, kde si respondenti vybírali odpověď z několika variant. V 1. a 2. okruhu volili ze dvou až čtyř variant, ve 3. okruhu volili ze tří variant, přičemž pouze jedna byla správná. Do 4. okruhu byly zařazeny otázky otevřené z důvodu vyšší validity, vyžadovaly doplnění odpovědi respondentem.

Ve zkoumaném vzorku 118 respondentů převažovaly ženy (celkem 75) nad muži (celkem 43). Zastoupení žen svědčí nejen o fenoménu feminizace školství, přičemž zejména na 1. stupni základních škol silně dominují ženy jako pedagogičtí pracovníci, ale i potvrzuje hledisko nižší finanční atraktivity pro muže v základních školách.

Nejpočetnější zastoupení věkové skupiny respondentů 46 až 55 let (celkem 52), tj. 44,07 % je srovnatelné s celorepublikovým zastoupením této skupiny, tj. 49,7 %¹³. Věková struktura ředitelů základních škol může být proměněna po uplynutí dvou a více šestiletých „funkčních období“ ředitelů a realizaci konkurzních řízení.

Vysoký počet ředitelů základních škol s praxí nad 6 let zastoupený ve výzkumu (celkem 83), tj. 70,33 %, je také srovnatelný s celorepublikovým údajem, a to 74,4 % kdežto počet respondentů s praxí 3 až 6 let ve zkoumané skupině (celkem 26), tj. 22,03 %, je vyšší než procentuální zastoupení v ČR – 14,6 %. Nejméně byla zastoupena skupina respondentů s praxí do 3 let (celkem 9), tj. 7,63 % na rozdíl od stavu v ČR – 16,00 %.

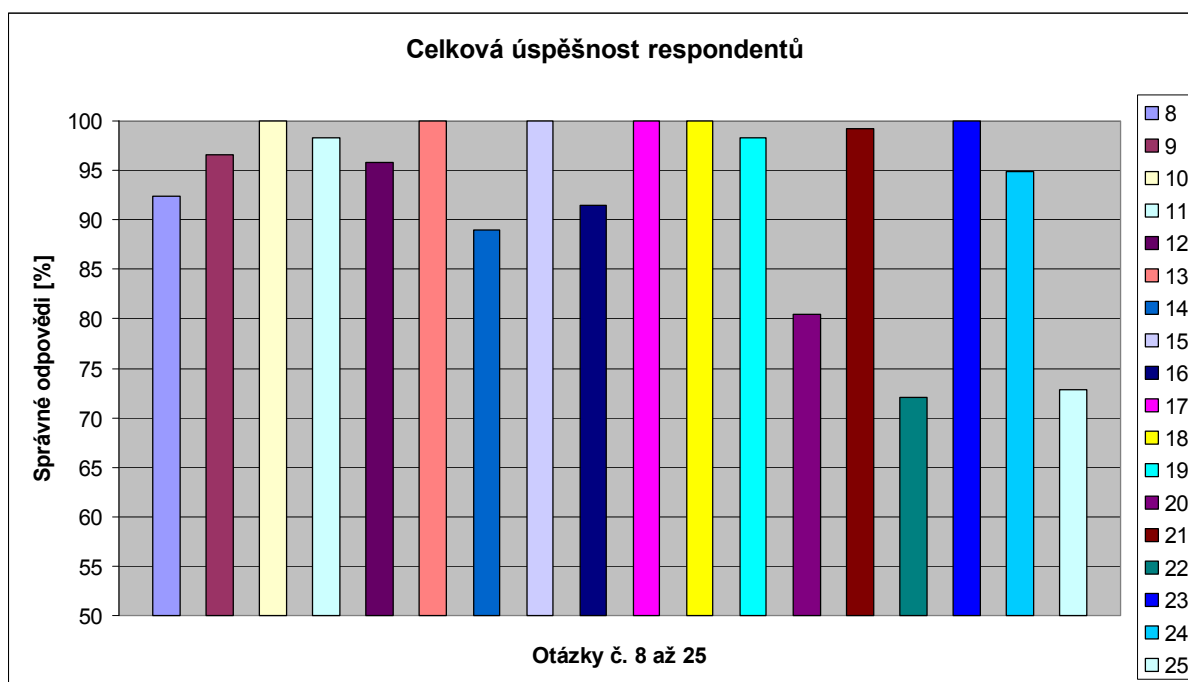
---

¹³ Tematická zpráva ČŠI - Souhrnné poznatky ČŠI z průběhu a výsledků konkurzů na ředitele ve školním roce 2011/2012

Na základě výzkumu bylo zjištěno, že nejnavštěvovanější a nejpreferovanější vzdělávací institucí DVPP je Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace (KVIC), následují soukromá vzdělávací agentura Mgr. Antonína Pavery – PARIS a Národní institut pro další vzdělávání, NIDV. Nejméně frekventované jsou jiné vzdělávací instituce (vzdělávací středisko, VŠ, apod.). Dále bylo zjištěno, že respondenti nejčastěji pro navštěvují v rámci DVPP vzdělávací instituce, kde absolvovali studium pro ředitele škol. Uvedená zjištění mohou sloužit k orientaci v nabídce DVPP v Moravskoslezském kraji, např. začínajícím ředitelům a současně mohou být přínosem pro tyto organizace samotné.

Z dotazníků vyplývá, že nejčtenější výskyt vzdělávacích akcí, bez ohledu na úplnost školy, je 7 až 12 respondentů, a to u respondentů s řídicí praxí nad 6 let. Lze tedy konstatovat, že kvantita absolvovaných vzdělávacích seminářů-kurzů v oblasti legislativy je přímo úměrná délce řídicí praxe s přihlédnutím k zákonné povinnosti nových ředitelů absolvovat kvalifikační studium pro ředitele škol do 2 let od nástupu na vedoucí pracovní místo.

Celková procentuální úspěšnost správných odpovědí u jednotlivých otázek (uzavřených či otevřených) se pohybovala v rozmezí 72,03 % až 100 %. Vyšší počet správných odpovědí se obsahově týkal přímých otázek k základnímu vzdělávání, zejména těch, kterých se nedotkly novelizace. Vyšší úspěšnost správných odpovědí měly otázky uzavřené, kde si respondenti vybírali jednu ze tří variant na rozdíl od otázek otevřených, kde doplňovali odpověď. Celková úspěšnost správných odpovědí všech respondentů činila 93,41 % a dokazuje tak velmi dobrou znalost základních dvou právních předpisů v oblasti školství, a to školského zákona a zákona o pedagogických pracovnících.

Graf č. 48 Celková procentuální úspěšnost respondentů v uzavřených a otevřených otázkách č. 8 až 25

Nejvyšší procentuální úspěšnosti 94,18 % správných odpovědí bylo ve skupině respondentů s řídicí praxí nad 6 let také z toho důvodu, že tato skupina byla mezi dotazovanými čteněji zastoupena (83 ze 118 respondentů), kdežto nejnižší míra procentuální úspěšnosti správných odpovědí u respondentů s praxí do 3 let, tj. 85,19 %, mohla být způsobena jak nejnižší zastoupením (9 ze 118 respondentů), tak i tím, že ještě neabsolvovali kvalifikační studium pro ředitele. Respondenti s praxí 3 až 6 let byli celkově úspěšní na 93,81 %.

Respondenti z úplných škol dosáhli 93,35 % správných odpovědí, respondenti z neúplných škol 93,37 % správných odpovědí. Celkově lze konstatovat, že procentuální úspěšnost správných odpovědí respondentů z úplných a neúplných škol je na srovnatelné úrovni i přesto, že ředitelé neúplných škol nemají k dispozici rozvětvený management řízení jako ředitelé základních škol úplných a jsou zatíženi vyšší mírou týdenního rozsahu přímé pedagogické činnosti, vzhledem k tomu, že tyto školy jsou tvořeny pouze 1. stupněm a zpravidla malým počtem tříd.

Z výše uvedeného vyplývá, že realizované empirické šetření potvrdilo platnost stanovených hypotéz. V případě první hypotézy bylo prokázáno, že úroveň právního vědomí řídicích pracovníků základních škol je závislá na délce řídicí praxe a je současně kvantitativním odrazem počtu absolvovaných vzdělávacích seminářů-kurzů v oblasti legislativy, a to v rámci systému DVPP, což dokládá vyšší úspěšnost správných odpovědí u ředitelů s praxí v řídicí pozici nad 6 let, kteří současně absolvovali vyšší počet vzdělávacích akcí (7 až 12 ročně). Současně byla ověřena platnost druhé hypotézy, a sice že, řídicí pracovníci základní školy neúplné (málotřídí) jsou na srovnatelné úrovni právního vědomí s řídicími pracovníky škol úplných.

Dále bylo zjištěno, že z hlediska vyhodnocení využitelnosti a preferencí institucí DVPP u dotazovaných řídicích pracovníků základních škol (v období posledních 12 měsíců) byly nejvyhledávanějšími institucemi Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace a soukromá vzdělávací agentura Mgr. Antonína Pavery – PARIS.

Závěrem lze konstatovat, že celková procentuální úspěšnost správných odpovědí ve znalostních testových otázkách, byla 93,41 %. Tato vysoká úspěšnost mohla být způsobena volbou otázek, které byly pro respondenty příliš snadné, anebo tím, že nebylo možné ověřit, zda všichni respondenti měli pro vyplnění dotazníků stejné podmínky, např. při zda vyplňování dotazníků pracovali s příslušnými právními předpisy. Pro ověření výsledků výzkumu by bylo vhodné použít např. metodu longitudinálního šetření, tedy opakovaného měření u stejné skupiny osob, vytvořit všem respondentům shodné podmínky, případně rozšířit okruh právních předpisů např. o zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů aj.

Závěr

Znalost problematiky řízení a orientace v současných závazných právních předpisech a legislativě není mnohdy jednoduchá, úroveň právního vědomí a orientace řídicích pracovníků škol determinuje jejich možný (ne)úspěch, a to nejen v konkurzním řízení, ale následně i v pozici vedoucího pracovníka a v organizaci školy jako celku. Hlavním cílem této práce bylo zjistit úroveň právního vědomí řídicích pracovníků základních škol Moravskoslezského kraje, a to ověřením jejich orientace v základních právních předpisech v oblasti školství - v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a v zákoně č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, přičemž pojem právní vědomí byl v práci zúžen na znalost skutečně platného práva (vědomí o právu *de lege lata*).

Teoretická část práce shrnuje teoretické informace, fakta, poznatky a z nich následně vychází praktická (empirická) část práce, která si klade za cíl potvrdit nebo vyvrátit základní výzkumnou problematiku, kterou reprezentují tyto stanovené hypotézy:

1. *Hypotéza (H1): Úroveň právního vědomí řídicích pracovníků základních škol je závislá na délce řídicí praxe a současně je kvantitativním odrazem počtu absolvovaných vzdělávacích seminářů-kurzů v oblasti legislativy, a to v rámci systému DVPP.*
2. *Hypotéza (H2): Řídící pracovníci základní školy neúplné (málotřídní) jsou na srovnatelné úrovni právního vědomí s řídicími pracovníky škol úplných.*

Porovnáním a vyhodnocáním výsledků dotazníkového šetření (celkem 118 respondentů) byly obě uvedené hypotézy potvrzeny a mohu tedy konstatovat, že právní vědomí ředitelů základních škol v Moravskoslezském kraji, jakožto řídicích pracovníků, je na velmi dobré úrovni, a to bez ohledu na úplnost školy, přestože ředitelé neúplných (málotřídních) škol nemohou participovat na řízení školy s rozvětveným managementem a současně jsou zatíženi poměrně vyšším týdenním rozsahem přímé pedagogické činnosti. Současně bylo zjištěno, že úroveň právního vědomí řídicích pracovníků základních škol je přímo úměrná k délce řídicí praxe a množství absolvovaných vzdělávacích seminářů-kurzů v oblasti legislativy, což koresponduje s výsledky konkurzních řízení v Moravskoslezském kraji v roce 2012, dle kterých bylo potvrzeno 75,8 % stávajících ředitelů, tj. ředitelů s řídicí praxí nad 6 let.

Dále byly dále zmapovány možnosti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v Moravskoslezském kraji (nabídka státních a soukromých vzdělávacích institucí akreditovaných MŠMT), a to v oblasti legislativy. V empirické části byla dále vyhodnocena využitelnost a preference největších institucí, ke kterým patří zejména Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace a soukromá vzdělávací agentura Mgr. Antonína Pavery – PARIS. Dotazníkové šetření také poukázalo na skutečnost, že ředitelé škol se dále vzdělávají v institucích, kde absolvovali studium pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle § 24 odst. 4 písm. a) zákona o č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

V návaznosti na zjištěné skutečnosti a aktuální problematiku jmenování a odvolávání ředitelů škol (v souvislosti s novelou § 166 školského zákona) byl navržen ekvivalentní model profesního vzdělávání, a to zavedením propracovaného kreditního systému celoživotního vzdělávání s kreditním jako má Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT), která tak trvale zajišťuje přístup k nejnovějším informacím a znalostem. Obdobný model by mohl být zapracován do kariérního systému pedagogických pracovníků, do novely vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, případně by mohl být využit v projektu Kariérní systém, který realizuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Výsledky práce poukazují na význam dalšího vzdělávání ředitelů škol a pedagogů, které kvalitativně ovlivňuje rozvoj profesních kompetencí, právní povědomí ředitelů škol i klima školy samotné. Šetření a analýza současné úrovně právního vědomí řídicích pracovníků základních škol může být přínosem nejen pro rozvoj školského managementu, ale i jako příspěvek k analýze současného stavu DVPP v Moravskoslezském kraji.

Požítá literatura

- [1.] BENDL, S. Dotazníkové šetření o subjektivní obtížnosti učitelských činností. *Pedagogika*, 1997, roč. 47, č. 1, s. 54-64. ISSN 0031-3815
- [2.] Bilík, J. (2011). Model role ředitele školy v procesu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. In Sborník příspěvků z 19. výroční konference České asociace pedagogického výzkumu. Brno: Masarykova univerzita. Dostupné z: <http://www.ped.muni.cz/capv2011/sbornikprispevku/bilik.pdf>
- [3.] *Celoživotní učení* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2006. [cit. 2012-01-03]. Dostupný z: <http://www.msmt.cz/Files/HTM/Celozivotniucenizakladnipojmy.htm>
- [4.] *Databáze akcí DVPP, právnické osoby* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2006. [cit. 2012-01-03]. Dostupné z: <http://dvpp.msmt.cz/advpp/vybdvpp.asp>
- [5.] *Databáze akcí DVPP, fyzické osoby* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2006. [cit. 2012-01-03]. Dostupné z: <http://dvpp.msmt.cz/fadvpp/vybdvpp.asp>
- [6.] FILOVÁ, H. Didaktické principy. In *Vybrané kapitoly z obecné didaktiky*. Brno: PdF MU, 1996. ISBN 80-210-1308-7
- [7.] GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. 207 s. ISBN 80-85931-79-6
- [8.] GERLOCH, A.: *Teorie práva*. Aleš Čeněk, 2009, ISBN 978-80-7380-233-2.
- [9.] *Informace o dalším vzdělávání* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2006. [cit. 2012-01-03]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/Files/HTM/JSInformaceodalsimvzdelavani.htm>
- [10.] KARABEC, S. *Informace pro zástupce odborových organizací o transformaci pedagogických center* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2004. [cit. 2006-01-10]. Dostupné z: <http://www.skolaonline.cz/scripts/detail.php?id=2735>
- [11.] KNAPP, V.: *Teorie práva*. C. H. Beck, 1995, ISBN 80-7179-028-1

- [12.] KOHNOVÁ, J. *Další vzdělávání učitelů a jejich profesní rozvoj*. Praha: PdF UK, 2004. 182 s. ISBN 80-7290-148-6
- [13.] KYRIACOU, CH. *Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování*. Praha: Portál, 1996. 153 s. ISBN 80-7178-022-7
- [14.] LUKÁŠOVÁ – KANTORKOVÁ H. (ed.) *Profesionalizace vzdělávání učitelů a vychovatelů*. Ostrava: PdF OU, 2002. 430 s. ISBN 80-7042-218-1
- [15.] *Memorandum o celoživotním učení* [online]. Praha: Národní vzdělávací fond, 2000. [cit. 2006-05-12]. Dostupný z: <http://www.nvf.cz/archiv/memorandum/obsah.htm>
- [16.] *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. c2006, [cit. 2012-01-03]. Dostupný z: <http://www.msmt.cz>
- [17.] MUŽÍK, J. *Andragogická didaktika*. Praha: Codex Bohemia, 1998. 272 s. ISBN 80-85 96 3-52-3
- [18.] MUŽÍK, J. *Didaktika profesního vzdělávání dospělých*. Plzeň: Fraus, 2005. 202 s. ISBN 80-7238-220-9
- [19.] Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace [online]. copyright nevedeno, [cit. 2012-01-03]. Dostupný z: <http://www.kvic.cz>
- [20.] Vzdělávací agentura a nakladatelství PARIS [online]. copyright nevedeno, [cit. 2012-01-03]. Dostupný z: <http://www.paris-karvina.cz>
- [21.] *Národní institut dalšího vzdělávání* [online]. c2006, [cit. 2012-01-03]. Dostupný z: <http://www.nidv.cz>
- [22.] *Národní institut dětí a mládeže* [online]. copyright nevedeno, [cit. 2012-01-03]. Dostupný z: <http://www.nidm.cz>
- [23.] *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice – Bílá kniha* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2006. [cit. 2012-01-03]. Dostupný z: <http://www.msmt.cz/files/pdf/bilakniha.pdf>
- [24.] NEZVALOVÁ, D.: *Kompetence ředitele školy*. E-pedagogium, č. I/2003, UP, Olomouc
- [25.] PASH, M. A KOL. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině: jak pracovat s kurikulem*. Praha: Portál, 1998. 424 s. ISBN 80-7178-127-4

- [26.] PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. Praha: Portál, 2000. 272 s. ISBN 80-7178-399-4
- [27.] PRŮCHA, J. *Učitel: současné poznatky o profesi*. Praha: Portál, 2002. 160 s. ISBN 80-7178-621-7
- [28.] PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-772-8
- [29.] *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání* [online]. Praha: výzkumný ústav pedagogický, 2005. [cit. 2006-04-30]. Dostupný z: <http://www.rvp.cz/soubor/rvpzv.pdf>
- [30.] SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. Praha: ISV nakladatelství, 1999. 296 s. ISBN 80-85866-33-1
- [31.] SPILKOVÁ, V. A KOL. *Současné proměny vzdělávání učitelů*. Brno: Paido, 2004. 271 s. ISBN 80-7315-081-6
- [32.] *Strategie rozvoje lidských zdrojů* [online]. Praha: Národní vzdělávací fond, 2003. [cit. 2006-05-12]. Dostupný z: http://www.nvf.cz/rozvoj_lz/vystupy.htm
- [33.] STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J. *Základy kvalitativního výzkumu*. Brno: Albert, 1999. ISBN 80-85834-60-X
- [34.] ŠŤASTNOVÁ, P. *Pojetí celoživotního vzdělávání. Teoretická studie* [online]. Praha: Ústav pro informace a vzdělávání, 2002. [cit. 2006-05-10]. Dostupný z: http://old.uiv.cz/root/tuzemske_projekty/celozivotni_vzdelavani/_attachments__celo_zivotni_vzdelavani/1-TS-CZV.pdf
- [35.] ŠVEC, V. A KOL. *Cesty k učitelské profesi: utváření a rozvíjení pedagogických dovedností*. Brno: Paido, 2002. ISBN 80-7315-035-2
- [36.] Vyhláška 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků. In *Portál veřejné zprávy* [on-line]. Praha: Ministerstvo vnitra. [cit. 2012-01-03]. Dostupný z: http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=60323&l_nr=2556499846~3A317~2F2005~20Sb.&l_name=3532552282~3Ao~20dal~C5~A1~C3~ADm~20vzd~C4~9Bl~C3~A1v~C3~A1n~C3~AD~20a~20kari~C3~A9rn~C3~ADm~20syst~C3~A9mu~20pedagogick~C3~BDch~20pracovn~C3~ADk~C5~AF&fulltext=&nr=317~2F2005&part=&name=&rpp=15

- [37.] Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). In *Portál veřejné zprávy* [on-line]. Praha: Ministerstvo vnitra. [cit. 2012-01-03]. Dostupný z:
http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=58471&l_nr=1847197202~3A561~2F2004~20Sb.&l_name=2310531507~3A~C5~A1kolsk~C3~BD~20z~C3~A1kon&fulltext=&nr=561~2F2004&part=&name=&rpp=15
- [38.] Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. In *Portál veřejné zprávy* [on-line]. Praha: Ministerstvo vnitra. [cit. 2012-01-03]. Dostupný z:
http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=58473&l_nr=1793863215~3A563~2F2004~20Sb.&l_name=3013270154~3Ao~20pedagogick~C3~BDch~20pracovn~C3~ADc~C3~ADch~20a~20o~20zm~C4~9Bn~C4~9B~20n~C4~9Bkter~C3~BDch~20z~C3~A1kon~C5~AF&fulltext=&nr=563~2F2004&part=&name=&rpp=15
- [39.] Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. In *Portál veřejné zprávy* [on-line]. Praha: Ministerstvo vnitra. [cit. 2012-01-03]. Dostupný z:
http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=58370&l_nr=1768841071~3A500~2F2004~20Sb.&l_name=3330657368~3Aspr~C3~A1vn~C3~AD~20~C5~99~C3~A1d&fulltext=&nr=500~2F2004&part=&name=&rpp=15
- [40.] Seznam platných předpisů v resortu školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2006. [cit. 2012-01-03]. Dostupné z:
<http://www.msmt.cz/file/11075>
- [41.] Standardy_pro_udelovani_akreditaci_DVPP[1].doc [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2006. [cit. 2012-01-03]. Dostupné z:
<http://www.msmt.cz/file/13749>
- [42.] Tematická zpráva ČŠI - Souhrnné poznatky ČŠI z průběhu a výsledků konkurzů na ředitele ve školním roce 2011/2012. Dostupné z:
<http://www.csicr.cz>
- [43.] *Zpráva MŠMT o reorganizaci pedagogických center* [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2004. [cit. 2006-01-16]. Dostupné z:
<http://ucitelske-listy.ceskaskola.cz/Ucitelskelisty/Ar.asp?ARI=101598&CAI=2147>

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Informace, 2004	19
Tabulka č. 2 (převzato a upraveno od Kohnová, 2004).....	21
Tabulka č. 3 Záznam „KVIC“ převzat z databáze DVPP.....	27
Tabulka č. 4 Záznam „NIDV“ převzat z databáze DVPP	28
Tabulka č. 5 Záznam „Mgr. Antonín Pavera – PARIS“ převzat z databáze DVPP	29
Tabulka č. 6 Týdenní rozsah přímé pedagogické činnosti dle Přílohy nařízení vlády č. 75/2005 Sb.	32
Tabulka č. 6 Základní a výběrový soubor. Zřizovatel: Moravskoslezský kraj, Obec, Soukromník, Církev, Státní správa ve školství.....	36

Seznam grafů

Graf č. 1 Počet rozeslaných, resp. vrácených dotazníků	40
Graf č. 2 Pohlaví dotazovaných respondentů	42
Graf č. 3 Věkové složení respondentů	43
Graf č. 4 Délka řídicí praxe	44
Graf č. 5 Úplnost školy, ve které respondent zastává vedoucí pracovní místo ředitele	45
Graf č. 6 Vzdělávací instituce, kde byly dosaženy znalosti respondentů v oblasti řízení školství, a to z hlediska délky řídicí praxe.....	46
Graf č. 7 Vzdělávací instituce, kde byly dosaženy znalosti respondentů v oblasti řízení školství, a to z hlediska úplnosti školy	47
Graf č. 8 Počet absolvovaných vzdělávacích akcí za rok 2012, a to z hlediska délky řídicí praxe.....	48
Graf č. 9 Počet absolvovaných vzdělávacích akcí za rok 2012 z hlediska úplnosti školy ..	48
Graf č. 10 Nejvyhledávanější vzdělávací instituce, a to z hlediska délky řídicí praxe.....	49
Graf č. 11 Nejvyhledávanější vzdělávací instituce, která poskytuje vzdělávací činnosti z oblasti školského práva a legislativy, a to z hlediska úplnosti školy	49
Graf č. 12 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 8, a to z hlediska délky řídicí praxe	50
Graf č. 13 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 8, a to z hlediska úplnosti školy	51
Graf č. 14 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 9, a to z hlediska délky řídicí praxe	52

Graf č. 15 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 9, a to z hlediska úplnosti školy	52
Graf č. 16 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 10 , a to z hlediska délky řídicí praxe	53
Graf č. 17 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 10, a to z hlediska úplnosti školy	54
Graf č. 18 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 11, a to z hlediska délky řídicí praxe	55
Graf č. 19 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 11, a to z hlediska úplnosti školy	55
Graf č. 20 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 12, a to z hlediska délky řídicí praxe	56
Graf č. 21 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 12, a to z hlediska úplnosti školy	56
Graf č. 22 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 13, a to z hlediska délky řídicí praxe	57
Graf č. 23 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 13, a to z hlediska úplnosti školy	58
Graf č. 24 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 14, a to z hlediska délky řídicí praxe	59
Graf č. 25 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 14, a to z hlediska úplnosti školy	59
Graf č. 26 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 15, a to z hlediska délky řídicí praxe	60
Graf č. 27 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 15, a to z hlediska úplnosti školy	60
Graf č. 28 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 16, a to z hlediska délky řídicí praxe	61
Graf č. 29 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 16, a to z hlediska úplnosti školy	62
Graf č. 30 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 17, a to z hlediska délky řídicí praxe	62
Graf č. 31 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 17, a to z hlediska úplnosti školy	63
Graf č. 32 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 18, a to z hlediska délky řídicí praxe	64
Graf č. 33 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 18, a to z hlediska úplnosti školy	64

Graf č. 34 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 19, a to z hlediska délky řídicí praxe	65
Graf č. 35 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 19, a to z hlediska úplnosti školy	65
Graf č. 36 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 20, a to z hlediska délky řídicí praxe	66
Graf č. 37 Uzavřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 20, a to z hlediska úplnosti školy	67
Graf č. 38 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 21, a to z hlediska délky řídicí praxe	68
Graf č. 39 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 21, a to z hlediska úplnosti školy	68
Graf č. 40 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 22, a to z hlediska délky řídicí praxe	69
raf č. 41 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 22, a to z hlediska úplnosti školy	69
Graf č. 42 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 23, a to z hlediska délky řídicí praxe	70
Graf č. 43 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 23, a to z hlediska úplnosti školy	70
Graf č. 44 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 24, a to z hlediska délky řídicí praxe	71
Graf č. 45 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 24, a to z hlediska úplnosti školy	71
Graf č. 46 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 25, a to z hlediska délky řídicí praxe	72
Graf č. 47 Otevřená testová otázka z oblasti školského práva a legislativy č. 25, a to z hlediska úplnosti školy	73
Graf č. 48 Celková procentuální úspěšnost respondentů v uzavřených a otevřených otázkách č. 8 až 25	77

Přílohy

Příloha 1: Dotazník	89
Příloha 2: Četnost odpovědí k dotazníku	94
Příloha 3: Seznam platných předpisů v resortu školství, mládeže a tělovýchovy (podle stavu k 1.6.2010).....	95
Příloha 3: Standardy pro udělování akreditací DVPP	97

Dotazník – výzkumné šetření

zaměřeno na úroveň právního vědomí řídicích pracovníků škol a školských zařízení

Vážený pane kolego,

Vážená paní kolegyně,

dovolte, abych Vás ještě jednou zdvořile požádal o vyplnění dotazníku, resp. níže uvedených dotazů z oblasti základních statistických údajů o respondentovi a jeho vzdělávání, resp. další vzdělávání pedagogických pracovníků (otázky 1 č. 1 až 7) a otázky zaměřených na školské právo (otázky č. 8 až 25). U otázek č. 1 až 20 vyberte jednu z možností, otázky č. 21 až 25 vyžadují doplnění odpovědi. (Při vyplňování znalostních otázek č. 8 až 25 zaměřených na školské právo není třeba nahlížet do právních předpisů z důvodu vyšší objektivity.) Šetření je primárně zaměřeno na úroveň právního vědomí řídicích pracovníků základních škol, kteří zabezpečují řízení a chod školy, tj. cílovou skupinu tvoří ředitelé. Dotazník zabere cca 15 - 20 minut, je plně anonymní a bude sloužit jako podklad pro statistické zpracování bakalářské práce v rámci ukončení vysokoškolského studia školského managementu na Univerzitě Karlově v Praze. Pokud by Vás zajímal výsledek tohoto dotazníkového šetření a průzkumu, prosím, neváhejte mě kontaktovat na níže uvedený e-mail, velmi rád jej poskytnu.

Předem mnohokrát děkuji za Váš strávený čas při vyplňování tohoto dotazníku.

S přátelským pozdravem

Ing. Lukáš Smutný

smutny@systemcontrol.cz

I. Obecná charakteristika respondentů (otázky č. 1 až 4)

1. Pohlaví

- a) Muž
- b) Žena

2. Věk

- a) do 35 let
- b) do 45 let
- c) do 55 let
- d) do 65 let

3. Délka řídicí praxe

- a) méně než 3 roky
- b) 3 až 6 let
- c) 6 a více let

4. Úplnost školy, ve které zastáváte vedoucí pracovní místo ředitele.

- a) Základní škola úplná (1. a 2. stupeň ZŠ, do 1000 žáků)
- b) Základní škola neúplná (pouze 1. stupeň ZŠ, malotřídní, do 300 žáků)

II. Vzdělávací aktivity respondentů (otázka č. 5 až 7)

5. U jaké vzdělávací instituce jste dosáhl/a (či právě dosahujete) znalosti v oblasti řízení školství absolvováním studia pro ředitele škol v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle § 24 odst. 4 písm. a) zákona č. 563/2004 Sb., nebo jeho ekvivalent?

- a) Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace (KVIC)
- b) Národní institut pro další vzdělávání, NIDV (Krajské pracoviště Ostrava)
- c) Soukromá vzdělávací agentura Mgr. Antonína Pavery – PARIS
- d) jiné (vzdělávací středisko, VŠ, apod.)

6. Kolik vzdělávacích akcí jste absolvoval/a za rok 2012 se zaměřením na právo a legislativu?

- a) do 2 vzdělávacích akcí
- b) do 4 vzdělávacích akcí
- c) do 6 vzdělávacích akcí
- d) do 12 vzdělávacích akcí

7. Jaké vzdělávací středisko, resp. instituci, preferujete, která v rámci DVPP poskytuje kurzy a semináře z oblasti školského práva a legislativy?

- a) Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace (KVIC)
- b) Národní institut pro další vzdělávání, NIDV (Krajské pracoviště Ostrava)

- c) Soukromá vzdělávací agentura Mgr. Antonína Pavery – PARIS
- d) jiné (vzdělávací středisko, VŠ, apod.)

III. Uzavřené testové otázky z oblasti školského práva a legislativy (otázky č. 8 až 20)

8. Stanovuje MŠMT rámcovou struktura, pravidla a termíny vlastního hodnocení školy?

- a) ano, ve školském zákoně
- b) ano, stanovuje ve vyhlášce č. 15/2005 Sb.
- c) není stanoveno právním předpisem

9. Komu oznamuje ředitel školy důvody vyhlášení volného dne?

- a) obecnímu/krajskému úřadu
- b) zřizovateli
- c) MŠMT

10. Na základě jakého doporučení může ředitel školy vyhovět žádosti o odklad povinné školní docházky o jeden rok?

- a) dle posouzení příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa
- b) dle posouzení pediatra
- c) dle posouzení příslušného školského poradenského zařízení nebo odborného lékaře

11. Ředitel základní školy může povolit individuální vzdělávání pokud

- a) osoba, která bude žáka vzdělávat, získala alespoň střední vzdělání s výučním listem
- b) osoba, která bude žáka vzdělávat, získala alespoň střední vzdělání s maturitní zkouškou
- c) osoba, která bude žáka vzdělávat, získala alespoň vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu

12. Přípravnou třídu lze zřídit, pokud se v ní bude vzdělávat nejméně?

- a) 7 dětí
- b) 4 dětí
- c) není právním předpisem stanoveno

13. Je povinna škol vydat žákovi výstupní hodnocení v posledním roce plnění školní docházky?

- a) ano
- b) ano a dále v 5. a 7. ročníku, pokud se hlásí ke vzdělávání střední škole
- c) není stanoveno v zákoně

14. V jakém termínu vydá základní škola žákovi zápisový lístek v případě, že podává přihlášku do oboru středního vzdělání s talentovou zkouškou?

- a) do 30. listopadu
- b) do 31. ledna
- c) do 15. března

15. Má každý právo nahlížet do údajů ve školském rejstříku a pořizovat si výpisy?

- a) ano, školský rejstřík je veřejným seznamem
- b) ne, školský rejstřík je neveřejným seznamem
- c) není stanoveno v zákoně

16. Může být pedagogický pracovník školy zvolen za člena školské rady této školy zákonnými zástupci nezletilých žáků a zletilými žáky a studenty nebo jmenován zřizovatelem nebo ředitelem školy.

- a) ano
- b) není stanoveno v zákoně
- c) ne

17. Může školská rada podávat návrh na vyhlášení konkursu na ředitele školy?

- a) ano
- b) ne
- c) není stanoveno v zákoně

18. Je absolvent magisterského studia v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy odborně kvalifikovaný také jako učitel 1. stupně základní školy?

- a) ne, pouze absolvováním magisterského studia v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů prvního stupně základní školy

- b) ano, pokud také absolvoval program celoživotního vzdělávání uskutečňovaný vysokou školou a zaměřený na přípravu učitelů prvního stupně základní školy
- c) není stanoveno v zákoně

19. Je povinen učitel 1. stupně základní školy prokázat znalost českého jazyka zkouškou, např. v zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, pokud získal příslušnou odbornou kvalifikaci v jiném vyučovacím jazyce než českém?

- a) ano, i když působí ve škole s jiným vyučovacím jazykem než českým
- b) ne, pokud úspěšně vykonal maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury
- c) není stanoveno v zákoně

20. Je dle zákona o pedagogických pracovnících pedagogickým pracovníkem metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně?

- a) není stanoveno v tomto právním předpisu
- b) ano, vykonává přímou pedagogickou činnost
- c) není pedagogickým pracovníkem

IV. Otevřené testové otázky z oblasti školského práva a legislativy

21. Jak zveřejňuje ředitel školy vyhlášení volného dne?

22. Která škola vydá vysvědčení žákovi svěřenému soudem do střídavé výchovy rodičů (žák navštěvuje dvě školy, v nichž plní povinnou školní docházku)?

23. K čemu slouží zápisový lístek?

24. U kterých druhů škol se zřizuje školská rada?

25. Jak získává odbornou kvalifikaci učitel přípravné třídy základní školy?

Příloha 2: Četnost odpovědí k dotazníku

Číslo otázky/ Odpověď	a)	b)	c)	d)
1.	43	75	-	-
2.	13	36	52	17
3.	9	26	83	-
4.	83	35	-	-
5.	43	26	38	11
6.	25	23	32	38
7.	47	26	36	8
8.	1	8	109	-
9.	4	114	0	-
10.	118	0	0	-
11.	0	116	2	-
12.	113	5	0	-
13.	0	0	118	-
14.	105	11	2	-
15.	118	0	0	-
16.	10	0	108	-
17.	118	0	0	-
18.	0	118	0	-
19.	2	116	0	-
20.	9	95	14	-

Číslo otevřené otázky	správně	nesprávně
21.	7	117
22.	85	33
23.	118	0
24.	112	6
25.	86	32

III.

**Ministerstvo školství,
mládeže a tělovýchovy
Č.j. 4557/2010-80**

SEZNAM

**PLATNÝCH PŘEDPISŮ V RESORTU
ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
podle stavu k
1. 6. 2010**

Seznam platných předpisů v resortu školství, mládeže a tělovýchovy obsahuje výčet právních i vnitroresortních předpisů, které vydává Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, popřípadě které spadají do působnosti MŠMT nebo obsahují speciální právní úpravu týkající se přímo vztahů v resortu školství, mládeže a tělovýchovy. (V seznamu proto nejsou uvedeny obecné právní předpisy, které jsou sice pro subjekty v resortu školství, mládeže a tělovýchovy závazné, avšak jejichž obsah není významnou měrou tvořen speciálními pravidly upravujícími přímo vztahy v daném resortu.)

OBSAH

- I. [Výchova a vzdělávání \(předškolní, základní, střední, vyšší odborné, základní umělecké, jazykové\)](#)
[Zákon, nařízení vlády, vyhlášky, vnitroresortní předpisy \(Směrnice, opatření, příkazy, pokyny, rámcové vzdělávací programy, Pokusná ověřování a rozvojové programy ve vzdělávání, informace, doporučení\)](#)
- II. [Ochranná výchova, ústavní výchova, preventivně výchovná péče](#)
- III. [Školské služby](#)
- IV. [Pedagogičtí pracovníci, pracovní právo, bezpečnost práce, bezpečnost ve školách a školských zařízeních](#)
- V. [Vysoké školy, výzkum, vývoj a inovace](#)
- VI. [Další vzdělávání, uznávání odborné kvalifikace, rekvalifikace](#)
- VII. [Sociální věci, stipendia, ocenění](#)
- VIII. [Mládež, tělovýchova a sport](#)
- IX. [Financování činnosti škol a školských zařízení](#)
- X. [Správa majetku a účetnictví](#)
- XI. [Kontrola, informace a statistika](#)
- XII. [Vyhlášky MŠMT vydané k provedení zákonů v působnosti jiných ministerstev](#)

Kompletní dokument ke stažení:

<http://www.msmt.cz/file/11075>

**Příloha 4: Standardy pro udělování akreditací DVPP
(Č.j. 26 451/2005-25, 30 908/2005-25, 10 405/2008-6/IPPP)**

Standardy pro udělování akreditací DVPP

Č.j. 26 451/2005-25, 30 908/2005-25, 10 405/2008-6/IPPP

1. Studium pedagogiky

a) podle § 22 odst. 1 písm. a) zákona č. 563/2004 Sb. a § 3 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

b) podle § 22 odst. 1 písm. b) zákona č. 563/2004 Sb. a § 3 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

2. **Studium pro asistenty pedagoga** podle § 20 odst. e) zákona č. 563/2004 Sb. a § 4 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

3. **Studium pro ředitele škol a školských zařízení** podle § 5 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb. a § 5 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

4. **Studium pro vedoucí pedagogické pracovníky** podle § 7 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

5. **Studium pro výchovné poradce** podle § 8 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

6. **Studium k výkonu specializovaných činností** podle § 9 písm. a) až e) vyhlášky č. 317/2005 Sb.

a) koordinace v oblasti informačních a komunikačních technologií

b) tvorba a následná koordinace školních vzdělávacích programů a vzdělávacích programů vyšších odborných škol

c) prevence sociálně patologických jevů

d) specializovaná činnost v oblasti environmentální výchovy

e) specializovaná činnost v oblasti prostorové orientace zrakově postižených

3. Standard Studia pro ředitele škol a školských zařízení

Studium pro ředitele škol a školských zařízení podle §5 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb. a § 5 vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Kvalifikační studium realizované v rámci DVPP je určeno pedagogickým pracovníkům, kteří vykonávají nebo mají zájem vykonávat funkci ředitele školy nebo školského zařízení. Vzdělávací program je zaměřen na získání znalostí v oblasti řízení školství, které umožní výkon funkce ředitele školy nebo školského zařízení podle §5, odstavec 2, zákona č. 563/2004 Sb.

Kritéria výběru účastníků se řídí zákonem č.563/2004 Sb., §5, odst. 2 a § 24

Časový plán studia:

Celkově vzdělávací program zahrnuje minimálně **100** hodin přímé výuky včetně třídní stáže v rozsahu minimálně **15 hodin**

• vzdělávací program se skládá ze **4** základních modulů: **základy práva, pracovní právo, financování školy, organizace školy a pedagogického procesu**. Hodinová dotace v modulech může být variabilní, avšak nesmí klesnout v jednotlivém modulu pod 20 hodin. Doporučená hodinová dotace je následující: základy práva v trvání 30 vyučovacích hodin, pracovní právo v trvání 25 hodin, financování školy 25 hodin, organizace školy a pedagogického procesu v trvání 20 hodin.

• žadatel o akreditaci předloží k jednotlivým modulům podrobný obsah kapitol a seznam lektorů k jednotlivým modulům s popisem jejich odborné způsobilosti

Ukončení studia:

Účastníci absolvují závěrečnou zkoušku před komisí, která bude obsahovat obhajobu písemné práce na vybrané téma z obsahu jednotlivých kapitol, pohovor o stáži absolvované ve škole nebo školském zařízení a ověření získaných znalostí.

PŘEHLED KAPITOL JEDNOTLIVÝCH MODULŮ

I. MODUL – Základní právní předpisy a jejich aplikace ve školství

Základní právní předpisy, které upravují oblast školství

Vyučovací jazyk a vzdělávání příslušníků národnostních menšin

Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání nadaných dětí, žáků a studentů

Povinná školní docházka

Předškolní vzdělávání

Základní vzdělávání

Střední vzdělávání, vyšší odborné vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři

Rada a školská rada (§132 a 167 až 168 zákona č.561/2004 Sb.)

Správní řízení

Řešení stížností

Vztah ředitele a České školní inspekce

Kontrolní funkce ČŠI

Rejstřík škol a školských zařízení, matrika

Poskytování informací

Ochrana osobních údajů

II. MODUL - Pracovní právo

Pracovní smlouva, dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti
Skončení pracovního poměru
Kolektivní smlouva
Cestovní náhrady a vysílání pracovníků na pracovní cesty
Popisy práce pedagogických i nepedagogických zaměstnanců
Platové výměry zaměstnanců školy, platové třídy a stupně, nárokové a nenárokové složky platu
Zdravotní a sociální pojištění
BOZP, PO a CO na škole
Dovolená, náhradní volna, práce přesčas, pracovní volno při překážkách v práci na straně zaměstnance
Základní povinnosti zaměstnanců a vedoucích zaměstnanců
Pracovní podmínky mladistvých a žen, zejména těhotných
Odpovědnost za škodu z hlediska výkonu funkce, za škodu vzniklou žákům a za škodu způsobenou žáky (zákonné a možné pojištění za škodu...)
Základní hygienické předpisy
Systém školního stravování

III. MODUL - Financování školy

Finanční toky ve školství
Rozpočet školy
Hospodaření školní jídelny
Zúčtování nákladů a výnosů
Zásoby
Zásady sestavení a čerpání rozpočtu FKSP
Žádosti o investiční nebo neinvestiční dotace
Zásady pro zadávání veřejných zakázek
Zásady hospodaření s majetkem státu i obce a pravidla účtování v tomto majetku
Zásady inventarizace majetku
Účetnictví - zásady pro oběh účetních dokladů
Základní pravidla jiné činnosti související s činností školy
Daně a daňová přiznání

IV. MODUL - Organizace školy a pedagogického procesu

Schválené vzdělávací programy
Základní pedagogická dokumentace
Plány sestavované ředitelem školy
Organizační struktura školy
Kontrolní a hospitační činnost ředitele školy
Evaluace školy, autoevaluace
Mechanismy ukončování stupně vzdělání (maturitní zkouška, závěrečná zkouška...)
Bezpečnost a ochrana zdraví při výchově a vzdělávání a úrazy dětí, žáků a studentů
Činnost výchovného poradce na škole
Soustava oborů vzdělání